

Jaarverslag 2022

Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Banden- en
Wielenbranche

Stichting

Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor
de Banden- en Wielenbranche
Postbus 4471, 6401 CZ Heerlen
Telefoon 088 - 116 3055 / 56
www.bandenpensioen.nl

Ingeschreven in het Handelsregister van de
Kamer van Koophandel onder nummer 41154308

Jaarverslag

1-1-2022 t/m 31-12-2022

Inhoud

	Pagina
Bestuursverslag	
Voorwoord	5
Kerncijfers	7
Het pensioenfonds	9
Organisatie pensioenfonds	10
Verantwoordingsorgaan	13
Uitbestede werkzaamheden	14
Financiële positie	15
Pensioenregeling	17
Communicatie	21
Beleggingen	22
Samenvatting actuariel rapport	27
Uitvoeringskosten	31
Governance	35
Uitbestedingsbeleid	44
Risicomanagement	46
Vooruitblik 2023	52
Verslag van het intern toezicht	53
Verslag van het Verantwoordingsorgaan over het jaar 2022	58
Reactie van bestuur op het verslag van het VO	61
Jaarrekening	
Balans per 31 december	64
Staat van baten en lasten	66
Kasstroomoverzicht	68
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	69
Toelichting op de balans per 31 december	77
Gebeurtenissen na balansdatum	82
Toelichting op de staat van baten en lasten	84
Risicoparagraaf	92
Overige gegevens	
Statutaire resultaatbestemming	101
Actuariële verklaring	102
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	104

Bijlage Duurzaam beleggen

Annex 4

112

Bestuursverslag

Voorwoord

2022 begon goed met het oppakken van het normale leven na alle lockdowns en andere Corona maatregelen, maar de wereld werd alweer snel opgeschrikt door de Russische inval in Oekraïne. Natuurlijk voerde het humanitaire leed de boventoon, maar de invloed op de economie en de risico's op het gebied van beleggingsverliezen, sanctiebeleid en cybercrime hield de gemoederen en ook ons fonds in de greep. Daar kwam de eind 2021 ingezette trend van fors oplopende inflatie bij.

De financiële positie van het fonds werd aan de beleggingskant fors geraakt door de oplopende rente en de verliezen op de aandelenbeleggingen, vastgoed en bedrijfsobligaties, aan de andere kant daalde de waarde van de pensioenverplichtingen nog sterker, waardoor de actuele dekkingsgraad opliep van 96,6% naar 101,0%. Door ons defensieve beleid met een afdekking van het renterisico van 60% en doordat de dekkingsgraad al langere tijd onder de 100% lag, steeg onze dekkingsgraad minder snel dan bij vele andere fondsen. Gelukkig heeft de minister te elfder ure de tijdelijke maatregelen om korting te voorkomen in aanloop naar het nieuwe pensioenstelsel doorgezet, waardoor het fonds ondanks een dekkingsgraad die lager lag dan de minimaal vereiste dekkingsgraad geen korting op de pensioenrechten hoeft door te voeren. Maar het verlenen van een toeslag op de pensioenen, wat bij vele andere fondsen wel mogelijk was, zat er bij ons fonds helaas nog niet in.

In 2022 is de verder implementatie van het nieuwe Maatschappelijk Verantwoorde Beleggingsbeleid (MVB) ter hand genomen met de implementatie van een zogenaamde best-in-class benadering en is een aanzet gemaakt om voor de ontwikkelende landen een landenbeleid in te voeren waarmee landen die op het gebied van milieu, sociale en maatschappelijke omstandigheden beneden de maat presteren uit te sluiten uit de beleggingsportefeuille.

Het bestuur heeft in overleg met de sociale partners in 2022 het project Strategische heroriëntatie voorlopig afgerond door per 1 januari 2023 over te gaan naar een nieuwe pensioenuitvoerder. De aanleiding heeft direct te maken met onze aandacht voor kostenbeheersing en de mogelijkheden om hier verdergaande structurele voortgang mee te boeken. In beginsel is besloten de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel samen met de nieuwe uitvoerder zelfstandig uit te voeren en daarna opnieuw te beoordelen of een zelfstandig voortbestaan zinvol en verantwoord is.

Op het vlak van het NPS zijn stappen gezet in het bepalen van beoordelingscriteria en voorlopige keuzes in het nieuwe contract en de toekomstige regeling. Er is een voorlopig besluit tot invaren genomen en de beoogde transitiedatum is gesteld op 1 januari 2026. Net als de hele sector heeft de vertraging in het wetgevingstraject tot enige vertraging in onze planning geleid, maar vooralsnog lijkt deze transitie datum haalbaar.

Het fonds dankt alle uitbestedingspartners, adviseurs, het verantwoordingsorgaan en andere betrokkenen voor hun inspanningen die hebben bijgedragen aan het functioneren van het fonds. Helaas zijn de turbulente tijden van hoge inflatie en volatiele financiële markten nog niet voorbij en woekert de oorlog in Oekraïne nog steeds voort. Begin 2023 wordt gebruikt om de implementatie bij de nieuwe pensioenuitvoerder af te ronden en het project NPS wordt met nieuw elan verder uitgewerkt.

Kerncijfers

	2022	2021	2020	2019	2018
Aantallen					
Actieve deelnemers ¹⁾	6.320	6.097	6.003	6.123	6.141
Gewezen deelnemers	13.001	12.564	12.075	11.621	11.540
Pensioengerechtigden	1.705	1.629	1.517	1.431	1.340
Totaal	21.026	20.290	19.595	19.175	19.021
Totaal aangesloten ondernemingen	1.262	1.240	1.217	1.115	1.046
Financiële gegevens (in duizenden euro)					
Toeslagen					
Indexatie actieven	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Indexatie inactieven	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Beleggingen voor risico pensioenfonds					
Belegd vermogen ²⁾	701.764	980.841	984.259	844.177	661.392
Beleggingsopbrengsten	-315.729	-25.399	110.849	162.392	-7.030
Rendement	-31,40%	-2,70%	12,90%	24,40%	-0,70%
Benchmarkrendement	-31,00%	-2,90%	10,80%	22,80%	-1,00%
Z-score	-0,01	0,35	0,62	0,04	0,19
Performancetoets	0,53	0,65	1,72	1,43	1,32
Reserves					
Algemene reserve	7.232	-35.157	-89.190	-55.525	-60.937
Bestemde premiereserve	2.570	2.066	1.347	514	413
Totaal reserves	9.802	-33.091	-87.843	-55.011	-60.524
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds	712.930	1.038.300	1.089.216	908.221	727.119
Langlopende schulden	0	0	0	10.799	8.450

1) Inclusief arbeidsongeschikte deelnemers.

2) Inclusief negatieve derivaten.

	2022	2021	2020	2019	2018
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers					
Premies ¹⁾	40.528	37.605	44.369	33.473	30.418
waarvan premie Overgangsregeling 55	0	0	2.108	2.085	3.278
% pensioengrondslag	28,3%	27,4%	26,5%	25,5%	25,5%
Pensioenuitkeringen	9.764	8.919	7.945	7.016	8.123
Dekkingsgraad					
Aanwezige dekkingsgraad	101,0%	96,6%	91,8%	93,9%	91,6%
Beleidsdekkingsgraad	98,6%	93,9%	87,8%	92,4%	96,2%
Reële dekkingsgraad	73,2%	73,7%	71,1%	72,9%	77,0%
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,3%	104,2%	104,3%	104,3%	104,3%
Vereiste dekkingsgraad	117,4%	114,9%	114,7%	115,6%	116,7%
Kostenratio's					
Totale pensioenuitvoerings- en administratiekosten	3.360	2.775	2.741	2.624	2.312
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer (in euro) ²⁾	419	359	364	347	309
Kosten vermogensbeheer	3.089	3.658	3.245	2.800	2.603
Transactiekosten	393	319	793	691	652
Totale kosten vermogensbeheer	3.482	3.977	4.038	3.491	3.255
Kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,40%	0,38%	0,35%	0,37%	0,38%
Transactiekosten in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,04%	0,03%	0,09%	0,09%	0,10%
Totale kosten vermogensbeheer in percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,44%	0,41%	0,44%	0,46%	0,48%

1) Tot en met 2020 inclusief inkoopsum overgangsregeling 55- dit is inclusief de premie voor de vrijwillige Anw-hiaatregeling.

2) Dit betreft de totale uitvoeringskosten gedeeld door de som van het aantal actieve en gepensioneerde deelnemers.

Het pensioenfonds

Statutaire doelstelling

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche is de statutaire naam voor het BPF Banden en Wielen. BPF Banden en Wielen voert de pensioenregeling uit van de werkgevers, werknemers, gewezen werknemers en pensioengerechtigden en hun nabestaanden in de bedrijfstak. De pensioenaanspraken worden gefinancierd met bijdragen van werkgevers en werknemers. Voor alle deelnemers kent het fonds een ouderdomspensioen, een partnerpensioen en een wezenpensioen.

Verplichtstelling

BPF Banden en Wielen is een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen, moeten zich aanmelden bij het fonds. De verplichtstelling geldt voor de werknemers vanaf 21 jaar in de volgende sectoren:

- Het bandenimportbedrijf;
- Het bandengroothandelsbedrijf;
- Het bandenservicebedrijf;
- Het bandensnelse-servicebedrijf;
- Het bandeninzamelingsbedrijf;
- Het bandenproductie- en vernieuwingsbedrijf
- Het banden be- en verwerkingsbedrijf.

Het fonds controleert of alle werkgevers die onder deze verplichtstelling vallen, ook daadwerkelijk aangesloten zijn. In totaal waren eind 2022 1.262 ondernemingen aangesloten. Van deze ondernemingen zijn 9 ondernemingen vrijwillig aangesloten bij het fonds.

Missie, visie en strategie

De missie, visie strategie luidt als volgt.

Missie

Het fonds voert de pensioenovereenkomst uit die de Cao-partijen in de banden- en wielenbranche hebben afgesloten. De eerste prioriteit daarbij is het behalen van de ambitie rondom het pensioenresultaat, binnen de kaders van de risicohouding. Daarnaast stelt het pensioenfonds klantbewustzijn centraal: waarde toevoegen voor werkgevers en werknemers door branche specifieke communicatie, sterke solidariteit en een nauwe band tussen het pensioenfonds en de sector. Het fonds zet zich dan ook actief in voor het vergroten van 'pensioenbewustzijn' bij alle stakeholders in de banden- en wielenbranche. Dit alles binnen de kaders van marktconforme kosten en een kwalitatief goede pensioenuitvoering.

Visie

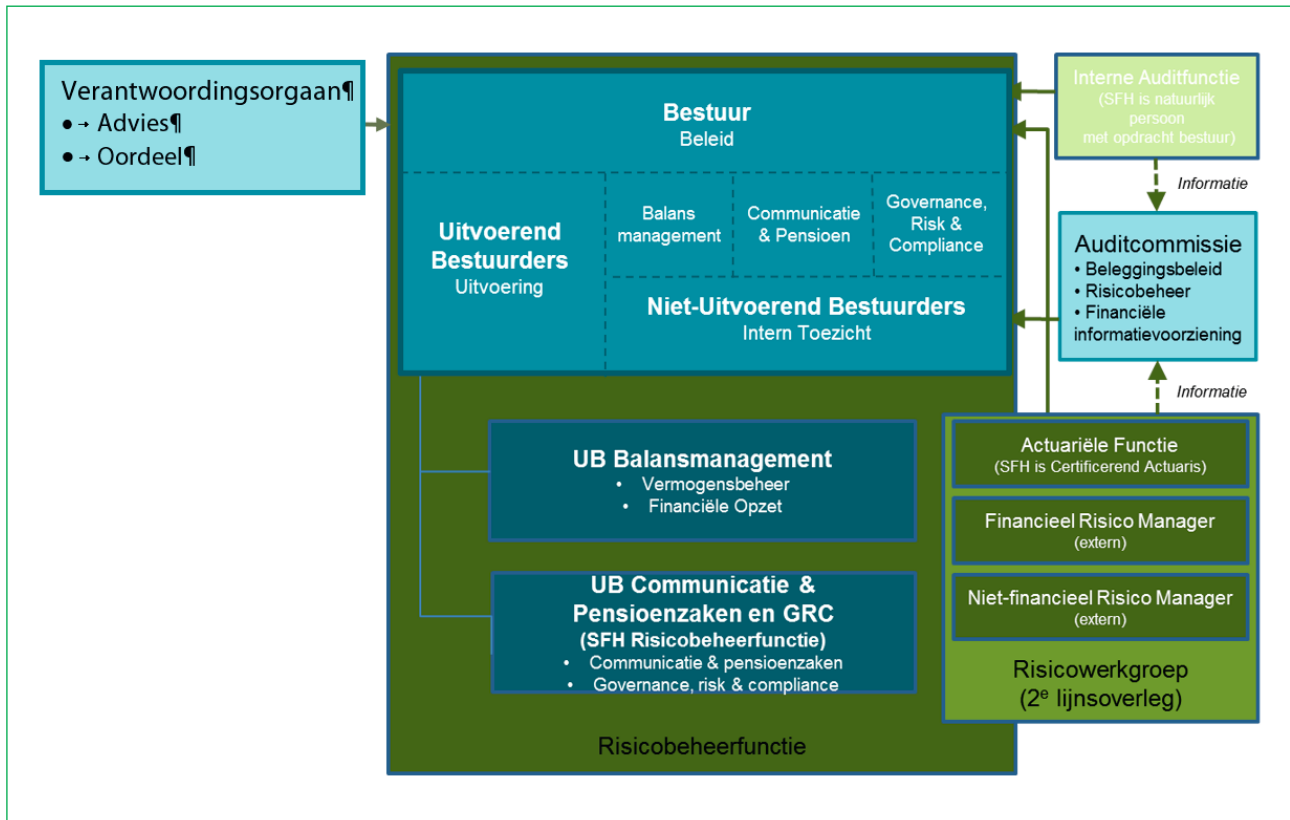
Het fonds verwacht dat de trend naar verdere individualisering en maatwerk voortzet. Daarom streeft het fonds naar een moderne, eigentijdse regeling en uitvoering, waarbij de belangen van alle stakeholders worden gediend. We zien onszelf als een professionele organisatie, die in staat is te anticiperen op (toekomstige) ontwikkelingen. Daardoor kan het fonds concurrerende pensioenproposities bieden, die daarmee kunnen bijdragen aan schaalvergroting. We streven een organisatievorm na die deze veranderingen ondersteunt. Op deze wijze wordt continuïteit geborgd.

Strategie

Het fonds zet in op het toevoegen van zoveel mogelijk waarde voor deelnemers en werkgevers. Op gebied van kosten en pensioenuitvoering is het lastig deze waarde toe te voegen. Daarom zet het pensioenfonds zich in voor communicatie die past bij haar deelnemers, sterke solidariteit en een goede connectie met de branche. Het fonds wenst het beleid dat het pensioenfonds formuleert alsook de regeling zoals die door sociale partners wordt vastgesteld zo goed als mogelijk aan te sluiten bij de wensen van de populatie.

Organisatie pensioenfonds

Organogram

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de pensioenregeling. Het bestuur bestaat uit twee uitvoerende bestuursleden en zeven niet-uitvoerende bestuursleden; 1 onafhankelijke voorzitter, drie namens de werkgevers, twee namens de werknemers en één namens de pensioengerechtigden.

De niet-uitvoerende bestuursleden zijn voorgedragen door de werkgevers- of werknemersorganisaties, met uitzondering van de voorzitter en het niet-uitvoerend bestuurslid namens pensioengerechtigden. De werkgeversorganisatie is Vereniging VACO, Bedrijfstakorganisatie voor de Banden- en Wielenbranche. De werknemersorganisaties zijn FNV, de Unie en CNV Vakmensen. Het niet-uitvoerende bestuurslid namens pensioengerechtigden is gekozen door pensioengerechtigden.

Het bestuursmodel kent drie portefeuilles:

- Balansmanagement (vermogensbeheer & financiële opzet),
- Communicatie & Pensioen,
- Governance, Risk & Compliance.

Uitvoerend deel van het bestuur

De uitvoerende bestuursleden zijn, binnen het verstrekte mandaat, belast met de dagelijkse uitvoering van het door het bestuur vastgestelde beleid. Daarnaast bereiden de uitvoerende bestuursleden beleid voor.

De uitvoerende bestuursleden worden benoemd op voordracht van de niet-uitvoerende bestuursleden. De uitvoerende bestuursleden leggen verantwoording af aan het bestuur.

Niet-uitvoerend deel van het bestuur

De niet-uitvoerende bestuursleden houden toezicht op het beleid van het bestuur en op de algemene zaken in het pensioenfonds en zijn ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur.

Daarnaast houden de niet-uitvoerende bestuursleden vanuit hun bestuurlijke verantwoordelijkheid toezicht op de uitvoering van werkzaamheden door de uitvoerende bestuursleden conform het verstrekte mandaat door het bestuur. De niet-uitvoerende bestuursleden leggen verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan en in het bestuursverslag. Voor hun verslag wordt verwezen naar pagina 53 van dit verslag. Ieder niet-uitvoerend bestuurslid is belast met een specifieke portefeuille in het kader van de klankbordfunctie bij de beleidsvoorbereiding.

Onafhankelijke voorzitter

Tot de taken van de onafhankelijke voorzitter behoren in elk geval:

- het bepalen van de agenda van de overleggen van het bestuur, na overleg met de uitvoerende bestuursleden;
- het toezien op een goede samenstelling en het functioneren van het bestuur, waaronder begrepen het waarborgen van de onafhankelijkheid van het intern toezicht door de niet-uitvoerende bestuursleden;
- het zijn van het eerste aanspreekpunt voor het verantwoordingsorgaan over het functioneren van het bestuur;
- het voorzitten van zowel de vergadering van het bestuur als die van de niet-uitvoerende bestuursleden.

Samenstelling per 31 december 2022

Naam	M/V	Geboren	Namens	Functie	Nevenfunctie
Wim van den Brink (VZ)	man	1959	onafhankelijk professional	onafhankelijke voorzitter, niet- uitvoerend bestuurslid	– Diverse bestuurlijke functies in de slagerssector voortkomend uit zijn functie van directeur belangenbehartiging bij de Kon. Ned. Slagersorg. (KNS) de brancheorganisatie in deze sector.
Maas Simon	man	1960	onafhankelijk professional	uitvoerend- bestuurslid	– Managing partner Xudoo – Aandeelhouder TILIA Beheer BV – Incidenteel adviseur – Bestuurslid PF Woningcorporaties – Sleutelfunctiehouder risicobeheer – Voorzitter RvT Pensioenfonds Vopak – Voorzitter RvT BPF Slagers
Paul de Geus	man	1963	onafhankelijk professional	uitvoerend- bestuurslid	– Aandeelhouder Syllion Ventures – Bestuurslid PF Xerox – Niet uitvoerend bestuurslid BPF Meubel – Lid RvT BPF Slagers – Eigenaar Watergeus Consultancy – Eigenaar Watergeus Management B.V.

Naam	M/V	Geboren	Namens	Functie	Nevenfunctie
Jeanet Meijerink-Heuver	vrouw	1971	Pensioen-gerechtigden	niet-uitvoerend bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> – Bestuurder bij STAK van Heuver Group B.V. – Bestuurder J. Heuving Holding B.V.
Nico Passchier	man	1958	CNV Vakmensen	niet-uitvoerend bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> – Bestuurslid BPF Foodservice – Vereffenaar BPF Tandtechniek i.l.
Ger van der Pluijm	man	1954	Vereniging VACO, Bedrijfstak-organisatie voor de Banden- en Wielenbranche	niet-uitvoerend bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> – Geen
Martin Post	man	1965	Vereniging VACO, Bedrijfstak-organisatie voor de Banden- en Wielenbranche	niet-uitvoerend bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> – Algemeen Directeur Kwikfit Nederland B.V
Richard Devue	man	1971	FNV Banden- en Wielenbranche	niet-uitvoerend bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> – Pensioenbestuurder FNV – Plaatsvervangend voorzitter BPF Koopvaardij
Laura Seegers	vrouw	1974	Vereniging VACO, Bedrijfstak-organisatie voor de Banden- en Wielenbranche	niet-uitvoerend bestuurslid	<ul style="list-style-type: none"> – Geen

Bestuursondersteuning

Het bestuur heeft het interne bestuursbureau ingericht met zelfstandige professionals. Het interne bestuursbureau bestaat uit twee bestuursadviseurs en een secretaresse.

Auditcommissie

De niet-uitvoerende bestuurders hebben een auditcommissie ingesteld. Deze commissie ondersteunt en adviseert hen bij het uitoefenen van het intern toezicht over:

- Risicobeheersing,
- Beleggingsbeleid,
- Financiële informatievervalsing door het fonds.

Samenstelling per 31 december 2022

De onafhankelijke auditcommissie bestaat uit twee onafhankelijke externe deskundigen.

- Randy Caenen,
- Anneke van der Meer.

Sleutelfuncties

Het bestuur heeft sleutelfuncties ingericht (artikel 143a PW). De sleutelfuncties zijn verantwoordelijk voor het inrichten van het risicobeheersysteem, waaronder het opstellen en onderhouden van strategieën, processen, procedures, methodieken, modellen en interne controlemechanismen en voor het beoordelen van de strategie en het beleid van het pensioenfonds vanuit een risicobeheerperspectief, de effectiviteit van mitigerende maatregelen en de aanvaardbaarheid van restrisico's.

De sleutelfuncties betreffen de risicobeheerfunctie, de actuariële functie en de interne auditfunctie.

Tot de sleutelfunctie behoren zowel de houder van de sleutelfunctie als alle bij de uitvoering betrokken functionarissen. Onafhankelijkheid en objectiviteit zijn essentieel voor de effectiviteit van de sleutelfuncties. Dit wordt bepaald door een combinatie van de positionering in de organisatie (opzet), de feitelijke invulling (bestaan) en de wijze van acteren (werking) van de sleutelfuncties, één en ander met inachtneming van de wettelijke vereisten.

De werking blijkt uit de rapportages van de sleutelfuncties aan het bestuur, waarvan de auditcommissie desgewenst kennis kan nemen. Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor de effectiviteit van de sleutelfuncties.

Risicowerkgroep

De sleutelfunctiehouders van de risicobeheerfunctie, de financieel risicomanager en niet-financieel risicomanager vormen samen de risicowerkgroep. De sleutelfunctiehouder van de actuariële functie wordt geïnformeerd en neemt op verzoek van de werkgroep deel aan dit overleg. De risicowerkgroep beoordeelt het risicoprofiel van het pensioenfonds en rapporteert hierover aan het bestuur. De risicowerkgroep adviseert het bestuur over te nemen (aanvullende) maatregelen.

Sleutelfuncties per 31 december 2022

Interne Audit	Actuariële	Risicobeheer
<i>Houder</i> Roel van den Berg (onafhankelijke Deskundige)	<i>Houder en vervuller</i> Herman Stofbergen (tevens Certificerend actuaris)	<i>Houder</i> Maas Simon
<i>Vervuller</i> Wordt per audit bepaald		<i>Vervuller</i> Gijs Cremers, verbonden aan Sprenkels & Verschuren Paul de Koning, verbonden aan Trivu

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2022 is opgenomen op pagina 58 van dit verslag. Daarnaast is de medezeggenschap in het verantwoordingsorgaan belegd.

Samenstelling per 31 december 2022

Leden deelnemers	Leden pensioengerechtigden	Leden werkgevers
Peter Niemantsverdriet Paul Traas	Henk Peen	Chantal Bulten (VZ)

Uitbestede werkzaamheden

Het fonds heeft mede aan de hand van actuele wet- en regelgeving vastgesteld aan welke eisen uitbestedingen moeten voldoen. Deze eisen zijn vastgelegd in het uitbestedingsbeleid. Uitbestedingspartijen moeten voldoen aan de criteria van dit beleid. Het fonds evalueert periodiek de dienstverlening door de uitbestedingspartijen. Bij de uitbesteding van werkzaamheden aan derden wordt door het bestuur zorgvuldig gekeken naar onder andere het trackrecord van partijen en de kosten. Het bestuur bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is. In het kader van de beheersbaarheid van de kosten, worden zo veel mogelijk afspraken met vaste kosten gecontracteerd.

Administrateur

De administratie en communicatie is tot en met 31 december 2022 uitbesteed aan AZL N.V. Per 1 januari 2023 is de administratie en communicatie aan Appel Pensioenuitvoering B.V. uitbesteed.

Vermogensbeheer

Kempen Capital Management N.V.

Custodian

Northern Trust.

Adviserend actuaris

Mevrouw drs. E.C.P. Op het Veld AAG, verbonden aan Sprenkels & Verschuren B.V.

Certificerend actuaris

De heer drs. H.L.N. Stofbergen AAG, verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Onafhankelijke accountant

De heer drs. C.A. Hartevelde, verbonden aan Mazars.

Compliance officer

De heer P. de Koning, verbonden aan TriVu.

Herverzekersmaatschappijen

- NN Re (Netherlands) N.V. (premiëvrijstelling bij arbeidsongeschiktheidverzekering),
- Elips life AG, Nederlandse vestiging. (Anw-hiaatverzekering),
- SCOR (Goudse Levensverzekeringen NV en Goudse Schadeverzekeringen NV). (overlijdensrisicoverzekering),

Per 1 januari 2023 is NN Re (Netherlands) N.V. naast de herverzekeraar voor de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheidsrisico tevens de herverzekeraar voor het Anw-hiaat en het overlijdensrisico.

Financiële positie

Dekkingsgraad

Het fonds rapporteert elke maand de actuele dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden. Door een gemiddelde te nemen is deze dekkingsgraad minder afhankelijk van dagkoersen. In 2022 is de beleidsdekkingsgraad gestegen van 93,9% naar 98,6%. De actuele dekkingsgraad steeg in het verslagjaar van 96,6% naar 101,0%. De ontwikkeling van deze dekkingsgraad is als volgt te verklaren:

	Pensioen vermogen	Technische voorziening	Verloop dekkings- graad 2022	Verloop dekkings- graad 2021
Primo	1.003.143	1.038.300	96,6%	91,8%
Wijziging RTS	0	-367.178	52,9%	7,1%
Beleggingsopbrengsten	-315.729	-5.232	-30,1%	-1,8%
Premie	32.558	37.820	-0,4%	-0,7%
Waardeoverdrachten	861	907	0,0%	0,0%
Kosten	734	734	0,0%	0,0%
Uitkeringen	-9.764	-9.771	0,0%	-0,1%
Kanssystemen	8.626	10.671	-0,1%	0,1%
Toeslagverlening	0	0	0,0%	0,0%
Overige mutaties TV	241	6.679	-0,6%	0,5%
Andere oorzaken	-4	0	-1,0%	-0,1%
Kruiseffecten	0	0	-17,3%	-0,3%
Ultimo 2022	720.666	712.930	101,1%	96,7%
Dotatie aan premiereserve	-1.391	0	-0,1%	-0,1%
Rendement premiereserve	887	0	0,0%	0,0%
Ultimo 2022 (t.b.v. dekkingsgraad)	720.162	712.930	101,0%	96,6%

Reële dekkingsgraad

Een andere graadmeter voor de financiële positie van het pensioenfonds is de reële dekkingsgraad. De reële dekkingsgraad laat zien in hoeverre het aanwezige vermogen voldoende is om de pensioenen met volledig koopkrachtbehoud uit te keren.

De reële dekkingsgraad is de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de dekkingsgraad waarbij volledige prijsindexatie is toegestaan.

Ultimo 2022 bedroeg de reële dekkingsgraad 73,2% (eind 2021 was dit 73,7%).

Premiedekkingsgraad

Om inzicht te geven in het effect van de opbouw op de dekkingsgraad kan gekeken worden naar de premiedekkingsgraad. De premiedekkingsgraad is de verhouding tussen de feitelijke premie (exclusief de opslag voor directe uitvoeringskosten en de dotatie aan de premiereserve) en de actuariel benodigde koopsom voor de opbouw van nieuwe aanspraken. Er is sprake van een positief effect op de financiële positie van het fonds, indien de premiedekkingsgraad hoger is dan de primo dekkingsgraad. Als de

premiedekkingsgraad lager is dan de primo dekkingsgraad dan geldt het omgekeerde. De premiedekkingsgraad primo 2021 was 73,8% en primo 2022 was deze 84,3%. Ultimo 2022 was deze 139,3%.

Vereist eigen vermogen en herstelplan

Het (strategisch) vereist eigen vermogen is het vermogen dat volgens het rekenmodel van DNB nodig is om de financiële risico's op te kunnen opvangen. Het vereist eigen vermogen was eind 2022 17,4%. Dat betekent dat de vereiste dekkingsgraad 117,4% was. De minimaal vereiste dekkingsgraad is 104,3%. Omdat de beleidsdekkingsgraad eind 2022 (98,6%) lager was dan de vereiste dekkingsgraad, heeft het fonds een tekort. Daarom heeft het fonds een herstelplan opgesteld waarin aangetoond kan worden dat het fonds in staat is om binnen de wettelijke hersteltermijn het vereist eigen vermogen te behalen.

In het eerste kwartaal van 2022 vond de jaarlijkse update van het herstelplan plaats. Het herstelplan is vormgegeven op basis van de wettelijke eisen. Op basis van het reguliere beleid is de beleidsdekkingsgraad naar verwachting over tien jaar hoger dan de vereiste dekkingsgraad. Derhalve herstelt de beleidsdekkingsgraad naar verwachting net binnen de hersteltermijn van tien jaar. Het fonds heeft in 2022 dus geen gebruik gemaakt van de vrijstellingsregeling van art. 8 van de Pensioenwet om een termijn van twaalf jaar te hanteren. Op basis van het herstelplan is daarom geen lange termijn korting nodig. De beleidsdekkingsgraad ligt voor minstens het zesde achtereenvolgende meetmoment onder de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,3%). Om een korte termijn korting te voorkomen, wordt er derhalve gebruik gemaakt van de tijdelijke vrijstellingsregeling. Een voorwaarde hiervoor is dat de actuele dekkingsgraad ten minste 90% bedraagt. Aan deze voorwaarde voldoet het fonds. Hierdoor worden ongewenste pensioenkortingen voorkomen.

Financieel crisisplan en crisissituatie vanaf september 2018

Het fonds heeft een financieel crisisplan. Dit plan beschrijft de maatregelen die het fonds kan inzetten in de situatie dat het herstelplan naar verwachting niet gehaald gaat worden. Het fonds bevindt zich sinds september 2018 in een crisissituatie. In overleg met sociale partners heeft het bestuur toen besloten om de volgende crisismaatregelen vanaf 1 januari 2019 door te voeren:

1. Het pensioen dat na overlijden van de deelnemer aan de partner wordt betaald, werd in 2019 voor 70% opgebouwd in plaats van voor 100%. De resterende 30% was op risicobasis verzekerd.
2. In 2019 werd een groter deel van de premie (23,9% i.p.v. 22,9%) gebruikt voor ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen en een kleiner deel (1,6% i.p.v. 2,6%) voor de overgangsregeling (VPL).

De maatregelen waren in eerste instantie voor één jaar doorgevoerd, maar het fonds zag zich genooddaakt deze maatregelen ook in 2020 en 2021 door te voeren. In 2020 is de VPL regeling afgelopen en afgerekend. In 2022 bedroeg de premie 28,3% bij een opbouwpercentage van 1,6% en is het partnerpensioen voor 50% op opbouw basis en voor 50% op risicobasis bepaald.

Haalbaarheidstoets

Elk jaar bekijkt het bestuur de financiële opzet van het fonds en wordt onder meer het verwachte pensioenresultaat berekend. Het bestuur beoordeelt dan hoe de financiële opzet en het verwachte pensioenresultaat passen bij het risico dat het fonds neemt met de beleggingen. Dat is de haalbaarheidstoets.

Het mediaan pensioenresultaat (80,4%) kwam in 2022 lager uit dan vorig jaar en ook de relatieve afwijking in een slecht weer scenario (32%) kwam lager uit dan vorig jaar. De wijzigingen t.o.v. de HBT 2021 zijn:

- Met positieve impact: de hogere startdekkingsgraad en de hogere feitelijke premie
- Met negatieve impact: de te gebruiken DNB-scenarioset, de werkelijk verleende toeslag per 1 jan 2022 en de iets defensievere portefeuille'na mapping'.

Deze uitkomsten voldoen aan de door het pensioenfonds vastgestelde ondergrens en maximale relatieve afwijking. Het verwachte pensioenresultaat is hoger dan de vastgestelde ondergrens van 75%. De relatieve afwijking ten opzichte van de mediaan is kleiner dan de vastgestelde maximale relatieve afwijking van 35%.

De uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2022 zijn voorgelegd aan de sociale partners en zij hebben bevestigd dat de lange termijn risicohouding ongewijzigd kan blijven.

Z-score 2022 en performancetoets

Elk jaar meet het fonds het resultaat van de beleggingen ten opzichte van de benchmark, uitgedrukt in de z-score. Een positief getal betekent dat de beleggingen het beter deden dan de benchmark. Een negatief getal betekent dat de beleggingen het juist slechter deden. De kosten tellen mee in de berekening. De z-score over 2022 was -0,01. De z-score kan per jaar flink verschillen. Daarom is er ook een gemiddelde z-score over vijf jaar: de performancetoets. Wanneer de uitkomst van de performancetoets onder de -1,28 uitkomt, staat het werkgevers vrij om (op basis van het Vrijstellingsbesluit) een alternatief te zoeken voor het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds. Ons fonds moet dan een werkgever vrijstelling geven van deelname aan ons fonds als de werkgever hierom vraagt én als hij aan een aantal voorwaarden voldoet. De performancetoets wordt berekend uit de z-scores over de jaren 2018 tot en met 2022 en bedraagt 0,53. Daarmee scoort het fonds ruim boven het vereiste minimum van -1,28.

Pensioenregeling

De pensioenregeling van BPF Banden en Wielen zag er op 31 december 2022 op hoofdlijnen als volgt uit:

Regeling voor werknemers

Pensioensysteem	Geïndexeerd middelloon
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Opbouw% ouderdomspensioen	1,6%
Opbouw% partnerpensioen	70% van de opbouw ouderdomspensioen, met dien verstande dat: <ul style="list-style-type: none"> a) in 2019, 2020 en 2021 30% van het partnerpensioen op risicobasis is. De overige 70% van het partnerpensioen blijft op opbouwbasis. b) vanaf 2022 50% van het partnerpensioen op risicobasis is. De overige 50% van het partnerpensioen blijft op opbouwbasis.
Maximumsalaris	€ 114.866,- (2022)
Franchise	€ 13.411,- (2022)
Maximum pensioengrondslag	€ 101.455 (2022)
Pensioenpremie	28,3% van de pensioengrondslag (2022)

Het pensioenfonds kent een vrijwillige individuele regeling, de ANW-hiaatregeling. Deze regeling is bedoeld voor partners die bij overlijden van de deelnemer geen recht hebben op een (volledig) ANW-pensioen.

Het pensioenreglement is te vinden op www.bandenpensioen.nl.

Premiebeleid

De aangesloten ondernemingen moeten voor elke werknemer/deelnemer van 21 jaar en ouder, een doorsneepremie aan het pensioenfonds betalen voor deelneming aan de pensioenregeling van het fonds. Per deelnemer bedraagt de premie een percentage van de vastgestelde pensioengrondslag. Bij de vaststelling van de doorsneepremie houdt het fonds onder andere rekening met de leeftijdsopbouw van de actieve deelnemers. Jaarlijks kijkt het fonds of de doorsneebijdrage moet worden aangepast.

Met de premie die het fonds ontvangt moeten alle kosten kunnen worden betaald. De kostendekkende premie is een meetlat waaraan het pensioenfonds jaarlijks moet toetsen of de ontvangen premie toereikend is. Het is toegestaan om bij die toets uit te gaan van een gedempte kostendekkende premie in plaats van de "zuivere" kostendekkende premie. Het verschil is dat voor de vaststelling niet uitgegaan wordt van de rentetermijnstructuur als rekenrente voor de vaststelling van de premie, maar van een verwacht pensioenfondsrendement. Het fonds maakt gebruik van deze mogelijkheid en gaat voor de premie van de basisregeling

uit van een zogenoemde reële rendementscurve op basis van verwachte maximale rendementen en een afslag voor indexatie op basis van verwachte prijsinflatie zoals opgenomen in artikel 23a van het Besluit FTK. Voor 2022 is op deze manier een verwacht reëel pensioenfondrendement gemiddeld over de curve van indicatief 3,0% per jaar bepaald. In 2022 was de feitelijke premie voor de basisregeling 28,3% van de pensioengrondslagsom. In de premie voor de basisregeling is een kostenopslag van 2,0% van de pensioengrondslagsom opgenomen ter dekking van de uitvoeringskosten.

De bedragen van de kostendekkende premie, de gedempte kostendekkende premie en de feitelijk ontvangen premie worden hieronder schematisch weergegeven.

(Bedragen x € 1.000)	2022	2021
Kostendekkende premie	51.962	55.561
Gedempte kostendekkende premie	38.964	36.650
Ontvangen doorsneepremie	40.355	37.414
Ontvangen doorsneepremie	40.355	37.414
Dotatie ten behoeve van bestemde premiereserve	-1.391	-764
Feitelijke premie ten behoeve van toetsing	38.964	36.650
De kostendekkende premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	42.496	46.212
– Opslag in stand houden vereist vermogen	6.345	6.793
– Opslag voor uitvoeringskosten	3.121	2.556
	51.962	55.561
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	20.227	19.394
– Opslag in stand houden vereist vermogen	3.020	2.851
– Opslag voor uitvoeringskosten	3.121	2.556
– Voorwaardelijke onderdelen	12.596	11.849
	38.964	36.650
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
– Actuarieel benodigd	20.227	19.394
– Opslag in stand houden vereist vermogen	3.020	2.851
– Opslag voor uitvoeringskosten	3.121	2.556
– Voorwaardelijke onderdelen	12.596	11.849
– Premiemarge	1.391	764
– Dotatie ten behoeve van bestemde premiereserve	-1.391	-764
	38.964	36.650

Toeslagbeleid en toeslagverlening

Het verlenen van toeslagen op de pensioenen is voorwaardelijk. De hoogte van de toeslag (en de premie) in enig boekjaar is afhankelijk van de (geschatte) beleidsdekkingsgraad aan het einde van het voorgaande boekjaar. Daarbij blijft het vermogen tegenover de bestemde premiereserve buiten beschouwing. De hieronder opgenomen staffel dient als leidraad voor het bestuur bij de vaststelling van het toeslagniveau. Het bestuur heeft de vrijheid om hiervan af te wijken als het vindt dat de situatie van het fonds daartoe aanleiding geeft. Het bestuur zal nooit besluiten om een hogere toeslag te verlenen dan is toegestaan op grond van de wet- en regelgeving ('toekomstbestendig indexeren', TBI).

Beleidsdekkingsgraad	Toekenning
Onder 110%	Geen
Tussen 110% en maximum van 135% en 110% + vereist TBI	Lineaire
Toekenning boven maximum van 135% en 110% + vereist TBI	Volledig

Het voorwaardelijke toeslagenbeleid luidt als volgt:

1. Het voorwaardelijk toeslagenbeleid wordt vormgegeven via financiering van de toeslagen uit het eventuele overrendement. Er is daarom geen recht op toekomstige toeslagen. Het is niet zeker of en in hoeverre er in de toekomst toeslagen worden verleend. Voor toekomstige toeslagen wordt niet gereserveerd;
2. Het uitgangspunt voor de toeslag is de stijging van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gepubliceerde afgeleide consumentenprijsindex (CPI) voor alle bestedingen, over de periode oktober tot oktober voorafgaande aan de datum waarop de toeslag wordt verleend;
3. De toeslagambitie bedraagt 100% van de stijging van de CPI.

Het bestuur heeft conform het toeslagbeleid, zoals vastgelegd in de ABTN en de regels van toekomstbestendig indexeren, besloten om de pensioenen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden per 1 januari 2023 niet te verhogen. De achterstand in de toeslagverlening vanaf 1 januari 2012 bedraagt op dit moment voor de deelnemers 29,94% (was 12,53% vorig jaar) en voor de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden 30,52% (was 12,73%). De grote toename wordt veroorzaakt door de grote stijging van de inflatie afgelopen jaar. Zodra de financiële positie dit toelaat kan het bestuur eventueel besluiten tot het toekennen van inhaaltoeslag. Met ingang van 2016 wordt de inhaaltoeslag op individueel niveau bijgehouden.

Bestemde premiereserve

Fluctuaties in de uitvoeringskosten en de opbouw van het deelnemersbestand leiden tot bewegingen in de gedempte kostendekkende premie (uitgedrukt in de pensioengrondslagsom). Dat kan betekenen dat er in het ene jaar een positieve premiemarge is, terwijl in een ander jaar een premietekort zou resulteren in een korting van de pensioenopbouw. Dat is ongewenst. Daarom wordt een bestemde premiereserve gevormd. Daaraan wordt een positieve premiemarge toegevoegd. Indien er sprake is van een negatieve premiemarge, wordt dit van de bestemde premiereserve onttrokken. Aan de bestemde premiereserve wordt jaarlijks (een deel van) het behaalde fondsrendement (positief of negatief) toegevoegd. Het vermogen tegenover de bestemde premiereserve wordt buiten beschouwing gelaten bij de vaststelling van de (beleids)dekkingsgraad.

Verzekerdenbestand

(Aantallen)

	Actieve deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioen- gerechtigden	Totaal
Stand per 31 december 2021	6.097	12.564	1.629	20.290
Mutaties door:				
Nieuwe toetredingen	1.526	0	0	1.526
Ontslag met premievrije aanspraak	-1.412	1.412	0	0
Waardeoverdracht	0	-499	0	-499
Ingang pensioen	-41	-83	192	68
Overlijden	-16	-31	-55	-102
Afkoop	0	1	-49	-48
Andere oorzaken ¹⁾	166	-363	-12	-209
Mutaties per saldo	223	437	76	736
Stand per 31 december 2022	6.320 ²⁾	13.001	1.705	21.026

1) Dit betreft onder andere de volgende mogelijke mutaties: wijziging onderneming, expiratie van pensioen, conversie na echtscheiding en einde studie.

2) Waarvan deelnemers met (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling: 289

Specificatie pensioengerechtigden

	2022	2021
Ouderdomspensioen	1.220	1.170
Partnerpensioen	447	412
Wezenpensioen	38	47
Totaal	1.705	1.629

Communicatie

Het fonds besteedt veel aandacht aan de communicatie met iedereen die bij het fonds betrokken is: (gewezen) deelnemers, pensioneerden en werkgevers. Om de communicatie zo effectief mogelijk vorm te geven, wordt gewerkt met een meerjaren communicatiebeleidskader. Basis voor dit kader vormt de algehele strategie van het fonds. Het kader bevat de strategische uitgangspunten voor de communicatie met de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden. Op basis van het beleidskader wordt een jaarlijks communicatieplan opgesteld. Dit plan bevat een verdere detailuitwerking van de communicatie in het betreffende jaar. Specifieke acties en middelen worden in deze jaarplannen beschreven, evenals concrete en meetbare subdoelen. De uitvoerend bestuurder met communicatie in de portefeuille bereidt de communicatie samen met de niet-uitvoerend bestuurder met portefeuille communicatie, de medewerkers van het bestuursbureau en de communicatieadviseur bij de pensioenuitvoerder voor en toetst de uitvoering ervan.

Een van de communicatiedoelen is dat deelnemers een correct basisbeeld van hun pensioen hebben. Nieuw is dat deelnemers op hun 60ste verjaardag een felicitatie van het fonds ontvangen met als mogelijk neveneffect dat de aandacht op pensioen gevestigd wordt. In 2022 is de informatie op de website over de gebeurtenis "pensioeningang" aangepakt. De informatie is toegankelijker en vollediger en bovendien makkelijker te vinden. Gewerkt is aan een animatie waarin de relatie tussen het opschuiven van de pensioenleeftijd en de hoogte van het reeds opgebouwde pensioen is gelegd. Na jaareinde is deze animatie live gegaan. Belangrijke constatering bij onze doelgroep is dat beelden, animaties, en stappenplannen vaak meer doen dan lange stukken tekst. Vanwege de overstap naar een nieuwe pensioenadministrateur in 2023 is eind 2022 een nieuwe website opgezet. Gebruiksgemak van de lezer staat hierin centraal: Wat is goed om te weten en in welke gevallen is actie nodig?

Het fonds gaat steeds meer digitaal communiceren. Dat betekent dat emailadressen nodig zijn. Net als in voorgaande jaren, zijn deelnemers en gepensioneerden in 2022 op verschillende manieren geactiveerd om hun emailadres door te geven. Daarnaast zijn in 2022 de voorbereidingen opgestart om persoonlijke communicatie waaronder pensioeningangsbrieven en pensioenoverzichten in 2023 via de berichten box van 'Mijn overheid' te versturen.

Eén van de doelen is dat het fonds persoonlijk en dichtbij wil zijn. De website bevat beelden waarin personen voorkomen in plaats van meer technische foto's van de werkplaats. Ook ontvangen deelnemers die hun emailadres doorgeven hiervoor een bedankje van het fonds.

Eind 2022 is aandacht besteed aan de implementatie van de nieuwe Europese regels voor het vermogensbeheer van institutionele beleggers, waaronder pensioenfonds: de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Het fonds geeft op de website aan hoe de rekening houdt met duurzaamheidsrisico's en kansen en deze opneemt in de beleggingen. Het fonds heeft in 2022 een risicopreferentieonderzoek (RPO) onder deelnemers uitgevoerd naar hun opvattingen over beleggen en de risico's die daarbij horen. De uitkomsten gebruikt het fonds bij het vormgeven van toekomstig beleid. Dit past in de voorbereiding op de invoering van de Wet toekomst Pensioenen.

Naast alle reguliere communicatieactiviteiten vond in 2022 communicatie plaats over de volgende onderwerpen:

- We gaan toe naar een nieuw pensioenstelsel.
- Transitie naar een nieuwe pensioenadministrateur per 1 januari 2023.
- Invoering bedrag ineens. Wat betekent dit?
- Geen verhoging van de pensioenen in 2022, maar de kans op verlaging bestaat. Een verlaging van de pensioenen was gelukkig niet nodig. In de communicatie was aandacht voor het feit dat de minister in eerste instantie de soepelere overgangsmaatregelen voor pensioenverlaging niet wilde verlengen, waardoor een verlaging niet uitgesloten was. Gelukkig heeft de minister de maatregelen alsnog verlengd.

Werkgeverscommunicatie

Werkgevers zijn vaak vraagbaak voor medewerkers. Bovendien leggen wettelijke verplichtingen op dat de werkgever deze rol als eerste aanspreekpunt ook moet invullen. Het fonds vindt het belangrijk te weten wat de werkgevers van de communicatie door het fonds vinden. Is deze duidelijk en heeft de werkgever genoeg informatie om zijn medewerkers in geval van vragen verder te helpen. Om de voeling met de werkgevers te vergroten, heeft het fonds vier keer per jaar een communicatieoverleg met werkgeversorganisatie VACO ingericht. Uit dit overleg kwam ondermeer de hiervoor genoemde behoefte naar voren aan meer inzicht in de gevolgen van het verschuiven van de pensioendatum voor het opgebouwde pensioen.

Eind 2022 heeft de nadruk vooral gelegen op de overgang naar een nieuwe pensioenadministrateur en het volautomatisch uitwisselen van salarisgegevens tussen werkgevers/administratiekantoren en het fonds vanaf 1 januari 2023. Hiermee dragen wij bij aan lastenverlichting voor het fonds en de werkgevers en hun administratiekantoren. Behalve lastenverlichting zorgt het ook voor gebruik van juiste en volledige dienstverbandgegevens.

Werkgevers ontvingen in het verslagjaar vier keer een digitale nieuwsbrief met informatie over relevante pensioenzaken van uiteenlopende aard. Het fonds leverde in 2022 vier keer een bijdrage aan het werkgeversblad VACO-nieuws.

Beleggingen

Hieronder is de stand van de portefeuille per 31 december 2022 weergegeven, gebaseerd op de beleggingsrapportage van de vermogensbeheerder. De bedragen en de verdeling kunnen enigszins afwijken van de bedragen in de jaarrekening.

Beleggingscategorie	Vermogen (mln EUR)		Weging
Totale portefeuille	704,3		100%
Matching Portefeuille			
Vastrentende waarden en rente overlay	194,6		27,7%
Liquiditeiten	77,8		11,0%
Totaal matching	272,4		38,7%
Rendementsportefeuille			
Aandelen	171,7		24,4%
– Aandelen ontwikkelde landen	135,9	19,3%	
– Aandelen opkomende landen	35,8	5,1%	
Onroerend goed	73,3		10,4%
– Onroerend goed beursgenoteerd	29,8	4,2%	
– Onroerend goed niet-beursgenoteerd	43,5	6,2%	
Vastrentend	193,1		27,4%
– Hypotheken	68,3	9,7%	
– Bedrijfsobligaties IG	50,0	7,1%	
– Hoogrentend onderhandse leningen	11,2	1,6%	
– Hoogrentend landen	35,5	5,0%	
– Alternative Credit	28,0	4,0%	
Liquiditeiten	-7,1		-1,0%
Valuta afdekking	0,9		0,1%
Totaal rendementsportefeuille	431,9		61,3%

Macro-economische ontwikkelingen

In het najaar van 2021 en aan het begin van 2022 was krapte in productieketens en de daarmee gepaard gaande oplopende inflatie een belangrijk thema. Maar dat werd al snel overschaduwd door de Russische inval in Oekraïne. Energieprijzen –vooral gasprijzen in Europa– schoten omhoog waardoor de inflatie niveaus bereikte die in decennia niet meer gezien waren. Naarmate de maanden verstreken, bleek inflatie hardnekkiger dan gedacht. Inflatie- en renteverwachtingen stegen. Hoge inflatie en krappere financiële omstandigheden hadden hun weerslag op de economische groei. Waar veel landen aan het begin van het jaar nog rugwind hadden van heropening na lockdowns, werden vooral in het tweede en derde kwartaal van 2022 de negatieve effecten van hoge inflatie en oplopende rentes zichtbaar.

Het vertrouwen onder producenten daalde en tevens kelderde het vertrouwen onder consumenten. De koopkracht van consumenten daalde doordat loongroei de hoge inflatie niet kon bijbenen. De weerslag hiervan op consumptiegroei wakkerde de vrees voor een recessie aan. Ook corona besmettingsgolven en lockdowns in China, alsmede grote problemen in de Chinese vastgoedsector, droegen bij aan het lagere wereldwijde groeitempo. Dankzij een surplus aan besparingen die gezinnen tijdens de coronapandemie hadden opgebouwd, krappe arbeidsmarkten en heropeningseffecten, bleef de groei wel positief. Richting het einde van het jaar begon de inflatie in de VS te dalen, terwijl die in de eurozone nog hoog bleef. Door een milde winter en goed gevulde gasvoorraden daalden Europese gasprijzen wel snel in de laatste maanden van 2022.

Centrale banken, vooral het Amerikaanse stelsel van centrale banken ('de Fed'), hielden lang vol dat de oplopende inflatie tijdelijk zou zijn. Maar in 2022 maakten zij een enorme draai, waarbij inflatiebestrijding prioriteit kreeg. De Fed bouwde haar obligatie-opkoopprogramma versneld af, verhoogde de rente van maart tot december 2022 met maar liefst 4,25 procentpunt, en besloot daarnaast vanaf juni de omvang van haar balans af te bouwen. De Europese Centrale Bank (ECB) bouwde ook haar obligatie-opkoopprogramma in 2022 af, wat in juli gereed was. Het beleid van de ECB is steeds geweest om eerst de opkoopprogramma's af te bouwen en daarna pas de rente te verhogen. Gedwongen door hoge inflatie, zag de ECB zich genoodzaakt om de renteverhoging in juli al een maand van tevoren aan te kondigen. Deze was met 0,5 procentpunt ook hoger dan verwacht. Daarna volgde nog 2 procentpunten aan renteverhogingen tot het einde van het jaar. Door hoge inflatie en agressieve centrale banken liepen kapitaalmarktrentes snel op gedurende 2022.

Vastrentende waarden

Centrale banken hebben gedurende het jaar het monetaire beleid telkens verscherpt. Tegenvallende, hogere, inflatiecijfers dwongen de centrale banken harder in te grijpen. De Fed bouwde haar opkoopprogramma af en verhoogde in zeven stappen de rente met 425 basispunten. De ECB was wat terughoudender, maar bouwde haar PEPP-opkoopprogramma af en verhoogde de rente met 250 basispunten.

Renteniveaus kenden een volatiel verloop dit jaar doordat financiële markten zich dienden aan te passen aan hoger dan verwachte inflatieniveaus en door de reacties van centrale banken hierop. Per saldo stegen kapitaalmarktrentes wereldwijd fors wereld. Dit leidde tot een ware 'bear market' op obligatiemarkten met ongekende verliezen.

De Duitse 10-jaars rente steeg in 2022 van -0,2% naar +2,6%. De Europese AAA-staatsleningenindex liet hierdoor een negatief rendement van -18,5% zien. Ook kredietopslagen liepen gedurende het jaar op door verslechterende economische vooruitzichten. Europese investment grade bedrijfsobligaties boekten een negatief rendement van -14,2%. Hypotheken en de meer conjunctuurgevoelige high yield bedrijfsobligaties lieten eveneens een negatief rendement zien. Direct lending was een categorie die de schade enigszins beperkt wist te houden, vanwege de lagere rentegevoeligheid, en liet over het jaar een beperkt verlies zien.

Aandelen

Oplopende inflatiecijfers en renteniveaus gaven druk op aandelenkoersen gedurende het jaar. Bedrijfswinsten bleven nog op peil doordat bedrijven over het algemeen opgelopen prijsniveaus konden doorberekenen in hun prijzen. Hierdoor konden winstmarges van bedrijven stand houden.

De wereldwijde aandelenindex daalde in 2022 in euro's gemeten met bijna 13%. De sterkere dollar heeft deze daling voor de euro belegger wel verzacht. Sectoraal waren de verschillen groot. Groeisectoren als informatietechnologie en communicatiediensten werden door de oplopende renteniveaus relatief hard geraakt. Aan de andere kant deed de sector energie het goed omdat deze

kon profiteren van de oplopende olie- en gasprijzen en de onzekerheid die op energiemarkten ontstond na de inval van Rusland in Oekraïne.

Aandelen uit opkomende markten moesten in 2022 een verlies incasseren van bijna 15%. Naast lagere vraag naar goederen in het algemeen en microchips in het bijzonder, wat met name haar impact heeft op bedrijven in Taiwan en Zuid-Korea, was het slechte beursjaar in belangrijke mate het gevolg van ontwikkelingen in China waar problemen in de vastgoedsector en het strenge zero-covid beleid aandelenkoersen onder druk zetten. Het strenge zero-covid beleid werd door de Chinese overheid aan het einde van het jaar onverwacht versoepeld, waardoor aandelenmarkten met stijgende beurskoersen anticipeerden op een heropening van de Chinese economie. Dit kon de opgelopen schade in aandelenkoersen, die gedurende het jaar was ontstaan, echter niet meer goedmaken.

Onroerend goed

Vastgoed was een categorie die het in 2022 moeilijk had. Ondanks de koppeling die huren met inflatie kennen, kregen de opgelopen renteniveaus de overhand op de waardeontwikkelingen binnen vastgoed. Bij beursgenoteerd vastgoed was dit direct zichtbaar. Wereldwijd liet de vastgoedindex een waardedaling van ruim 20% zien. In Europa was dit, onder invloed van een dreigende recessie, nog groter met 37%.

Voor niet-beursgenoteerd vastgoed zal dit effect vertraagd doorwerken en verwachten wij komende kwartalen nog verdere druk op waarderingen. In de tweede helft van het jaar viel bij niet-beursgenoteerd vastgoed indices al een voorzichtige daling waar te nemen, met name voor de sector kantoren. Bij kantoren is er nog altijd onduidelijkheid rondom de lange termijn gevolgen van meer thuiswerken, waarbij de verwachting is dat de vraag naar A-locaties groot zal blijven en dat de benodigde ruimte per werknemer op kantoor zal toenemen.

Valuta ontwikkelingen

De Amerikaanse dollar steeg gedurende het jaar circa 6% versus de euro onder invloed van de sneller oplopende renteniveaus in de VS en het tekort op de lopende rekening van de eurozone door de hoge energieprijzen in Europa. Het Britse pond, de Japanse Yen en de Chinese renminbi daalden alle in waarde ten opzichte van de euro.

Portefeuilleontwikkelingen

Portefeuillesamenstelling

Per eind januari 2022 is de beleggingsportefeuille geherbalanceerd naar nieuwe beleggingsrichtlijnen die per 31 januari 2022 zijn ingegaan.

Per dezelfde datum zijn, binnen aandelen in ontwikkelde markten, fondstoplossingen met ambitieuzere ESG-restricties aan de portefeuille toegevoegd, de NT Sustainable Select SDG indexfondsen.

Per juni 2022 is een vergelijkbaar aandelenfonds van NT beschikbaar voor opkomende markten. Binnen dit fonds worden, naast een Best-in-class uitsluitingsbeleid, een sterke reductie van CO₂-voetafuk en aandacht voor specifieke thema's en SDG 3, 7 en 13, ondernemingen met een sterke overheidsinvloed binnen controversiële landen uitgesloten. Per begin 2023 zal binnen aandelen opkomende landen de draai naar dit nieuwe fonds worden gemaakt.

Per het einde van de eerste helft van 2022 heeft het pensioenfonds commitments ingelegd voor een belegging in Direct Lending. Vanwege het aantrekkelijke rendement/risico profiel van Direct Lending heeft het Fonds in 2021 besloten om een allocatie van 5% naar Direct Lending in de portefeuille op te nemen. De opbouw van een allocatie naar Direct Lending gaat naar verwachting in totaal drie jaar duren. Gedurende die drie jaar zal de gewenste allocatie stapsgewijs worden opgebouwd. Het fonds heeft besloten om, tijdens de periode dat Direct Lending wordt opgebouwd, Structured Credit als parkeercategorie te laten fungeren. Dit voorkomt relatief hoge aan- en verkoopkosten van een andere liquide hoogrentende categorie.

Rendement

Het rendement op de beleggingsportefeuille van het Fonds bedroeg in 2022 -31,4%. De beleggingsportefeuille van het Fonds bestaat uit een matchingportefeuille en een rendementsportefeuille.

Het rendement op de matchingportefeuille bedroeg in 2022 -53,5%, wat werd veroorzaakt door de zeer sterke stijging van de swaprente in 2022. Het rendement op de rendementsportefeuille was ook negatief (-14,0%). Binnen de rendementsportefeuille was het rendement van alle beleggingscategorieën (aandelen, onroerend goed en vastrentende waarden) negatief in 2022.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

In 2021 heeft het fonds het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) opnieuw vastgesteld. In de nieuwe versie van het MVB-beleid spelen het thema Klimaat en een “best-in-class” aanpak een belangrijke rol:

- Het fonds heeft een concrete klimaatdoelstelling voor de komende jaren afgesproken, op basis van de zogenaamde “Paris Aligned benchmark”. Het risico van klimaatverandering wordt direct gereflecteerd in de Sustainable Development Goals (SDG's) nummers 7 (betaalbare en schone energie) en 13 (klimaatactie).
- Binnen een “best-in-class” aanpak wordt ernaar gestreefd om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van MVB. Dit gaat duidelijk verder dan het uitsluiten van ondernemingen.

Het MVB-beleidsdocument van het fonds omvat een uitwerking van de missie en visie van het fonds ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen, en een gedetailleerde beschrijving van de manier waarop het beleid wordt uitgevoerd en van de wijze waarop wordt gerapporteerd en verantwoording wordt afgelegd over het uitgevoerde beleid.

Missie/visie en beleggingsbeginselen

Algemeen uitgangspunt van het te voeren beleid op langere termijn is om de pensioenregeling onder een breed scala van omstandigheden overeenkomstig de ambitie (koopkrachtbestendig pensioen) uit te voeren. Om nu en in de toekomst alle pensioenen te kunnen uitkeren, worden de ingelegde pensioenpremies zo goed mogelijk belegd. Een deel van de (toekomstige) pensioenuitkeringen moet worden gefinancierd uit rendement op het opgebouwde vermogen. Het vermogen wordt wereldwijd belegd, gespreid over diverse beleggingscategorieën, met als doel binnen gekozen risicogrenzen een optimaal resultaat te behalen. Voor een pensioenfonds is het beleggingsbeleid, naast de andere financiële sturingsmiddelen, voor het verschaffen van een goed en betaalbaar pensioen van cruciaal belang. De visie van Bpf Banden en Wielen is dat ESG beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling en onderdeel is van haar fiduciaire taak.

Het belang van maatschappelijk verantwoord beleggen is vastgelegd in de volgende investment belief (de investment beliefs zijn vastgelegd in het Strategische Beleggingsbeleid):

Duurzaam beleggen loont op langere termijn

Het fonds gelooft in maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). MVB gaat verder dan alleen financieel risico en rendement. MVB is tevens een manier om reputatierisico voor het pensioenfonds te beheren en om een maatschappelijke bijdrage te leveren, op een manier die past bij het pensioenfonds.

Op langere termijn is de wereld en daarmee het pensioenfonds gebaat bij een samenleving, waarin met respect wordt omgegaan met mens en milieu en waarin voldoende aandacht wordt gegeven aan het goed besturen van ondernemingen en andere instituties. Het pensioenfonds gaat er vanuit dat op langere termijn duurzame beleggingen uiteindelijk een hoger rendement genereren.

Consequentie

Het fonds heeft haar eigen beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) vastgesteld. In de beleggingsprocessen van het fonds –met name bij de selectie en monitoring van vermogensbeheerders– wordt het effect van MVB factoren op de beleggingsrisico's en het rendement expliciet meegewogen.

Dit betekent dat:

- Bpf Banden en Wielen zich bewust is van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen (ook al is deze soms bescheiden) en het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid ziet om hier bewust invulling aan te geven.
- Bpf Banden en Wielen gelooft dat bedrijven die in de bedrijfsvoering rekening houden met ESG-maatstaven op de lange termijn betere resultaten behalen dan bedrijven die dat niet doen.
- Bpf Banden en Wielen ook oog heeft voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum, het kostenniveau en het rendement en risico, en niet koste wat het kost MVB beleggingen zal doorvoeren.

Landenbeleid

Mede naar aanleiding van de Russische inval van Oekraïne begin 2022 is er gekeken naar de implementatie van een landenbeleid, waarin duidelijk wordt vastgelegd hoe met staatsobligaties, staatsgerelateerde bedrijven en overige bedrijven in controversiële landen wordt omgegaan. Deze discussie speelt niet alleen rondom Rusland, maar bijvoorbeeld ook rondom China, Myanmar en Saudi-Arabië. Blootstelling naar dergelijke controversiële landen is voor pensioenfondsen B&W onwenselijk en daarom heeft het pensioenfonds besloten een landenbeleid te hanteren. Kern van dit landenbeleid is dat overheden van landen waar nationale controversiële activiteiten plaatsvinden, en binnen deze landen bedrijven met een grote overheidsinvloed, worden uitgesloten. Voor de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds B&W is dit landenbeleid relevant voor aandelen en staatsobligaties binnen opkomende landen. Het landenbeleid zal worden opgenomen in het MVB beleid.

Verwachte ontwikkelingen in 2023

Per eind januari 2023 is, als onderdeel van de ingang van nieuwe beleggingsrichtlijnen, de categorie aandelen opkomend in lijn gebracht met het vernieuwde MVB-beleid van het fonds, door te beleggen in een beleggingsfonds waarin een Best-in-Class aanpak wordt gecombineerd met een additionele reductie van CO₂-voetafdruk door vermindering van belangen in CO₂-emittenten. Binnen dit beleggingsfonds wordt ook aandacht besteed aan specifieke thema's en SDG's (3 - goede gezondheid en welzijn, 7 - Betaalbare en Duurzame Energie en 13 - klimaat). In 2022 heeft het fonds een vergelijkbare stap gezet binnen de categorie aandelen ontwikkeld. Het fonds zal in 2023 de mogelijkheden onderzoeken op welke manier binnen de categorie bedrijfsobligaties opkomende landen verder invulling kan worden gegeven aan haar MVB beleid.

Tevens zal worden onderzocht of via een draai naar nieuwe fondsopties het in 2022 vastgestelde landenbeleid binnen de categorie Emerging Market Debt (staatsobligaties van opkomende landen) kan worden geïmplementeerd. Aandachtspunt hierbij is wel dat de verwachte transitiekosten van een dergelijke draai relatief hoog zijn. Door de mogelijkheid om het landenbeleid van het pensioenfonds te implementeren wordt het risico- rendementprofiel van de categorie echter als aantrekkelijker beoordeeld, omdat ESG-risico's worden verminderd.

Sustainable Finance Disclosure Regulation

In 2021 is de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR) van kracht geworden. De SFDR bevat regelgeving voor financiële instellingen (waaronder pensioenfondsen) voor het verschaffen van informatie omtrent het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering hiervan. De implementatie van SFDR bestaat uit twee levels.

Per 10 maart 2021 diende het pensioenfonds te voldoen aan level 1 van de SFDR. Level 1 bevat regelgeving over de wijze waarop duurzaamheidsfactoren zijn meegenomen in het beleid en voor de wijze van rapportage over de ongunstige effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren.

Het Pensioenfonds ziet de pensioenregeling als Artikel 8: 'een product dat ESG promoot'. Daarnaast heeft het Pensioenfonds besloten te gaan rapporteren over de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren (zogenaamde Principle Adverse Impact indicatoren, PAI's).

De periodieke rapportage (Annex IV van SFDR) is een verplicht onderdeel voor financiële producten met een artikel 8-categorisatie onder de SFDR wetgeving van de Europese Unie. Deze wetgeving verplicht aanbieders van financiële producten en financiële marktdeelnemers jaarlijks informatie te verschaffen over de duurzaamheidsaspecten van financiële producten die ecologische en/of sociale kenmerken promoten. In de periodieke rapportage (Annex IV) geeft het pensioenfonds verantwoording over de duurzaamheidsprestaties van het financieel product en welke acties en maatregelen het pensioenfonds heeft ondernomen om te voldoen aan de gepromote duurzaamheidskenmerken. Annex IV is een bijlage bij dit jaarverslag.

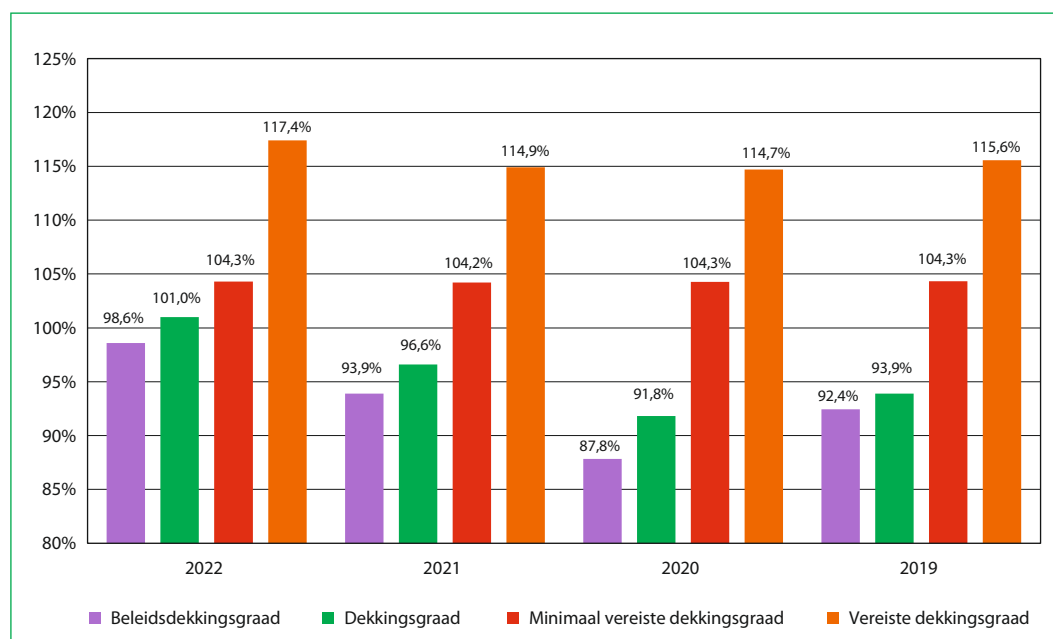
Per 1 januari 2023 dienden financiële instellingen ook te voldoen aan level 2 van de SFDR. Level 2 bevat onder meer de eis om de classificatie van beleggingen naar duurzaamheid toe te lichten in het jaarverslag.

Samenvatting actuariel rapport

Deze samenvatting toont, naast de ontwikkelingen gedurende het boekjaar, de belangrijkste financiële cijfers van het fonds. Ter vergelijking van de cijfers van het huidige boekjaar zijn referentiecijfers opgenomen.

Financiële positie

De dekkingsgraad ^{1) 2)} is in het boekjaar gestegen van 96,6% ultimo 2021 naar 101,0% ultimo 2022. De beleidsdekkingsgraad van het fonds steeg in 2022 van 93,9% naar 98,6%. De beleidsdekkingsgraad ³⁾ ultimo 2022 is daarmee lager dan zowel de vereiste dekkingsgraad van 117,4% als de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,3%. Hierdoor is er sprake van een tekort. Onderstaande grafiek toont de beleidsdekkingsgraad, de dekkingsgraad en de (minimaal) vereiste dekkingsgraad over de afgelopen jaren.

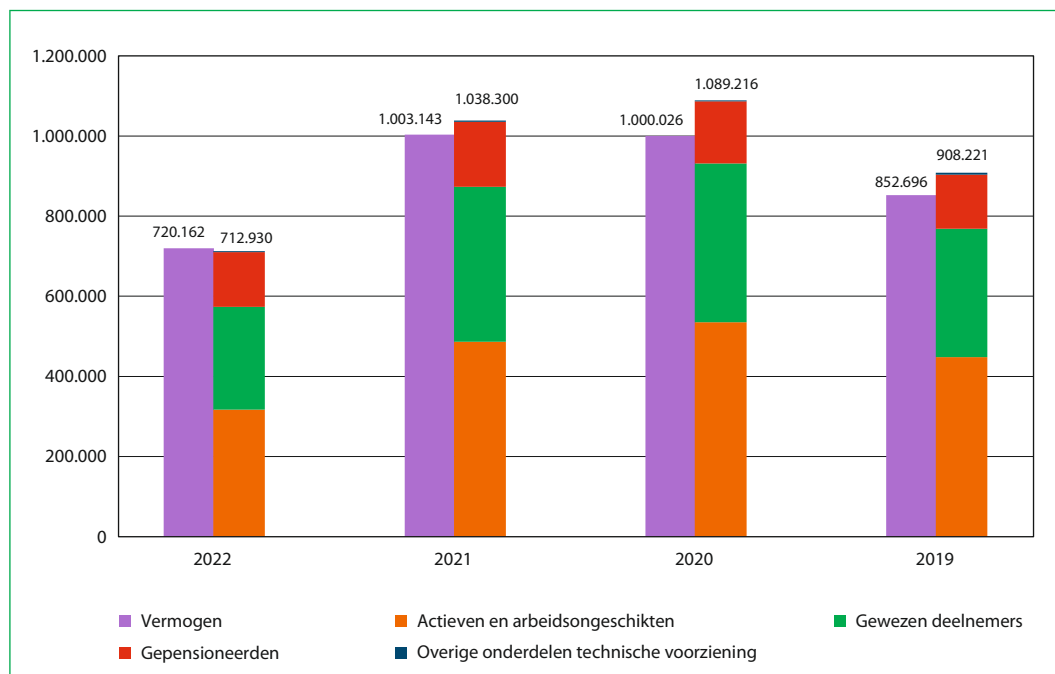

1) Waar hier gesproken wordt over dekkingsgraad, wordt de actuele dekkingsgraad bedoeld.

2) De dekkingsgraad is gebaseerd op de technische voorziening, waarbij verdiscontering heeft plaatsgevonden op basis van de DNB-rentetermijnstructuur per einde 2022. Volledigheidshalve merken wij op dat er geen rekening is gehouden met de gewijzigde UFR-methodiek die vanaf 1 januari 2023 van toepassing is.

3) De beleidsdekkingsgraad is gelijk aan de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad.

De volgende grafiek toont het vermogen en de technische voorzieningen over de afgelopen jaren.

Herstelplan

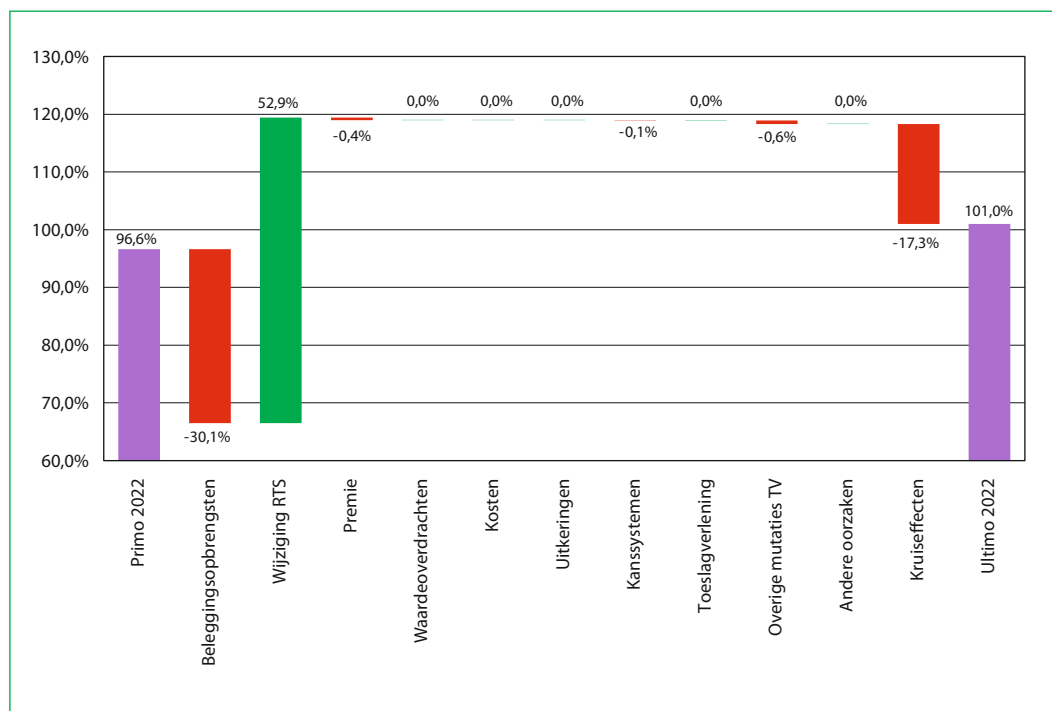
Sinds 2015 bevindt het fonds zich in een positie van tekort. Het fonds heeft in 2022 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB, waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkingsgraad binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Dit herstelplan voorzag voor ultimo 2022 een beleidsdekkingsgraad van 97,9%. De werkelijke beleidsdekkingsgraad van 98,6% ligt hoger. Het fonds heeft in het eerste kwartaal van 2023 het herstelplan geactualiseerd. Voor deze actualisatie is de eerder gekozen hersteltermijn van 10 jaar verlengd naar een hersteltermijn van 12 jaar. De verwachting is dat het fonds op basis van deze actualisatie herstelt naar de vereiste dekkingsgraad.

Voor het fonds geldt daarnaast de situatie dat de beleidsdekkingsgraad zich eind 2022 voor het achtste opeenvolgende meetmoment onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt. Het fonds maakt net als vorig jaar gebruik van de door de minister geboden vrijstelling om het meetmoment één jaar uit te stellen ¹⁾. Voorwaarde voor het gebruik van deze vrijstelling is dat de dekkingsgraad eind 2022 minimaal gelijk is aan 90%. Indien dat niet het geval is, dan zou het fonds eind 2022 een korting moeten doorvoeren waardoor de dekkingsgraad verhoogd wordt tot 90%. Uw fonds voldoet met een dekkingsgraad van 101,0% aan deze voorwaarde, waardoor het fonds met het gebruik maken van de vrijstelling geen korting hoeft door te voeren.

1) Fondsen waarvoor het meetmoment eind 2022 plaatsvindt, kunnen eind 2022 (net als in 2019, 2020 en 2021) gebruik maken van de door de minister verleende vrijstelling voor het doorvoeren van een kortingsmaatregel. Door gebruik te maken van deze regeling, is per einde 2022 formeel geen meetmoment van toepassing. Het meetmoment verschuift daardoor naar eind 2023. Om gebruik te kunnen maken van de vrijstelling, moet de dekkingsgraad van het fonds eind 2022 minimaal gelijk zijn aan 90%. Is dit niet geval, dan dient er een korting plaats te vinden om tot het niveau van 90% te komen. Voor ons fonds is dit niet van toepassing.

Analyse van het resultaat

In 2022 is er een positief resultaat van 42.893 behaald (2021: 54.752 positief). De invloed van het resultaat op de dekkingsgraad is in de volgende grafiek weergegeven en uitgesplitst naar mutatie-oorzaak ¹⁾.

Uit de grafiek blijkt dat de beleggingsopbrengsten negatief hebben bijgedragen aan de ontwikkeling van de dekkingsgraad. De matchingportefeuille rendeerte negatief door de rentestijging en ook in de returnportefeuille werd een negatief rendement behaald. Deze negatieve bijdrage wordt echter ruimschoots gecompenseerd door het effect van de rentewijziging op de technische voorziening. Door de rentestijging daalde de technische voorziening fors, waardoor de dekkingsgraad aanzienlijk steeg. De component "overige mutaties technische voorzieningen (TV)" omvat onder andere het resultaat van de wijziging van de prognosetafel. De post "kruiseffecten" is dit jaar erg groot door de forse rentemutatie die gedurende het boekjaar heeft plaatsgevonden.

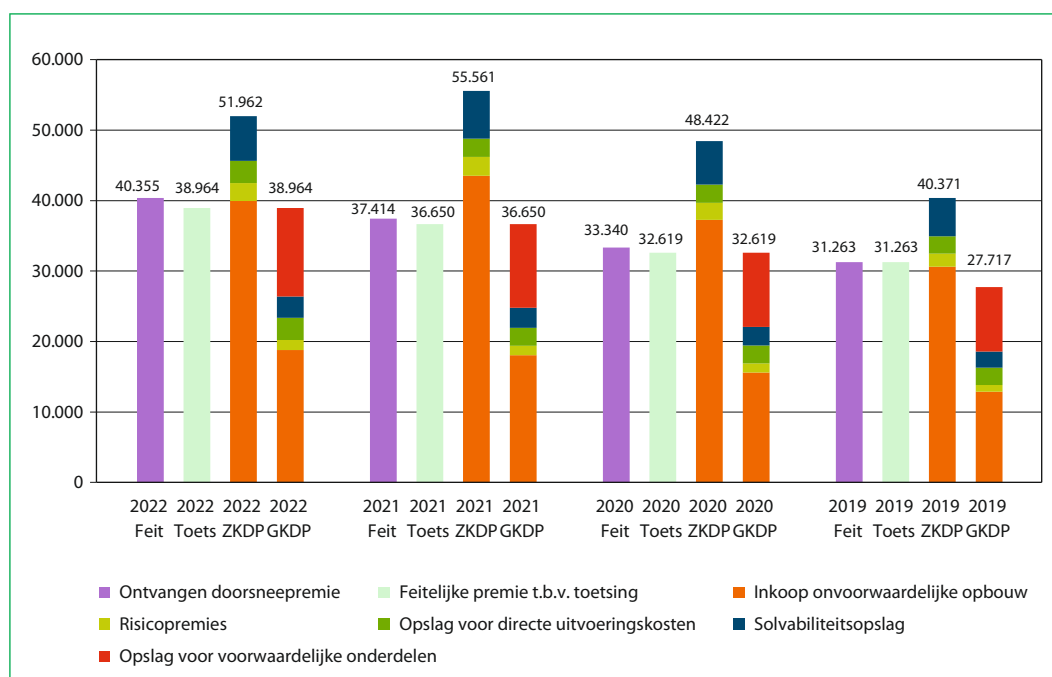
Kostendekkende premie

De kostendekkende premie over 2022 is conform de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn). Dit betekent dat de premie is vastgesteld op basis van een gedempte kostendekkende premie, rekening houdend met verwacht rendement. Het verwachte rendement minus de verplichte afslag op de rente voor toeslagen is gebaseerd op de methodiek en de maximale parameters zoals vermeld in art. 23a Besluit FTK. Het rendement op vastrentende waarden is vastgezet op basis van de DNB-rentetermijnstructuur per 31 oktober 2019.

De gedempte kostendekkende premie bedraagt 38.964. De ontvangen doorsneepremie ²⁾ is met 40.355 toereikend. Het surplus van 1.391 wordt daarbij toegevoegd aan de bestemde premiereserve.

- 1) De splitsing naar de verschillende mutatie-oorzaken volgt in beginsel de DNB-jaarstaat J605, waarbij de post "Beleggingsopbrengsten" op verzoek is gesplitst naar het beleggingsrendement en het effect van de wijziging van de rentetermijnstructuur. De post "kruiseffecten" is aanvullend opgenomen en betreft de saldogpost. Voor de overige procentuele resultaten geldt dat deze individueel berekend zijn als mutatie ten opzichte van de financiële positie primo boekjaar.
- 2) De ontvangen doorsneepremie betreft de reguliere opbouw voor de basisregeling, dus exclusief de premie voor de vrijwillige ANW-hiaatregeling. Genoemde regeling wordt niet meegenomen in de kostendekkende premie.

De feitelijke premie (Feit), de zuivere kostendekkende premie (ZKDP) en de gedempte kostendekkende premie (GKDP) worden in onderstaande grafiek weergegeven. Hierbij zijn de zuivere en de gedempte kostendekkende premie gesplitst conform de vereisten uit de Pensioenwet. De component "opslag voorwaardelijke onderdelen" in de gedempte premie betreft de verplichte opslag voor de financiering van voorwaardelijke toeslagen waarmee rekening dient te worden gehouden bij premiestelling op basis van verwacht rendement.

Om inzicht te geven in het effect van de opbouw op de financiële positie van het fonds, tonen we in de volgende tabel de premiedekkingsgraad. Er is sprake van een positief effect op de financiële positie van het fonds, indien de premiedekkingsgraad primo boekjaar hoger is dan de dekkingsgraad primo boekjaar. Als de premiedekkingsgraad lager is heeft dit een negatief effect op de financiële positie van het fonds. Zoals uit de tabel valt op te maken heeft de opbouw in 2022 een negatief effect gehad op de financiële positie van het fonds van circa 0,5%-punt.

	2022	2021	2020	2019
Dekkingsgraad primo boekjaar	96,6%	91,8%	93,9%	91,6%
Premiedekkingsgraad primo boekjaar	84,3%	73,8%	75,8%	88,7%
Impact opbouw op dekkingsgraad	-0,5%	-0,7%	-0,8%	-0,1%

De hier getoonde impact van de opbouw op de dekkingsgraad wijkt licht af van het effect van de component "premie" zoals opgenomen in het dekkingsgraadverloop in paragraaf 1.3. Het verloop in paragraaf 1.3 sluit aan bij de resultatenanalyse conform de DNB-staat J605, waarbij het resultaat op toekomstige kosten wordt verantwoord onder kosten. Hier in paragraaf 1.4 wordt uitgegaan van de definitie van de premiedekkingsgraad, waar de opslag voor toekomstige kosten onderdeel van uitmaakt.

Uitvoeringskosten

BPF Banden en Wielen maakt voor het uitvoeren van de pensioenregeling diverse kosten. Globaal worden deze kosten onderverdeeld naar kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling en kosten voor het vermogensbeheer. De kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling bestaan uit kosten van de pensioenadministratie, de communicatie aan deelnemers, controle- en advieskosten alsmede bestuurs- en toezichtkosten. De vermogensbeheerkosten bestaan uit de kosten voor het beheren van beleggingsportefeuilles en de kosten voor het bewaren en administreren van het belegde vermogen, alsmede een deel van de bestuurs- en toezichtkosten. Transactiekosten worden gemaakt om beleggingstransacties tot stand te brengen en uit te voeren.

Het fondsbestuur wenst transparant te zijn ten aanzien van deze kosten en beheersing van de kosten. Daarom is hieronder een rapportage over de kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling opgenomen per deelnemer (actieven en gepensioneerden). De kosten worden gepresenteerd met inachtneming van de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM. Hierdoor kunnen de kosten die pensioenfondsen maken eenvoudig met elkaar worden vergeleken. Kosten worden zoveel als mogelijk direct toegerekend aan pensioenbeheer respectievelijk vermogensbeheer. Indien directe toerekening niet mogelijk is, vindt toerekening plaats op basis van een pro rata schatting.

	2022	2021
Pensioenbeheer (na herallocatie toe te wijzen aan vermogensbeheer in euro per deelnemer)	€ 419	€ 359
Pensioenbeheer exclusief incidentele kosten ¹⁾	€ 331	€ 341
Pensioenbeheer (inclusief gewezen deelnemers)	€ 126	€ 137
Vermogensbeheer:		
– Beheerkosten in % van het gemiddeld belegd vermogen ²⁾	0,40%	0,38%
– Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,04%	0,03%
– Totale kosten vermogensbeheer	0,44%	0,41%

1) In 2022 was er sprake van uitvoeringskosten met een incidenteel karakter. Het totaalbedrag van deze incidentele kosten bedraagt € 706.710.

2) a. De beheerkosten zijn inclusief 0,06% toewijzing van kosten van het pensioenfonds en haar adviseurs.

De herziene Aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie adviseren deze kosten in relatie te bekijken tot de gekozen beleggingsmix bijbehorende benchmarkkosten.

b. het rendement over een langere termijn, ook in relatie tot het bijbehorende benchmarkrendement.

Kosten pensioenbeheer 2022

De kosten van het pensioenbeheer bedragen over 2022 € 3.359.934,- (2021 € 2.775.377,-). Door de transitie van de pensioenuitvoering naar Appel zijn er relatief veel incidentele kosten, totaal € 706.710,- die ervoor zorgen dat de kosten per deelnemer met € 419,- ruim hoger uitvallen dan vorig jaar. Beter is het te kijken naar de kosten per deelnemer exclusief incidentele kosten die € 331 waren, iets lager dan in 2021.

(Kosten)efficiënte besturing en uitvoering is één van de doelstellingen van het fonds. Mede om die reden heeft het fonds besloten de uitvoering van het pensioenbeheer onder te brengen bij een andere uitvoeringsorganisatie. Dat heeft wel tot gevolg dat er eind 2022 en begin 2023 aanzienlijke transitiekosten gemaakt worden. Deze worden weliswaar op termijn terug verdiend, omdat de uitvoeringskosten bij de nieuwe PUO (pensioenuitvoeringsorganisatie) lager zijn dan bij de huidige PUO, maar geven nu wel een tijdelijke verhoging van de kosten per deelnemer. De advieskosten van het fonds zijn hoger uitgekomen dan vorig jaar mede door begeleiding van de transitie naar de nieuwe PUO maar ook door begeleiding van het traject naar het nieuwe pensioenstelsel.

Het project NPS (overgang naar het Nieuwe Pensioenstelsel, zal ook kosten met zich meebrengen. Het bestuur is zich hiervan bewust, maar heeft nog geen verplichtingen aangegaan en nog geen zicht op de pensioenbeheerkosten in het nieuwe pensioenstelsel. De wijze waarop deze transitiekosten of hogere beheerskosten worden gefinancierd zal nog nader worden besloten.

Bij de pensioenuitvoeringskosten speelt het aantal pensioenregelingen en de complexiteit ervan ook een rol. Het fonds kent weliswaar één basisregeling, maar de regeling bevat elementen, zoals een partnerpensioen deels op opbouw- en deels op risicobasis, die toenemende complexiteit in de uitvoering brengen. Ook voert het fonds een vrijwillige Anw-hiaatregeling uit, die verhoudingsgewijs hoge uitvoeringskosten tot gevolg heeft. De communicatiestrategie van het fonds is afgestemd op missie van het fonds: klantbewustzijn staat centraal en het fonds wil waarde toevoegen voor werkgevers en werknemers door branche specifieke communicatie, sterke solidariteit en een nauwe band tussen het pensioenfonds en de sector. De realisatie hiervan vraagt een bepaald communicatieniveau en brengt ontegenzeggelijk (extra) uitvoeringskosten met zich mee.

Bij de pensioenuitvoeringskosten per deelnemer spelen de aantallen actieve deelnemers en gepensioneerden een rol. Het fonds kent in verhouding tot de actieve deelnemers en gepensioneerden een relatief groot aantal gewezen deelnemers (zogenaamde slapers). Voor de gewezen deelnemers worden ook activiteiten uitgevoerd, zoals de uitvoering van de rechtenadministratie, periodieke communicatie en het vermogensbeheer. Echter, de kosten die worden gemaakt voor de groep gewezen deelnemers worden in de bepaling van de kosten per deelnemer in de aanbevelingen van de Pensioenfederatie niet meegenomen. Daarmee legt het relatief hoge aantal gewezen deelnemers een relatief grote druk op de kosten per deelnemer van het fonds.

In de loop van 2022 is de jaarlijkse benchmarking van kosten over 2021 gemaakt door BELL. De gemiddelde kosten per deelnemer over de jaren 2019-2021 lagen met € 357 hoger dan de mediaan van de peergroup, die uitkwam op € 274 per deelnemer. In de peergroup van 54 pensioenfonds met deelnemer aantallen tussen 4.000 en 20.000 waren er 11 fondsen met hogere kosten en 42 fondsen met lagere kosten per deelnemer dan ons fonds. Bij de kosten voor vermogensbeheer zit ons fonds in een peergroup van 105 fondsen over drie jaar gemiddeld met 0,37% iets boven de mediaan van 0,31%. 30 Fondsen hebben hogere kosten en 74 fondsen hebben lagere kosten.

Kosten vermogensbeheer 2022

De relatieve kosten van vermogensbeheer zijn met 0,44% weer iets hoger dan in 2021 (0,41%). Dit wordt vooral veroorzaakt door de gedaalde omvang van het vermogen, waardoor bepaalde vaste kosten procentueel gezien zwaarder drukken. Ook de transactiekosten zijn iets hoger omdat er door de bewegelijke financiële markten meerder keren moest worden geherbalanceerd. De kosten voor vermogensbeheer zijn hierna in een tabel in duizenden euro's weergegeven en verder uitgesplitst.

In deze tabel staan de kosten vermogensbeheer verder uitgesplitst.

	EUR (x1000)	Uitgedrukt in percentage belegd vermogen
Vermogensbeheerkosten		
Fiduciaire beheer	526	0,07%
Beheerkosten overlay	264	0,03%
Beheerkosten beleggingsfondsen	1.720	0,22%
	2.509	0,32%
Transactiekosten		
Transactie kosten binnen fondsen en mandaat	145	0,01%
Aan- en verkoopkosten	248	0,03%
	393	0,04%
Overige vermogensbeheerkosten		
Kosten vermogensbeheer pensioenfonds en bestuursbureau	438	0,06%
Bewaarloon	142	0,02%
	3.482	0,44%
Totaal		

In onderstaande tabel worden ter informatie ook nog de gemiddelde beheerkosten per beleggingscategorie weergegeven. Dit zijn alleen de beheerkosten van de categorieën dus exclusief fiduciair beheer.

	Gemiddelde Vermogen (in €)	Gemiddelde Beheerkosten (in bps)
Aandelen ontwikkelde landen	156.502.328	6
Aandelen opkomende landen	40.197.850	13
Vastrentend investment grade	200.131.645	19
Liquiditeiten	78.358.321	7
OG niet-genoteerd (indirect)	46.513.351	81
Vastrentend hoogrentend	83.351.759	69
LDI-producten	155.786.174	17
OG genoteerd	35.599.128	55
Totaal	796.440.555	25

In vergelijking met 2021 zijn de totale kosten van het vermogensbeheer in 2022 lager uitgevallen: de gerapporteerde kosten zijn gedaald van circa € 3,9 miljoen in 2021 naar circa € 3,5 miljoen in 2022.

De belangrijkste oorzaak is de sterke daling van het vermogen van het pensioenfonds in 2022, door de sterk gestegen rente en de negatieve rendementen op de categorieën in de rendementsportefeuille. Alleen binnen de categorie overige beleggingen namen de kosten toe: deze stegen van circa 29 duizend euro naar circa 55 duizend euro. Onder deze categorie vallen de geldmarktfondsen in de portefeuille van Banden & Wielen. In 2022 is gemiddeld meer vermogen in geldmarktfondsen aangehouden ten opzichte van 2021. Reden hiervoor is de gestegen rente, waardoor de marktwaarde van de LDI-fondsen in de portefeuille sterk is gedaald. Om de allocatie naar de matchingportefeuille op peil te houden werd daarom in 2022 meer naar geldmarktfondsen gealloceerd.

Voor alle beleggingsfondsen in portefeuille zijn onder 'beheerkosten' de kosten verwerkt die binnen de fondsen worden verrekend.

In deze kosten zijn eventuele kortingen verrekend. Als maatstaf voor de beheerkosten wordt de Ongoing Charges Figure (OCF) gehanteerd. De OCF bevat de beheervergoeding plus administratiekosten, accountantskosten, custodykosten, kosten voor securities lending, etc. Beleggingsfondsen publiceren de OCF in het jaarverslag. Indien een beleggingsfonds geen OCF maar Total Expense Ratio (TER) rapporteert wordt deze maatstaf gebruikt.

Governance

Bestuur

De belangrijkste onderwerpen die in 2022 in het bestuur aan de orde kwamen waren:

- Uitwerking strategische heroriëntatie en de keuze van een andere pensioenuitvoerder per 1 januari 2023 en de voorbereiding van de transitie naar deze nieuwe pensioenuitvoerder;
- Partiele ERB (eigen risico beoordeling);
- Project NPS (Nieuw Pensioenstelsel); verdere kennisopbouw en contouren nieuwe regeling, het vaststellen van type contract en een voorlopige transitiedatum en de uitvoering van een RPO (Risico Preferentie Onderzoek);
- Blijvende monitoring van de financiële positie, de dreigende kans op korting van de pensioenen en communicatie met (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden hierover;
- Besluitvorming inzake toeslagverlening per 1 januari 2022;
- Bestuurlijke continuïteit;
- Uitvoering scenarioanalyse inflatie risico;
- Vaststellen van Beleggingsplan 2023, inclusief een landenbeleid;
- Marktverkenning herverzekeringen en afsluiten nieuwe herverzekering voor het overlijdensrisico en de vrijwillige ANW-hiaat regeling;
- Pensioenpremie 2023;
- Ontwikkelen van de kwartaalrapportage risicomanagement

Uitwerking strategische heroriëntatie en keuze voor een andere pensioenuitvoerder

In overleg met sociale partners is in 2021 projectmatig gewerkt aan de strategische heroriëntatie, waarbij onder randvoorwaarden de toekomst van het pensioenfonds werd onderzocht. Het fonds heeft een begin gemaakt met het definiëren van een strategische focus voor de toekomst en de kaders geschetst waarbinnen het fonds moet blijven opereren om marktconform te kunnen zijn. Kosten en uitvoeringsvorm zijn daarbij belangrijke randvoorwaarden. Nadat in 2021 de alternatieven in kaart gebracht waren, waarbij naast een volledige uitbesteding van de pensioenuitvoering ook vorm van een gedeeltelijke zelfadministratie is onderzocht, heeft het bestuur in januari 2022 de voor- en nadelen van de verschillende uitvoeringsmodellen beoordeeld. Er is per uitvoeringsmodel een overzicht gepresenteerd waarin vanuit verschillende criteria (bestuurlijke verantwoordelijkheid, kwaliteit van de dienstverlening, beheerste en integere bedrijfsvoering, continuïteit van de dienstverlening, flexibiliteit en kosten) een opstelling is gemaakt van de voor- en nadelen van de genoemde uitvoeringsmodellen. De volledige uitbesteding komt hieruit naar voren als de beste keuze en vervolgens is in juni 2022 na een marktselectie, waaraan ook de bestaande uitvoerder AZL heeft meegedaan, gekozen voor Appel pensioenuitvoering B.V. als nieuwe PUO per 1 januari 2023. Vervolgens werd gestart met de voorbereidingen van de transitie.

Partiële ERB uitgevoerd

Het fonds heeft in 2022 een partiële ERB (Eigen Risico Beoordeling) uitgevoerd, vastgesteld door het bestuur en ingediend bij DNB. Aanleiding voor deze partiële ERB was het besluit om per 1 januari 2023 over te gaan naar een nieuwe PUO, want dit raakt een van de bepaalde triggers (significante wijziging in de pensioenuitvoering) van het fonds. Besloten werd om de ERB (uit 2021) te updaten en het scenario met betrekking tot het wijzigen van pensioenuitvoerder nader uit te werken. Deze uitwerking wordt in het ERB-document opgenomen als een aanvullend scenario.

Project NPS

In 2020 heeft het fonds de ontwikkelingen rondom het pensioenakkoord gevolgd en is gestart met de voorbereidingen op de transitie naar een nieuw pensioenstelsel. De focus lag in eerste instantie op kennisdeling, samenwerking tussen de fonds gremia, projectstructuur en externe begeleiding. In 2021 is een werkgroep aan de verdere uitwerking van dit project begonnen, waarbij de sociale partners direct betrokken zijn. De nadruk lag op kennisopbouw en vaststellen van de beoordelingscriteria en vaststellen van de contouren van de nieuwe regeling. In 2022 is verder gebouwd aan de kennis bij de bestuursleden, is een voorlopige keuze

voor het contract gemaakt (SPR; solidaire premieregeling), is een voorlopige transitiedatum vastgesteld (1 januari 2026), is een risicopreferentieonderzoek (RPO) uitgevoerd en zijn beoordelingscriteria vastgesteld.

Blijvende monitoring van de financiële positie en communicatie met de deelnemers

Ondanks de verbeterde dekkingsgraad blijft de financiële positie van het fonds zorgelijk. Dit wordt gemonitord en daarnaast is hierover met de deelnemers gecommuniceerd. Toen de WTP (Wet Toekomst Pensioenen) werd uitgesteld was er in 2022 een tijdlang sprake dat de tijdelijke maatregel van de minister om korting te voorkomen niet doorgezet zou worden. Dit zou voor het fonds een korting per 1 januari 2023 hebben betekend. Er is met meerdere pensioenfondsen gezamenlijk een lobby traject naar de minister en de 2e kamer gevoerd en er is over gecommuniceerd met de deelnemers. Gelukkig is deze tijdelijke maatregel toch verlengd, waarmee de zogenaamde MVEV-korting (Minimaal Vereist Eigen Vermogen) van de baan was. In het Herstelplan 2023 wordt aangetoond dat het Vereist Eigen Vermogen op tijd gehaald wordt, waarbij ook weer gebruik gemaakt kan worden van de tijdelijke maatregel.

Besluitvorming inzake toeslagverlening per 1 januari 2022

In 2022 was het, gezien de financiële positie, helaas weer niet mogelijk om toeslag te verlenen.

Bestuurlijke continuïteit en samenstelling

In 2022 hebben een aantal wijzigingen in het bestuur plaatsgevonden:

- Op 17 januari 2022 is mevrouw L. Seegers benoemd tot bestuurslid namens de werkgever en is mevrouw J. Meijerink-Heuver herbenoemd als bestuurslid namens de pensioengerechtigden;
- Op 5 juli 2022 is de heer M. Post benoemd tot bestuurslid namens de werkgever;
- De termijn van de heer G. van der Pluijm als bestuurslid namens de werkgever is verlengd met een jaar tot 1 juli 2023;
- Op 11 september liep de termijn van de vorige voorzitter af en per 12 september is de heer W. van den Brink benoemd tot de onafhankelijk voorzitter;
- Per 1 oktober heeft mevrouw I. van Eekelen (afgevaardigd vanuit de FNV) haar lidmaatschap van het bestuur van Bpf Banden en Wielen per tussentijds opgezegd. Dit in verband met haar taakverzwaring bij andere fondsen;
- Per 29 november is de heer R. Devue benoemd tot bestuurslid namens de werknemers (afgevaardigd door FNV);
- Vanaf 29 juni is de heer S. Altintas, aspirant bestuurslid geworden. Dit met het oog op het aftreden van een werkgeverslid in 2022.

Scenario analyse inflatie

In 2022 is geen periodieke ALM studie uitgevoerd (wel in 2021) maar is een scenario analyse uitgevoerd. Aanleiding hiervoor waren de geopolitieke gebeurtenissen en de hoge inflatie. De analyse gaf geen aanleiding tot aanpassing van het huidige beleggingsbeleid met een rentehedge van 60%.

Landenbeleid toegevoegd aan het MVB-beleid

Kern van dit landenbeleid is dat overheden van landen waar nationale controversiële activiteiten plaatsvinden, en binnen deze landen bedrijven met een grote overheidsinvloed, worden uitgesloten. Voor de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds B&W is dit landenbeleid relevant voor aandelen en staatsobligaties binnen opkomende landen. Het landenbeleid zal worden opgenomen in het MVB beleid (Maatschappelijk Verantwoord Beleggen).

Marktverkenning herverzekeringen

Samen met Schouten Zekerheid (ad hoc adviseur op het gebied van herverzekeringen) en de adviserend actuaris zijn de diverse herverzekeringen beoordeeld en is er een marktverkenning voor de herverzekering voor het overlijdensrisico en voor de vrijwillige ANW-hiaatverzekering uitgevoerd. Dit heeft voor beide herverzekeringen geleid tot een nieuw verzekeringscontract bij een andere verzekeraar.

Pensioenpremie 2023

Bij de vaststelling van de (nieuwe) gedempte premie vanaf kalenderjaar 2023 is rekening gehouden met de voorgeschreven parameters uit artikel 23a van het besluit FTK (overgenomen uit het advies van 6 juni 2019 van de Commissie Parameters. FTK: Financieel Toetsingskader). Als gevolg hiervan wordt voor de gedempte kostendekkende premie vanaf 2021 uitgegaan van lagere maximum rendementen op zakelijke waarden. Voor de inflatie-afslag is aangesloten bij de lange termijn prijsinflatie van 1,9%. De doorsneepremie bleek net toereikend te zijn om de gedempte kostendekkende premie te dekken. Daarom hebben de sociale partners besloten de premie voor 2023 te handhaven (28,3% bij een opbouw van 1,6%).

Opdrachtaanvaarding

Eind 2022 hebben sociale partners besloten om de pensioenregeling per 1 januari 2023 niet aan te passen en de pensioenregeling die gold in 2022 en de premiebijdrage te handhaven. Om te kunnen beoordelen of het bestuur akkoord kan gaan met de uitvoering van de ongewijzigde pensioenregeling en de opdracht derhalve kan aanvaarden, heeft het bestuur een aantal criteria opgesteld waaraan de premie en de opbouw voor 2023 getoetst moet worden. Het betreft de volgende criteria:

1. Zijn de maatregelen evenwichtig, kan de opdracht aanvaard worden;
2. Uitvoerbaarheid en consistentie (bestendige gedragslijn);
3. Uitlegbaarheid en communicatie;
4. Duurzaamheid, is het voor langere periode houdbaar.

Omdat aan alle vier de criteria wordt voldaan heeft het bestuur de opdracht van de Sociale Partners aanvaard.

DNB en AFM

De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op pensioenfondsen. DNB beoordeelt de financiële aspecten. De AFM ziet toe op gedrag en communicatie. DNB is ingelicht over de wisseling van PUO.

Thematisch toezicht

Voor 2022 had DNB voor pensioenfondsen specifiek de volgende onderzoeksthema's benoemd:

- Nieuw pensioencontract-regievoering;
- Onderzoek datacontrole.

In het verslagjaar zijn van DNB geen fonds specifieke onderzoeksvragen ontvangen. Net als voorgaande jaren ontving het fonds in 2022 algemene verzoeken om mee te werken aan een uitvraag naar de niet-financiële risico's, naar ingestuurde rapportages en naar informatiebeveiliging en daarnaast de uitvraag NPR (nieuwe pensioenregeling) en heeft haar medewerking hieraan naar behoren verleend.

Geschiktheid, educatie en evaluatie

Het geschiktheidsbeleid en het opleidingsplan zijn vastgelegd in een geschiktheidsplan. Permanente educatie werd in 2022 al dan niet online ingevuld door studiedagen en beleidsessies van het fonds alsmede themadagen van o.a. DNB, AFM, de Pensioenfederatie of andere externe partijen. In november 2022 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsgevonden zonder externe begeleider. Opvolging van acties die uit deze evaluatie naar voren kwamen, is geborgd via opname op de bestuurlijke actielijst. Daarnaast hebben 3 heidagen plaatsgevonden waarbij onder andere de thema's NPS, strategische heroriëntatie, het beleggingsplan, risicohouding en risicobereidheid, compliance en integriteit aan bod zijn gekomen. Vakliteratuur is bijgehouden en seminars en lezingen op pensioengebied bijgewoond.

Diversiteit

Het fonds streeft naar een bestuursamenstelling waarbij de belanghebbenden op een zo evenwichtig mogelijke wijze zijn vertegenwoordigd. Het bestuur streeft ernaar dat in het bestuur tenminste één man en één vrouw zitten en ten minste één lid boven en één lid onder de veertig jaar is. De eis van geschiktheid prevaleert boven diversiteit. Begin 2022 zijn drie van de niet-uitvoerende bestuursleden en de onafhankelijke voorzitter vrouw. Eind 2022 heeft het fonds nog twee vrouwelijke niet-uitvoerende bestuursleden. Het verantwoordingsorgaan kent één vrouwelijk lid (tevens voorzitter).

Beloningsbeleid

Het fonds heeft een beloningsbeleid dat ondersteunend is aan de lange termijnstrategie van het pensioenfonds en is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het beloningssysteem moet transparant, eenvoudig en uitvoerbaar zijn;
- Het beloningssysteem moet voldoen aan geldende wet- en regelgeving;
- Het pensioenfonds is in beginsel terughoudend als het gaat om variabele beloningen. Het pensioenfonds betaalt zelf geen variabele beloningen. In overige gevallen, bijvoorbeeld bij uitbestedingsrelaties, mogen variabele beloningen in beginsel niet hoger zijn dan 20 procent van de vaste beloning;
- De beloning staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het tijdsbeslag;
- De beloningen moeten minimaal marktconform en maatschappelijk acceptabel zijn.

Als tegemoetkoming voor de gedragen verantwoordelijkheid en de tijdsbesteding ontvangen bestuursleden een vergoeding.

De onafhankelijke bestuursleden, namelijk de uitvoerende bestuursleden en de voorzitter, verrichten hun werkzaamheden op basis van een overeenkomst van opdracht met het fonds. In die overeenkomst is vastgelegd hoeveel tijd zij aan het fonds besteden en welke vergoeding daarbij overeengekomen is. In die gevallen waarin extra beroep gedaan moet worden op de voorzitter of de uitvoerende bestuursleden, maakt het bestuur hierover afspraken met betrokkenen. Dit was in het verslagjaar niet aan de orde.

De niet-uitvoerende bestuursleden die namens werkgever, werknemers en gepensioneerden in het bestuur zitten, kregen in het verslagjaar een vaste vergoeding. Verder kunnen zij, met tussenpozen van minimaal twee jaar, € 500 in het jaar declareren voor de aanschaf van een computer of laptop. Wanneer in voorkomende gevallen een extra beroep wordt gedaan op de inzet van de niet-uitvoerende bestuursleden zal hiervoor een regeling worden getroffen die overeenkomt met vacatievergoeding conform de SER-normering (SER: Sociaal Economische Raad). Dit was in het verslagjaar niet aan de orde.

Tot slot hebben alle bestuursleden recht op een kilometervergoeding voor reizen van en naar pensioenfonds gerelateerde bijeenkomsten. In 2022 betaalde het fonds in totaal € 375.256 (bedrag voor gedeeltelijke herallocatie naar kosten vermogensbeheer) aan bestuursvergoedingen.

Gedragcode/ compliance officer

De compliance officer houdt toezicht op de naleving van gedragscode en rapporteert hierover jaarlijks aan het bestuur. Over 2022 zijn door de compliance officer geen bijzonderheden geconstateerd. Vastgesteld is dat in 2022 geen sprake was van insiders.

Privacybeleid

Het fonds verwerkt persoonsgegevens en kent een privacybeleid. In dit beleid geeft het fonds invulling aan de eisen die de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna AVG) stelt ten aanzien van de bescherming van de privacy van alle natuurlijke personen die bij het fonds betrokken zijn.

De Pensioenfederatie heeft in 2019, na overleg met de Autoriteit Persoonsgegevens, de Gedragslijn Verwerking persoonsgegevens opgesteld. Deze Gedragslijn is van toepassing op pensioenfonds die lid zijn van de Pensioenfederatie. In het kader van de naleving van AVG is in 2020 eerst een nulmeting door de compliance officer gedaan. Daarbij zijn de privacy-beleidsdocumenten en registers getoetst aan actuele wet- en regelgeving en daar waar nodig geactualiseerd. Hiermee is invulling gegeven aan de verplichting uit de Gedragslijn om een interne controle op de naleving van de Gedragslijn te doen. Er zijn geen materiele bevindingen gedaan dat beleid

en processen niet voldoen aan de Gedragslijn (AVG) en dat in strijd met de (Gedragslijn) AVG zou worden gehandeld. Wel heeft de controle geleid tot een aantal aanbevelingen. De aanbevelingen betreffen het doorvoeren van een wijzigingen in het privacybeleid. In 2021 is het privacybeleid geactualiseerd en nog meer in lijn gebracht met de AVG en is het verwerkingenregister geactualiseerd. Ook heeft de pensioenuitvoeringsorganisatie inzichtelijk gemaakt welke acties zijn ondernomen om AVG en de gedragslijn te implementeren. Na het verslagjaar in 2023 wordt het privacybeleid geëvalueerd.

Wet- en regelgeving

Het pensioenfonds valt onder toezicht van De Nederlandsche Bank. Het toezicht op integer gedrag op de effectenmarkten (gedragstoezicht) en de communicatie met deelnemers vallen onder het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten. Voor de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) wordt toezicht gehouden door de Autoriteit Persoonsgegevens. In 2022 zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. De toezichthouders, hebben geen aanwijzingen aan het fonds gegeven.

Ook is geen bewindvoerder aangesteld en de bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds is niet gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

Naleving Code pensioenfonds

BPF Banden en Wielen baseert zich voor de inrichting van de governance onder meer op de Code Pensioenfonds. Bij verantwoording over de naleving van de Code pensioenfonds geldt het principe 'pas toe of leg uit'. In lijn met dit principe is in deze paragraaf kort toegelicht welke normen worden nageleefd en van welke normen gemotiveerd afgeweken wordt. Verantwoording vindt plaats aan de hand van de 8 thema's waarin de normen in de Code Pensioenfonds zijn onderverdeeld. De acht thema's zijn:

1. Vertrouwen waarmaken;
2. Verantwoordelijkheid nemen;
3. Integer handelen;
4. Kwaliteit nastreven;
5. Zorgvuldig benoemen;
6. Gepast belonen;
7. Toezicht houden en inspraak waarborgen;
8. Transparantie bevorderen.

De rapportage is zo eenvoudig en toegankelijk mogelijk opgezet, 8 van de 65 normen vragen altijd om een toelichting. Het betreft hier de zogenaamde rapportagenormen. Deze normen worden hieronder bij het thema waar ze onder vallen toegelicht op de wijze waarop de Monitoringcommissie Code Pensioenfonds dat aanbevolen heeft.

1. Vertrouwen waarmaken

Normen 1 – 9 gaan over vertrouwen waarmaken. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement. Het fonds heeft deze normen onder andere vastgelegd in de statuten, de ABTN (Actuariële en bedrijfstechnische nota), risicomanagementbeleid en het uitbestedingsbeleid. In het bestuurdersprotocol is beschreven dat het bestuur altijd eindverantwoordelijk is. Het bestuur legt in het jaarverslag verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de eventuele beleidskeuzes voor de toekomst. Belanghebbenden zijn in het bestuur en het verantwoordingsorgaan vertegenwoordigd.

Het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en uitsluitingen is door het bestuur vastgelegd. Via een enquête is de mening van belanghebbenden gevraagd. In het verslagjaar is een begin gemaakt met de nadere beleidsbepaling op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen. De uitkomsten van de enquête worden daarin betrokken.

Het bestuur heeft een document integraal risicomanagement vastgesteld. Evaluatie van het beleid vindt jaarlijks plaats. Er wordt gewerkt aan de hand van een jaarkalender voor de risicomanagementcyclus. Ook in het financieel crisisplan staan de risico's en

bijbehorende beheersmaatregelen beschreven met betrekking tot de financiële risico's. Daarnaast kent het bestuur kent een escalatieplan voor spoedeisende situaties.

Rapportagenorm

Norm 5	Naleving	Toegelicht in jaarverslag
Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	Het bestuur rapporteert over het beleid op: Uitbesteding: p 44 Vermogensbeheer: p 22 t/m 26 en p 45 Communicatie: p 21, 22, 44 en 45 Implementatie Wet- en regelgeving: p 21, 26 en 39 Het integraal risicomanagement en de risico's worden toegelicht op p 46 t/m 52

2. Verantwoordelijkheid nemen

Normen 10 – 14 gaan over verantwoordelijkheid nemen voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het bestuur draagt te allen tijde de eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering. Specifieke taken zijn uitbesteed aan uitbestedingspartners, waarbij de afspraken in een overeenkomst zijn vastgelegd. Het fonds kent een uitbestedingsbeleid, waarin deze normen zijn verankerd. Met de uitbestedingspartijen zijn serviceafspraken gemaakt welke zijn vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). Ieder kwartaal rapporteren de uitbestedingspartijen de dienstverlening en de mate waarin de SLA afspraken zijn gehaald. Verder is in de uitbestedingsovereenkomst geregeld dat het bestuur jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch evalueert. Tevens spreekt het bestuur de uitbestedingspartij aan als deze zijn afspraken niet of onvoldoende nakomt. Het uitbestedingsbeleid is in 2022 voor het laatst geëvalueerd.

In het uitbestedingsbeleid van het fonds is vastgelegd dat in de overeenkomst tot uitbesteding ten minste wordt vastgelegd dat gewaarborgd is dat de partij aan wie wordt uitbesteed de werkzaamheden niet deels of geheel uitbesteed aan een derde partij, anders dan met uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van het fonds. Onder andere is bepaald dat uitbestedingspartijen moeten aantonen dat zij een beloningsbeleid voeren waarbij het variabele deel niet kan leiden tot ongewenste beloningsprikkels waardoor de belangen voor het fonds in gevaar kunnen komen. In de uitbestedingsovereenkomsten is de aansprakelijkheid voor schade als gevolg van toerekenbare tekortkomingen vastgelegd.

3. Integer handelen

Normen 15-22 gaan in op de manier waarop het bestuur een cultuur van integriteit en compliance bevordert. Deze normen zijn door het bestuur uitgewerkt in de gedragscode, het integriteitsbeleid, het uitbestedingsbeleid en de ABTN. Een overzicht van nevenfuncties is opgenomen op de website van het fonds en in dit jaarverslag. Het onderwerp 'mededelingen in het kader van compliance' heeft een vaste plaats op de bestuursagenda. Het bestuur heeft een klokkenluidersregeling en een incidentenregeling vastgesteld. Het bestuur van het fonds heeft een compliance officer benoemd. Deze vervult een onafhankelijke rol binnen het fonds. De compliance officer heeft als taak toe te zien op de naleving van relevante wet- en regelgeving en de gedragscode, zowel binnen het fonds en de fondsorganen als bij de uitbestedingspartners.

4. Kwaliteit nastreven

Normen 23 – 30 gaan over hoge kwaliteitseisen, het beleid dat daarop gevoerd wordt en het lerend vermogen van de organisatie. Het bestuur kent een geschiktheidsplan waarin geregeld is hoe de deskundigheid van het bestuur continu op peil is. Er zijn specifieke profielschetsen opgesteld voor bestuursleden, de leden van het verantwoordingsorgaan en de sleutelfuncties. De profielschetsen

voor het bestuur zijn in 2021 geëvalueerd en op basis van de bevindingen geactualiseerd. Het bestuur evalueert jaarlijks zijn eigen functioneren en zorgt voor permanente educatie van de leden. In 2022 vond de evaluatie plaats zonder leiding van een externe. Het verantwoordingsorgaan doet ook aan permanente educatie en werkt aan een procedure voor een gestructureerde jaarlijkse zelfevaluatie. In de statuten is de besluitvorming van het bestuur vastgelegd. Hier is beschreven dat elke bestuurder één stem heeft. Het bestuur neemt besluiten aan bij volstrekte meerderheid van geldig uitgebrachte stemmen. Het bestuur kent een regeling voor de behandeling van klachten en geschillen, welke is opgenomen in een integrale klachten- en geschillenregeling.

5. Zorgvuldig benoemen

Normen 31 – 40 hebben betrekking op zorgvuldig handelen bij (her)benoeming en ontslag, zorgen voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het fonds. Het geschiktheidsplan gaan samen met de functieprofielen in op de complementaire en diverse samenstelling van het bestuur en het verantwoordingsorgaan. Bij de werving wordt rekening gehouden met complementariteit en diversiteit. Een termijn van een bestuurder duurt in principe vier jaar en een bestuurder kan maximaal twee keer herbenoemd worden. Het verantwoordingsorgaan bestaat sinds 2021 uit een werknemersvertegenwoordiger, twee vertegenwoordigers namens werkgevers en één namens pensioengerechtigden. In de statuten staat omschreven wat de procedure bij schorsing en/of ontslag is. Bestuursleden en leden van het verantwoordingsorgaan worden benoemd met inachtneming van een profielschets.

Rapportagenorm

Norm	Naleving	Toegelicht in jaarverslag
Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Het bestuur rapporteert over de samenstelling van de fondsorganen en de geschiktheid van de leden op de volgende pagina's: Bestuur p 11 en p 38, onder diversiteit, geschiktheid en evaluatie.
Norm 33 In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk	Het bestuur rapporteert over de samenstelling van het bestuur en het VO en de geschiktheid van de leden op de volgende pagina's: Bestuur p 11 VO: p 13 Op p 38 komt ook de diversiteit aan bod.

6. Gepast belonen

Normen 41 – 45 gaan over een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie. Dit is vastgelegd in beloningsbeleid van het fonds. Hierin staan de uitgangspunten die het fonds hanteert. Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Het beloningsbeleid moet ondersteunend zijn aan de lange termijn strategie van het pensioenfonds, gericht op financiële stabiliteit, continuïteit en een gematigd risicoprofiel. Het beloningssysteem moet transparant, eenvoudig en uitvoerbaar zijn en voldoen aan geldende wet- en regelgeving. Het pensioenfonds is in beginsel terughoudend als het gaat om variabele beloningen. Het betaalt zelf geen variabele beloningen of bonussen. Dat maakt het voor het fonds immers beter mogelijk om naar de lange termijn te kijken. In overige gevallen, bijvoorbeeld bij uitbestedingsrelaties, mogen variabele beloningen in beginsel niet hoger zijn dan 20 procent van de vaste beloning. De beloning staat in redelijke verhouding tot de gedragen

verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het tijdsbeslag en moeten minimaal marktconform en maatschappelijk acceptabel zijn. Het beloningsbeleid is toegelicht op de website van het fonds.

7. Toezicht houden en inspraak waarborgen

Normen 46 – 57 gaan over hoe het fonds het intern toezicht waarborgt op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering. De niet-uitvoerende bestuursleden voeren het toezicht uit aan de hand van een jaarplan. Dit plan wordt afgestemd met het bestuur. Bij het uitoefenen van toezicht wordt deze Code gevolgd. De niet-uitvoerende bestuursleden geven in de bestuursvergaderingen hun oordeel over het functioneren van het bestuur. De niet-uitvoerende bestuursleden rapporteren hun bevindingen over het functioneren van het bestuur respectievelijk het fonds jaarlijks schriftelijk en lichten deze rapportage mondeling toe.

De rapportage wordt in het bestuursverslag opgenomen. De niet-uitvoerende bestuursleden leggen verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan.

De samenwerkingsafspraken met het verantwoordingsorgaan zijn in overleg vastgesteld. In de statuten zijn de taken en bevoegdheden en de ontslagprocedures vastgelegd. Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid van het fonds en de wijze waarop het is uitgevoerd. Er is minimaal 2 keer per jaar overleg met het verantwoordingsorgaan en na iedere bestuursvergadering praat de bestuursvoorzitter de voorzitter van het verantwoordingsorgaan bij. Het bestuur beoordeelt ten minste eenmaal per vier jaar het functioneren van de accountant en de actuaris. Wanneer het wenselijk is dat de accountant of actuaris niet-controlewerkzaamheden verricht, dan verstrekt het bestuur hiervoor een afzonderlijke opdracht.

Rapportagenorm

Norm	Naleving	Toegelicht in jaarverslag
Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Het intern toezicht betreft de Code bij de uitoefening van zijn taak en rapporteert hierover in zijn rapportage intern toezicht op p 53 e.v.

8. Transparantie bevorderen

Normen 58 – 65 gaan over hoe het fonds openheid nastreeft, communiceert over missie, visie en risico's en verantwoording aflegt over gevoerd beleid. Het bestuur hecht aan transparantie en heeft dit in diverse beleidsdocumenten vastgelegd. Het bestuur beschrijft in het jaarverslag helder en duidelijk de missie, visie en strategie van het fonds. Het bestuur rapporteert in het jaarverslag ook over de naleving van de gedragscode en de Code Pensioenfondsen.

Het bestuur van het fonds heeft haar werkzaamheden uitbesteed die als gevolg van de complexiteit van regelgeving door een externe partij effectiever en efficiënter kunnen worden verricht dan door middel van een uitvoering in eigen beheer. Het bestuur is van oordeel dat de belangen van de deelnemers bij deze uitbesteding beter zijn gediend. In het jaarverslag wordt informatie hierover opgenomen. De uitwerking rond transparantie en communicatie ligt vast in het communicatiebeleidsplan. Het fonds beschikt over een klachten- en geschillenregeling. Deze is toegankelijk via de website van het fonds. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten.

Rapportagenorm

Norm	Naleving	Toegelicht in jaarverslag
Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	Op p 9 beschrijft het bestuur de missie, visie en strategie van het fonds.
Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Het bestuur licht de overwegingen omtrent maatschappelijk verantwoord beleggen toe op p 25-26, 36 en 39 van het jaarverslag.
Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	Op p 38 onder gedragscode rapporteert het bestuur over de naleving van de interne gedragscode en op p 39 e.v. over de naleving van deze code. Op p 37 onder geschiktheid en evaluatie rapporteert het bestuur over de evaluatie en het functioneren.
Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Op p 41 en 42 onder 'Klachten en geschillen' rapporteert het bestuur over de behandeling van klachten en geschillen. In 2022 waren er geen klachten of geschillen. De klachten- en geschillenregeling is gepubliceerd op de website.

Normen uit de Code pensioenfonds die in 2022 nog niet (volledig) worden nageleefd.

Normnr	Inhoud norm	Toelichting op afwijking
30	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	Evaluatie van het functioneren van het verantwoordingsorgaan gebeurt momenteel niet via een vaste procedure. Een procedure die bij toekomstige evaluaties kan worden gebruikt is onderhanden.
33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	In het bestuur zitten ultimo 2022 twee vrouwen en in het verantwoordingsorgaan één. Aan het diversiteitscriterium wordt voldaan, maar aan het leeftijds criterium nog niet, ondanks recente bewegingen daartoe. In 2022 heeft het bestuur stagiaires onder de veertig jaar. Er wordt gestreefd naar diversiteit maar de eis van geschiktheid prevaleert boven diversiteit.
35	Het bestuur, het BO (Belanghebbendenorgaan) en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	Hieraan wordt voldaan, zij het dat het VO enkel een profielschets kent en geen bredere competentievisie. Dit is onderhanden.

Normnr	Inhoud norm	Toelichting op afwijking
39	<p>Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan.</p> <p>Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.</p>	<p>Benoeming en ontslag van de leden van het verantwoordingsorgaan is statutair geregeld en geschiedt in lijn met de Pensioenwet door art. 23 van de statuten dat regelt dat verantwoordingsorgaan leden worden benoemd en ontslagen door werknemers- resp. werkgeversverenigingen. Het verantwoordingsorgaan heeft hier zelf de voorkeur voor uitgesproken.</p>

Een deelnemer kan een klacht indienen op basis van de klachten en geschillenregeling van het fonds als hij van mening is dat bij de uitvoering van de pensioenreglementen zijn rechten zijn geschaad. In 2022 zijn geen klachten of geschillen bij het bestuur ingediend. Ook was er in 2022 geen sprake van afwikkeling van daarvoor ingediende klachten of geschillen

Uitbestedingsbeleid

Het bestuur heeft de uitbesteding van de twee kerntaken van het pensioenfonds, namelijk de pensioenuitvoering en administratie en het vermogensbeheer, ondergebracht bij verschillende partijen. Vanwege kostenefficiëntie en de beheersbaarheid van de controle op de administratie en het vermogensbeheer, vindt het bestuur verdere spreiding van de kerntaken niet wenselijk.

Bij deze overweging speelt uiteraard ook de relatief kleine omvang van het pensioenfonds een rol. Het bestuur toetst regelmatig of de met de externe partijen gesloten overeenkomsten nog marktconform zijn. Daarnaast wordt ruimschoots aandacht besteed aan de vastlegging van de afspraken, de dienstencatalogus en serviceafspraken (SLA). Uitbesteding kent risico's. Daarom heeft het bestuur beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Doel is het waarborgen van continuïteit en constante kwaliteit van dienstverlening en activiteiten. In het uitbestedingsbeleid zijn de criteria opgenomen die het fonds heeft vastgesteld voor de selectie van de uitbestedingsrelaties en de normen bepaald die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

Uitbesteding pensioenadministratie

Het bestuur heeft de pensioenadministratie, inclusief communicatie, tot eind 2022 uitbesteed aan AZL. Hieronder vallen ook de uitvoerende actuariële werkzaamheden. Er is een overeenkomst inzake pensioenuitvoering inclusief SLA gesloten tussen het fonds en AZL. Gedurende 2022 is het bestuur vanuit haar toekomstvisie op zoek gegaan naar een nieuwe pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO). De doelstelling van het onderzoek werd gedreven door toekomstbestendigheid in relatie tot het nieuwe pensioenstelsel (NPS) en de beheersing van de uitvoeringskosten. Na een diepgaande analyse van de in de markt beschikbare mogelijkheden is gekozen voor Appel Pensioenuitvoering.

Het pensioenfonds had vanuit AZL een fondsmanager die verantwoordelijk is voor de pensioenuitvoering en voor het bestuur het aanspreekpunt is. Periodiek werd met AZL overlegd over de uitvoering van de SLA en vond evaluatie van de dienstverlening plaats. De uitvoerend bestuurders zijn verantwoordelijk voor de uitbestedingsrelatie. De operationele aansturing ligt binnen het bestuursbureau.

AZL bereidt over 2022 de (financiële) jaarverslaglegging van het pensioenfonds nog voor met ondersteuning van de accountant en de actuaaris. Het boekjaar van het pensioenfonds loopt van 1 januari tot en met 31 december. Binnen zes maanden na afloop van

het boekjaar overlegt het pensioenfonds een jaarrekening, het jaarverslag en overige gegevens aan DNB. De jaarrekening wordt gedeponereerd bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Jaarlijks verstrekt AZL een ISAE 3402-rapportage aan het fonds. De uitvoerende bestuursleden hebben de ISAE 3402-rapportage van AZL N.V. over 2022 beoordeeld en vervolgens in het bestuur besproken. Ten opzichte van vorig jaar zijn de bevindingen aanzienlijk gedaald en is de impact niet materieel. Er wordt een verdere professionaliseringslag gemaakt binnen de wijze waarop AZL zijn controlemaatregelen opzet/verdiept. Daarnaast geeft AZL jaarlijks een ISAE 3000-statement uit, opgesteld door een externe auditor. Dit statement wordt afgegeven over de opzet en het bestaan van het Interne Beheersingssysteem van AZL van de businessunits Actuarieel, IBA, Verslaglegging, Communicatie, Excasso, Grootboek en het SLA-proces. Ook deze rapportage is beoordeeld en in het bestuur besproken. Beide rapportages hebben voor het fonds niet tot materiële opmerkingen geleid.

AZL voert in 2022 de werkzaamheden uit op basis van het geldende pensioenreglement. AZL legt situaties waarin de pensioenreglementen niet voorzien voor aan het bestuur. Indien het bestuur AZL toestaat in bepaalde situaties volgens een vastgestelde wijze te handelen, legt AZL dit vast in een aanvullende werkinstructie. Het bestuur heeft onder meer de volgende taken uitbesteed aan AZL:

- Het vaststellen welke werkgevers volgens de verplichtstellingsbeschikking en de statuten aangesloten zijn bij het pensioenfonds en welke werknemers dientengevolge verzekerd zijn;
- Het afsluiten van overeenkomsten inzake vrijwillige voortzetting met gewezen werknemers die volledig of gedeeltelijk niet meer onder de verplichtstelling vallen;
- Het afsluiten van overeenkomsten inzake vrijwillige aansluiting met werkgevers die niet (meer) onder de verplichtstelling van het pensioenfonds vallen;
- Het invorderen van de relevante premie;
- Het vaststellen van de pensioenaanspraken en het informeren van de deelnemers hieromtrent. De actieve deelnemers krijgen jaarlijks een opgave, de slapers om de vijf jaar;
- Het vaststellen van de hoogte van de pensioenuitkeringen en het uitbetalen hiervan;
- Het vervaardigen van het concept-jaarverslag inclusief de concept-jaarrekening, evenals het verzorgen van de jaarrapportage aan DNB;
- Het indienen van maand-, kwartaal-, jaar- en overige rapportages bij DNB.

Uitbesteding vermogensbeheer

Het fiduciair beheer van het vermogen is uitbesteed aan Kempen Capital Management (KCM) vanaf 2023 handelend onder de naam Van Lanschot Kempen Investment Management (VLK). De bewaarder is Northern Trust. De fiduciaire beheerdiensten zijn vastgelegd in een overeenkomst met KCM. Jaarlijks worden de beleggingsrichtlijnen, die onderdeel zijn van de beheerovereenkomst opnieuw vastgesteld en getekend. Binnen KCM is een klantteam benoemd dat verantwoordelijk is voor alle contacten met de uitvoerend bestuurder met portefeuille Balansmanagement en voor het beheer van de portefeuille. KCM adviseert het pensioenfonds over de strategisch-dynamische allocatie van de beleggingsportefeuille en draagt op continue basis zorg voor het beheer van de beleggingsrisico's, waarbij afdekkingsstrategieën gelden ten aanzien van rente en valuta. KCM adviseert de selectie en aansturing van de gespecialiseerde managers/beleggingsinstellingen per beleggingscategorie.

In de overeenkomst met KCM is een uitgebreide omschrijving opgenomen van de dienstverlening en verantwoordelijkheden van KCM als fiduciair beheerder en vermogensbeheerder en de selectie van de beleggingen door het pensioenfonds. Tevens is, als onderdeel van de SLA, een uitgebreide rapportagestructuur afgesproken.

Onderdeel daarvan vormen:

- Een jaarlijks ISAE 3402 rapport;
- Een rapportage niet-financiële risico's;
- Week, maand- en kwartaalrapportages vermogensbeheer.

De uitvoerend bestuurders bespreken de rapportages er nemen vervolgcities ingeval de bevindingen hiervoor aanleiding geven. De beoordeling en bespreking van het ISAE 3402 rapport over 2022 van KCM heeft slechts tot een aantal zeer minimale en bovendien niet materiele bevindingen geleid die door KCM zijn opgelost.

Risicomanagement

De primaire doelstelling van het fonds is het verstrekken van pensioenen en andere uitkeringen bij ouderdom, arbeidsongeschiktheid en overlijden aan werknemers, gewezen werknemers en hun nabestaanden overeenkomstig de bepalingen van het pensioenreglement en de statuten.

Risicohouding

Om de kwalitatieve risicohouding vorm te geven heeft het fonds de volgende beleidsuitgangspunten geformuleerd:

- Alleen in uitzonderlijke situaties mag de beleidsdekkingsgraad lager zijn dan 100%.
- Het pensioenfonds stuurt niet op extreem hoge dekkingsgraden.
- Uitgangspunt is een verwacht indexatieresultaat over een 15-jarige periode van minimaal 35% van de maatstaf.
- De kans op korten (zonder uitsmeren) van pensioenen groter dan 10% is ongewenst.
- Een omvang van de korting (zonder uitsmeren) groter dan 10% is ongewenst.

De kwantitatieve risicohouding van het pensioenfonds is vastgesteld op de lange en korte termijn. De korte termijn risicohouding betreft een bandbreedte rondom het VEV van + of - 2,5%. Het strategisch vereist eigen vermogen ultimo 2022 bedroeg 17,4%. De risicohouding op lange termijn komt tot uitdrukking in de gekozen ondergrenzen voor de haalbaarheidstoets. Uitgaande van het gekozen beleggingsbeleid wordt jaarlijks een haalbaarheidstoets uitgevoerd. De belangrijkste uitkomst waarnaar gekeken wordt in de haalbaarheidstoets is het pensioenresultaat.

Dit is een maatstaf voor koopkrachtbehoud. De resultaten van de haalbaarheidstoets in 2022 zijn als volgt:

- Ondergrens verwacht pensioenresultaat startend vanuit de feitelijke dekkingsgraad per eind 2022: 80,4%;
- Bovengrens afwijking pensioenresultaat: 32%.

De beide grenzen (mediaan verwacht pensioenresultaat minimaal 75% en maximale afwijking in slecht weer scenario van 35% zijn niet overschreden. De uitkomsten van de haalbaarheidstoets zijn tijdens het structurele overleg met sociale partners besproken en met het verantwoordingsorgaan gedeeld. In het kader van het pensioenakkoord wordt de risicohouding met input van een risico preferentie onderzoek onder deelnemers in 2023 opnieuw vastgesteld.

Het beleggingsbeleid van het fonds is afgestemd op de doelstellingen, missie, visie en risicohouding van het fonds. Om op een gecontroleerde en beheerste manier invulling te geven aan zowel de uitvoering van de pensioenregeling als het beleggingsbeleid, heeft het pensioenfonds een integraal risicomanagementproces opgezet.

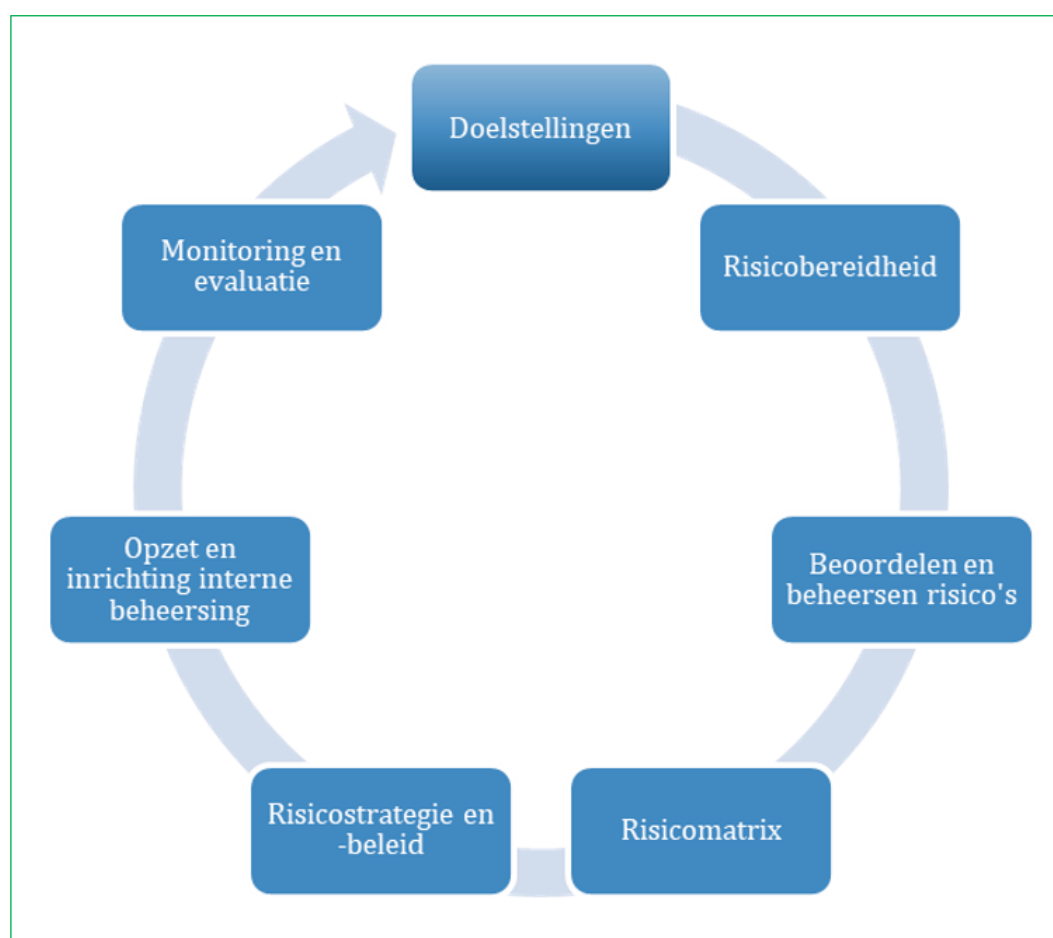
Het bestuur beoordeelt de financiële risico's en de mogelijke impact hiervan op de verplichtingen en vermogen van het pensioenfonds aan de hand van de risicohouding. De niet-financiële risico's worden beoordeeld op de impact op het pensioenfonds in relatie tot reputatie/imago en het effect op de kwaliteit van uitvoering van de pensioenregeling.

Integraal risicomanagement is een proces dat potentiële gebeurtenissen identificeert die invloed kunnen hebben op de doelstellingen van het pensioenfonds. Het biedt een handvat om risico's te kunnen beheren en toetst de risicohouding van het pensioenfonds. De doelstelling van het risicomanagementbeleid is het beheersen van de risico's die aanwezig zijn bij het behalen van de doelstellingen van het pensioenfonds. Hiermee zijn de risico's niet per definitie weggenomen, maar worden zij beter beheerst.

Het bestuur is ervan overtuigd dat het beheersen van risico's bijdraagt tot het zo goed mogelijk uitoefenen van zijn functie en uiteindelijk bijdraagt aan de doelstellingen, missie en visie van het pensioenfonds. Het bestuur acht het dan ook van belang dat risicomanagement integraal onderdeel is van het beleid van het fonds. Risicomanagement is één van de bouwstenen van de werkzaamheden en beleidsvoorbereiding binnen het bestuur. Ook in de uiteindelijke besluitvorming en vaststelling van beleid vormt risicomanagement een belangrijk uitgangspunt en het is een vast agendapunt tijdens bestuursvergaderingen. Ter borging van dit continue en dynamische proces maakt het bestuur gebruik van een risicotool. Deze risicotool ondersteunt het risicomanagementproces. Het geeft het bestuur de mogelijkheid beheersmaatregelen te implementeren en te toetsen op hun werking. De tool stelt de sleutelfunctiehouders risicobeheer en interne audit in staat de effectiviteit van de beheersmaatregelen te beoordelen. Daarnaast biedt deze tool de mogelijkheid om op elk gewenst moment de geactualiseerde financiële situatie van het fonds te monitoren. De beoordeling van de werking van de beheersmaatregelen wordt, aan de hand van een IRM kwartaalrapportage, in het bestuur besproken. De rapportage is voorzien van een opinie van de sleutelfunctiehouder risicobeheer waarin hij een geheel oordeel velt over de rapportage, de werkzaamheden van de 2e lijn over het betreffende kwartaal toelicht en de opvolging daarvan door het bestuur. Het bestuur stimuleert hiermee de continue aandacht van bestuursleden voor risicomanagement.

Opzet en inrichting integraal risicomanagement

Het risicomanagementproces van het pensioenfonds bestaat in uit zeven periodiek terugkerende stappen:

Mensen en governance

Het integrale risicomanagement is ingericht binnen de totale organisatie van het fonds. Ten behoeve van een scheiding in uitvoering en controle op de uitvoering is een gelaagdheid in het risicobeheersingsproces aangebracht. Als uitgangspunt is gekozen voor het "three lines"-principe. Dit principe komt overeen met de maatregelen en voorwaarden die zijn genoemd in het kader van IORP II. Het bestuur is daarbij te allen tijde eindverantwoordelijk.

Eerste linie

Het bestuur, degenen die de primair verantwoordelijk zijn voor het beheersen van de risico's, vormen de eerste linie. Binnen het bestuur zijn de verschillende beleidsterreinen belegd bij portefeuillehouders. Dit gebeurt op basis van deskundigheid, ervaring en affiniteit. Voor activiteiten die zijn uitbesteed, zijn de uitbestedingspartners door ons verplicht een risicomanagementraamwerk ingericht te hebben om de risico's te beheersen die binnen hun organisaties en bij de uitbestede werkzaamheden aanwezig zijn. Hierover wordt per kwartaal door hen gerapporteerd.

Tweede linie

De tweede linie wordt gevormd door de sleutelfunctiehouders risicobeheer en actuariële zaken en de compliance officer. Via deze lijn wordt risicomanagement uitgevoerd door te beoordelen in hoeverre de beheersmaatregelen die door het bestuur zijn gedefinieerd en geïmplementeerd effectief zijn. De tweede lijn rapporteert en adviseert hierover rechtstreeks aan het bestuur. Het bestuur besluit, mede op basis van het advies, over eventuele herijking van beleid en beheersmaatregelen.

Derde linie

De derde linie wordt gevormd door de sleutelfunctiehouder Interne Audit. Deze voert jaarlijks een aantal controles uit aan de hand van een auditplan. Deze functionaris rapporteert direct aan het bestuur. De onafhankelijk voorzitter fungeert als contactpersoon. Daarnaast zijn er partijen die met het toezicht achteraf belast zijn, zoals de niet uitvoerende bestuurders, de certificerend actuaaris en -accountant.

Middelen, infrastructuur en rapportages

Het pensioenfonds heeft geen eigen IT-infrastructuur maar heeft beleid geformuleerd waaraan de uitbestede partijen tenminste moeten voldoen op het gebied van IT. Daarnaast is IT beveiligingsbeleid geformuleerd en geïmplementeerd. Om het risicomanagement gestalte te geven is een aantal (niet limitatief) rapportages ontwikkeld die de uitvoering ervan vergemakkelijken:

- Raamwerk ten behoeve van Risicomanagement;
- Compliance rapportage;
- Rapportage vermogensbeheer;
- Kwartaalrapportage incl. SLA en ISAE-rapportages;
- Rapportages (Niet) Financiële Risico's door uitbestedingspartners Appel en KCM;
- Risicotool (periodiek ververste KPI en KRI-gegevens en monitoring beheersing FIRM/FOCUS! risico's).

De rapportages worden opgeleverd door de partijen aan wie de betreffende werkzaamheden zijn uitbesteed met een (inhoudelijke) check hierop door de betreffende portefeuillehouders en uitvoerend bestuurders.

Risicomanagementproces

De hierboven beschreven processen worden vastgelegd in de risicotool. Naast de opzet van het risicoraamwerk wordt hierin ook de werking van het risicobeheersingsproces gemonitord en beoordeeld.

De risicotool vormt het bestuurlijke platform van het risicomanagementproces. De risicotool omvat het volledige risicoraamwerk, gebaseerd op FIRM/FOCUS! en een overzicht van KPI/KRI's. Met behulp van de risicotool worden alle risico's met bijbehorende beheersmaatregelen in een vastgestelde periodieke cyclus gemonitord. Bij de jaarlijkse cyclus wordt gebruik gemaakt van

een governancematrix. Deze governancematrix biedt duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden binnen het risicomanagementproces van het pensioenfonds.

1.1.1. FIRM/FOCUS! methodiek

Het pensioenfonds categoriseert de risico's op basis van de risicocategorieën vanuit de FIRM/FOCUS! methodiek.

Financiële risico's (FIRM)	Niet-financiële risico's (FIRM)	FOCUS!
Matching/Renterisico	Omgevingsrisico	Macro/externe risico's
Marktrisico	Operationeel risico	Bedrijfsmodel & strategie,
Kredietrisico	Uitbestedingsrisico	Governance, cultuur & gedrag
Verzekeringstechnisch risico	IT-risico	Infrastructuur & processen
	Integriteitsrisico	
	Juridisch risico	

1.1.2. Voornaamste risico's 2022

Het bestuur voert minimaal jaarlijks een integrale risicoanalyse uit. De belangrijkste risico's zijn vastgesteld, waarbij aangeven is wat de risico's zijn, de ondernomen acties door het bestuur en de bijdrage hiervan aan de doelstellingen van het pensioenfonds:

Toprisico's 2022	Risk drivers	Mogelijke risico's zonder beheersmaatregelen	Beheersmaatregelen 2022	Bijdrage doelstellingen fonds
1. Continuïteitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> – Economische omstandigheden – Neerwaartse rente 	Kans op verslechtering financiële positie pensioenfonds	<ul style="list-style-type: none"> – Uitvoering dynamisch renteafdeckingsbeleid – Maatregelen pensioenregeling – Allocatie vastgoed beoordelen en waar nodig bijstellen. – Diversificeren 	Aantrekkelijke uitvoerder tegen (kosten)efficiënte besturing
2. Continuïteitsrisico	<ul style="list-style-type: none"> – Sterk afhankelijk van vijf grote werkgevers – Beperkte winstmogelijkheden in sector – Krimpende bedrijfskolom en verschuivingen – Ontwikkelingen pensioenstelsel, waaronder een mogelijkheid van vervallen van de verplichtstelling. 	Bedreiging voortbestaan fonds	<ul style="list-style-type: none"> – Keuze toekomststrategie – Actief uitvoeren handhavingsbeleid – Werkgevers actief ondersteunen bij pensioenzaken, werkgever ziet pensioen als een asset 	Sectorale betrokkenheid Kostenreductie door schaalgrootte

Toprisico's 2022	Risk drivers	Mogelijke risico's zonder beheersmaatregelen	Beheersmaatregelen 2022	Bijdrage doelstellingen fonds
3. Kostenrisico	<ul style="list-style-type: none"> – Beperkte omvang fonds – Stijgende bedrijfskosten 	<ul style="list-style-type: none"> – Kosten inefficiëntie vanwege inefficiënte uitvoering pensioenregeling tegen niet marktconform tarief. – Suboptimale uitvoering van het vermogensbeheer door fiduciair. 	<ul style="list-style-type: none"> – Focus op kostenreductie – Structurele verlaging advieskosten 	Streven naar optimale en efficiënte uitvoering Kostenefficiënte besturing en uitvoering

Impact fraude- en andere risico's

Digitalisering maakt het voor criminelen makkelijker om fraude in de Nederlandse financiële sector te plegen. Dit stelt hogere eisen aan een beheerste en integere bedrijfsvoering van BPF Banden en Wielen.

Het fonds heeft beleid ontwikkeld om compliance- en integriteitsrisico's, waaronder frauderisico's, te beperken en beheersen. Dit beleid is van toepassing op de fondsorganisatie en de verbonden personen. De beleidskaders zijn onder meer vastgelegd in het integriteitbeleid, de klokkenluidersregeling en de gedragscode. Op deze manier beoogt het fonds een integere bedrijfsvoering en integere cultuur te stimuleren, waarin alle verbonden personen op alle niveaus in overeenstemming handelen met geldende maatschappelijke normen, wettelijke en interne regels. BPF BW stelt vast dat de uitvoeringsorganisaties een beleid voert dat past binnen de eigen kaders en hierover rapporteert. De uitvoeringsorganisaties rapporteren onder meer over incidenten ten aanzien van fraude middels een incidenten- en compliance rapportage.

Het analyseren van integriteitsrisico's, waaronder frauderisico's, is onderdeel van de operationele risicomanagementcyclus die periodiek wordt doorlopen. Daarnaast is deze analyse onderdeel van de periodieke SIRA die uitgevoerd wordt door het bestuur van het fonds, waarin verschillende scenario's waarop dit risico zich kan materialiseren en de beheersmaatregelen die zijn getroffen worden beschreven. In 2022 zijn er geen fraude-incidenten of vermoedens van fraude geweest.

In 2022 heeft er, mede op verzoek van sociale partners, een heroriëntatie plaatsgevonden inzake de uitvoering van de pensioenadministratie. De aanleiding was het stijgende kostenpatroon. Aan de hand van een marktverkenning naar alternatieve uitvoeringsvormen ten opzichte van de uitvoering door een traditionele pensioenuitvoerder, is het bestuur tot de conclusie gekomen dat een kostenreductie op de uitvoering een reële optie was. Op basis hiervan is een tenderproces gestart. Dit is conform het uitbestedingsbeleid uitgevoerd. Door middel van een risicoanalyse en sterkte/zwakte analyse is en de ondersteuning van een externe adviseur is het besluit gevallen om te wisselen van (type) uitvoerder. Dit proces is in het vierde kwartaal van 2022 in gang gezet.

Ook dit jaar ontstonden incidentele kosten. Deze incidentele kosten betreffen voornamelijk kosten inzake advies over de maatregelen die getroffen moeten worden in kader van financiële positie van het fonds. Daarnaast ontstaan projectkosten voor het inhuren van externe partijen om de projecten Nieuwe Pensioenstelsel en Heroriëntatie te ondersteunen. Deze incidentele kosten zijn apart zichtbaar gemaakt in dit jaarverslag.

Voor wat betreft het marktrisico is de lage marktrente voor het grootste gedeelte debet aan lage stand van de dekkingsgraad, al is deze wel gestegen tijdens 2022. De dekkingsgraad in 2022 blijft nog onder het minimaal vereist eigen vermogen.

Ontwikkelingen risicomanagement 2022

In 2022 heeft risicomanagement een actieve rol gespeeld binnen het fonds.

De recente gebeurtenissen in Oekraïne hebben de wereldwijde markten geschokt en hebben ook een potentieel impact op pensioenfondsen. Als gevolg van de toegenomen spanningen in de regio en het uitbreken van oorlog zijn beleggingen van pensioenfondsen in Russische aandelen, obligaties en valuta's bevroren en zijn, voor zover mogelijk uit de portefeuille verwijderd. Er bestaat ook het risico dat andere wereldwijde markten worden beïnvloed, waardoor het risico op verlies van waarde van de beleggingsportefeuilles van pensioenfondsen toeneemt. Daarnaast kunnen pensioenfondsen geconfronteerd worden met verhoogde operationele risico's en mogelijke juridische claims. Het is daarom belangrijk dat het bestuur de situatie op de voet volgt en de beleggingsstrategieën voortdurend evalueert om de risico's te beperken en de impact op de portefeuille te minimaliseren. De boycot van Russische olie en aardgas heeft geleid tot een stijgende inflatie, met alle gevolgen van dien. De situatie in Oekraïne wordt nauwlettend gevolgd door het bestuur. In 2022 bleken de beheersmaatregelen inzake de financiële risico's adequaat. Ook de niet financiële risico's zoals cybercrime en IT risico's zijn getoetst.

De impact van het coronavirus was begin 2022 een belangrijk onderwerp van gesprek. Specifiek is gekeken naar de impact die de pandemie heeft op de continuïteit van het fonds, zowel binnen de eigen fondsorganisatie als bij de uitbestedingspartijen. Een crisisteam heeft de continuïteitsrisico's in 2021 en begin 2022 op structurele basis gemonitord. Dit crisisteam bestond uit de uitvoerend bestuurders en de onafhankelijke voorzitter van het fonds. De rapportages vanuit de uitbestedingspartijen en de onderzoeken die vanuit de sector zijn uitgevoerd vormden daarbij belangrijke bronnen van input. De monitoring van de coronapandemie was vast onderdeel van het maandelijks overleg tussen voorzitter en uitvoerend bestuurders.

Naast de reguliere risicomanagementactiviteiten is vanwege de eerder genoemde herijking een uitvoerige risicoanalyse uitgevoerd. Daarbij is gekeken is welke risico's zich als gevolg van een transitie naar een andere pensioenadministrateur kunnen voordoen op het vlak van bestuursprocessen, pensioenadministratie, alsook de impact op de financiële risico's. De uitkomst van de risicoanalyse was dat risico's die mogelijk bestaan bij een transitie voldoende worden beheerst. De transitie naar de nieuwe administrateur is projectmatig aangepakt. Naast een gedegen implementatie- en opleidingsplan, is uitvoerig stilgestaan bij mogelijke risico's aan de hand van een risicoanalyse. Deze analyse is een onderdeel van het projectplan. De toezichthouder wordt periodiek op de hoogte gehouden over de voortgang.

In 2021 heeft het fonds de eerste Eigen risico Beoordeling (ERB) opgesteld. Het bestuur heeft stilgestaan bij de strategische doelstellingen van het fonds, waarbij bepaald is welke strategische doelstellingen het fundament voor de ERB vormen. Tevens zijn omgevingsfactoren gedefinieerd die een belangrijke rol voor het fonds vormen en die meegenomen kunnen worden in de verschillende scenario's die uitgewerkt worden en waarvan de impact zal worden bepaald. De resultaten van de ERB zijn uitgewerkt in een ERB document. In 2022 is een partiele ERB gemaakt vanwege de mogelijke impact op de doelstellingen en risico's vanwege de transitie naar de nieuwe uitvoerder.

In 2022 is een audit gedaan naar het proces rondom sancties. Doel van deze audit was om eventuele verbeterpunten ten aanzien van de beheersing van het sanctiebeleid van de vermogensbeheeractiviteiten in kaart te brengen. Belangrijkste aanbeveling uit de quick scan betreft de vastlegging van zaken zoals evaluaties. De aanbeveling zijn opgevolgd.

Uit de audit met betrekking tot de beheersing van het IT-risico in 2020 kwam een aantal aanbevelingen naar voren die ertoe hebben geleid dat het IT- en Informatiebeveiligingsbeleid in 2021 is geactualiseerd. Daarnaast is een Business Continuity Plan gemaakt. Dit plan beschrijft de organisatie en maatregelen en acties die een robuuste bedrijfsvoering en uitvoering bewerkstelligen. In 2022 heeft de verdere beheersing van het IT risico de aandacht gekregen, waarbij met name cybercrime en risico's in het kader van verdere digitalisering verder worden uitgewerkt.

Eind 2021 is een audit Risk Management uitgevoerd. Het doel van deze audit is vast te stellen dat het integrale risicomanagement voldoende sturing aan en inzicht geeft in het beheersen van risico's en hierdoor het behalen van de strategische doelstellingen effectief ondersteunt.

Bevindingen hebben voornamelijk betrekking op de wijze van rapporteren. De bevindingen zijn in 2022 ter hand genomen.

Vooruitblik 2023 Risicomanagement

Voor 2023 en verder staan in het kader van het risicomanagement de volgende activiteiten gepland:

Strategisch

Het pensioenakkoord heeft impact op de toekomst van het fonds. Dit thema wordt projectmatig aangepakt. Daarbij worden sociale partners en verantwoordingsorgaan betrokken. Het nieuwe pensioenakkoord is vanuit risicomanagement een belangrijk aandachtsgebied geweest voor 2022 en dat zal in 2023 voortduren.

Operationeel

Operationeel zal het fonds in 2023 aandacht besteden aan het verder optimaliseren van afspraken die met de nieuwe uitvoerder zijn gemaakt. Met name de inrichting van het risicomanagement zal onder de loep worden genomen.

De mandaten aangaande de ingehuurd managers door de fiduciair zullen in 2023 worden beoordeeld. De opdrachtverlening aan de vermogensbeheerder wordt in 2023 beoordeeld en waar nodig bijgesteld.

Sleutelfuncties

De sleutelfunctiehouders en -vervullers functioneren naar behoren. In 2022 heeft een verdere verfijning plaatsgevonden met betrekking tot de rapportages en is de inbreng van "de 2de lijn" op basis van de beleidskalender bepaald.

Ook bij het inrichten van het pensioencontract zijn de sleutelfunctiehouders in het algemeen en de sleutelfunctiehouder Risicobeheer in het bijzonder betrokken. Dit kan door middel van advies en risico opinies.

Vooruitblik 2023

Het bestuur van het fonds richt zich in 2023 onder meer op de volgende aandachtspunten:

- Verdere voorbereiding op en besluitvorming over het NPS en het Transitie FTK;
- Implementatie van de pensioenuitvoering bij Appel;
- Herijken risicohouding en risicobereidheid;
- Herstelplan 2023;
- Ontwikkelingen op de financiële markten en de gevolgen voor de financiële positie;
- Aandacht voor bestuurlijke continuïteit;
- Blijvende aandacht voor werkingsfeer en handhaving;
- Communicatie met de deelnemer, meer in het bijzonder over NPS;
- Veranderingen in wet- en regelgeving zoals SFDR, keuzebegeleiding deelnemers, DORA, etc..

Verslag van het intern toezicht

1. Inleiding

De niet uitvoerend bestuurders (NUB) voeren het intern toezicht uit op basis van een toezichtsplan dat jaarlijks wordt bijgewerkt. Het toezichtsplan is mede gebaseerd op de toezichtthema's van DNB.

De interne toezichtstaak van de NUB betreft het toezien op:

- het beleid van het bestuur;
- de algemene zaken in het pensioenfonds;
- adequate risicobeheersing;
- evenwichtige belangenafweging.

De NUB hanteren het normenkader dat gevormd wordt door de Pensioenwet, de statuten en reglementen van het fonds en de Code Pensioenfonds. De VITP-code wordt daarnaast als checklist gehanteerd. Verantwoording wordt afgelegd aan het verantwoordingsorgaan via dit verslag.

De werkwijze in 2022 was dat de NUB, aan de hand van de onderwerpen benoemd in het toezichtsplan, zich een oordeel hebben gevormd door in tweetallen de betreffende onderwerpen nader te bestuderen en met de voltallige NUB te bespreken. De leden van de auditcommissie gaven daarbij waardevolle adviezen, die verwerkt zijn in dit verslag.

De NUB zijn in 2022 zeven keer bijeengewees en hebben daarnaast twee keer overleg gevoerd met het verantwoordingsorgaan. Tussentijds zijn de bevindingen van de NUB gedeeld in de bestuursvergaderingen, waarbij de gedane aanbevelingen direct door het bestuur werden opgepakt. Hierdoor is het merendeel van de hierna genoemde aanbevelingen al opgevolgd.

Dit oordeel is opgesteld in april 2023 en is gebaseerd op de gebeurtenissen van het fonds in het kalenderjaar 2022.

De NUB worden in haar toezichtstaak ondersteund door de auditcommissie op de onderwerpen risicobeheersing, beleggingsbeleid en financiële informatieverstopping.

2.1 Governance

Project strategische heroriëntatie

Dit project is een terugkerend onderwerp in de bestuursvergaderingen. Met name de toekomstvastheid van het model en het fonds is uitgebreid in dit project aan de orde geweest. Zowel het bestuur als sociale partners hechten hieraan. Toekomstvast betekent in de ogen van bestuur en sociale partners ook invulling geven aan kostenbeheersing. In 2022 is veel aandacht uitgegaan naar een marktverkenning, en de selectie, onderhandelingen en transitie naar de nieuwe pensioenuitvoerder. Dit proces is aantoonbaar degelijk aangepakt. Aan de hand van het uitbestedingsbeleid zijn de verschillende processtappen doorlopen. Tijdens dit proces zijn verschillende uitvoeringsvormen de revue gepasseerd. Na grondige analyse zijn er geen wijzigingen doorgevoerd in het besturingsmodel. Er is voldoende tijd uitgetrokken om het zgn. "BOB model (Beeldvorming-Oordeelsvorming Besluitvorming) te doorlopen. De projectgroep Strategische Heroriëntatie, die verantwoordelijk was voor dit onderdeel, is door het bestuur regelmatig kritisch bevestigd. Ook zijn er diverse bezoeken geweest aan de potentiële uitvoerders, zodat het gehele bestuur een goed beeld heeft kunnen vormen. De rolopvatting van de bestuurders in de diverse rollen is regelmatig aan de orde geweest en heeft niet geleid tot aandachtspunten.

De overweging zelf om van uitvoerder te veranderen brengt ook met zich mee dat het bestuur moet nadenken over de 'houdbaarheid' van het fonds op de middellange termijn. De kosten, die namelijk gemoeid zijn met een overgang worden over het algemeen pas na enkele jaren terugverdiend en de houdbaarheid van het fonds is eerder besproken.

In een gesprek met een delegatie van sociale partners is aan de orde gekomen dat ook laatstgenoemden met het fonds verder willen voor de komende 5 jaar. Deze periode kan worden gebruikt te onderzoeken op welke wijze het fonds gestalte krijgt na de transitie naar het nieuwe stelsel.

De NUB concluderen dat er meer aandacht gegeven moet worden aan de lange termijn strategie van het fonds inzake haar bestaansrecht.

Kostenbeheersing

Er wordt strak op kosten gestuurd; kosten worden altijd gewogen en proportionaliteit in acht genomen. Met toenemende wet- en regelgeving is het lastig om met een klein fonds als deze de kosten nog lager te krijgen. Ook de overgang naar WTP brengt extra kosten met zich mee. Er wordt kosten efficiënt gewerkt. Mogelijkheden om te fuseren of intensief samen te werken met andere fondsen zullen niet uit de weg worden gegaan en zijn onderzocht bij de Strategische Heroriëntatie.

De overgang naar een nieuwe pensioenuitvoerder realiseert een kostenverlaging op dit vlak.

Auditcommissie

Door omstandigheden is de auditcommissie (AC) niet voltallig beschikbaar geweest gedurende 2022. In het voorjaar bleek dat één van de auditleden langdurig afwezig bleef en na overleg is afscheid genomen van dat lid van de AC. Vervolgens is een selectieprocedure voortvarend opgepakt. Open en constructieve gesprekken hebben plaatsgevonden in het bestuur om helder te krijgen wat nu eigenlijk de rol is van een AC lid en met AC leden zijn gesprekken geweest over de invulling van de rol, zodat hier bij iedereen hetzelfde beeld over bestaat. De NUB concluderen dat in het algemeen deze selectieprocedure transparant is uitgevoerd. Wel is de voortgang wat vertraagd door onduidelijkheden als het gaat om de rollen die het bestuur verwacht van de AC.

Het bestuur wordt aanbevolen voordat een selectieprocedure aanvangt, helder te hebben welke functie-eisen kunnen worden gesteld aan de mogelijke kandidaten, zodat volledige duidelijkheid kan worden verschaft. Dit geldt overigens voor alle rollen.

Het feit dat de AC in een deel van het verslagjaar niet voltallig was, heeft geen wezenlijke invloed gehad op het functioneren van de commissie. Het overblijvende lid van de commissie heeft de aandachtsvelden van het afwezige lid tijdelijk overgenomen en vanaf augustus 2022 was de AC weer compleet.

Overigens heeft het overblijvende lid begin 2023 besloten haar lidmaatschap van de AC te beëindigen. Inmiddels loopt er wervingstraject om in deze vacature te voorzien.

Bestuurssamenstelling

De afgelopen periode zijn er veel bestuurswisselingen geweest. De successieplanning is goed op orde en er wordt tijdig gezocht naar opvolging. Door de wisselingen is het zaak om binnen het bestuur het kennispeil op orde te houden en de open bestuurscultuur te handhaven/borgen.

Het functieprofiel voor de voorzitter is gewijzigd omdat het fonds nu in een andere fase zit (niet meer in de implementatie-fase van het omgekeerd gemengd bestuursmodel). Dit heeft geleid tot het opstarten van een selectieprocedure voor een nieuwe voorzitter.

Dit proces is zorgvuldig verlopen, waarbij het bestuur voldoende is meegenomen.

Alhoewel het proces goed is verlopen beveelt het NUB aan om in het geschiktheidsplan een alinea te wijden aan een plan van aanpak waarin, bij de nadering van het einde van zittingstermijnen, de processtappen nader worden beschreven.

2.2 Financiële situatie van het fonds in 2022

In het kader van het toezicht heeft de NUB zich gericht op de financiële situatie van het fonds en de besluitvorming over het al dan niet toepassen van het tFTK.

In 2022 is de dekkingsgraad gestegen, voornamelijk door de stijgende rente. Helaas is de financiële situatie van het fonds nog niet voldoende verbeterd om de deelnemers hiervan te laten profiteren en is indexatie niet aan de orde.

De feitelijke ontwikkeling van de financiële situatie is beter dan in het herstelplan verwacht, maar deze “positieve” trend heeft het risico in zich dat deelnemers hieraan positieve verwachtingen koppelen. Aan deze verwachtingen kan het bestuur nog niet voldoen.

Er is een heroverweging geweest inzake de renteafdekking. Deze heeft evenwichtig plaatsgevonden; er is geen wijziging doorgevoerd, omdat daar geen materiele aanwijzingen voor waren. De afweging is gemaakt op basis van een scenario analyse en een nieuwe, verkorte ALM. Op basis van gesprekken en notulen constateert het NUB dat er een evenwichtige belangenafweging heeft plaatsgevonden. Overigens heeft bij de afweging van het bestuur ook meegespeeld dat vanuit wettelijke voorschriften gedurende het herstelplan het niet is toegestaan het risicoprofiel te verhogen.

Al dan niet toepassen tFTK

Het verloop van de besluitvorming over het toepassen van het tFTK is gestructureerd verlopen. De voorbereidingen zijn door een werkgroep gedaan. Beeld-, oordeels, en besluitvorming vindt plaats binnen het bestuur. Dit proces is sterk verbeterd in 2022. Het contact met sociale partners is in vergelijking met 2021 ontwikkeld en verbeterd. Dat geldt voor zowel de vormgeving van het overleg als ook het proces in de praktijk en de uitvoering. De frequentie van overlegmomenten is verhoogd en er heeft voldoende en afdoende overleg plaatsgevonden, zowel telefonisch, digitaal als ook fysiek. Er is meer, constructiever en effectiever overleg geweest dan in 2021. De indruk van de NUB is dat zowel in het bestuur, als in de werkgroep en ook richting sociale partners er gestructureerd wordt gewerkt, er helder wordt gepresenteerd en zorgvuldig wordt gerapporteerd. Daarbij merken de NUB wel op dat bij een aantal van de overleggen niet alle partijen van sociale partners waren vertegenwoordigd. De NUB vragen aandacht voor de samenstelling van de afvaardigingen vanuit sociale partners tijdens dit soort overleggen.

De evenwichtige afweging van belangen heeft plaatsgevonden aan de hand van scenarioanalyses en-vergelijkingen en maatmensen.

In 2022 heeft er geen specifieke communicatie inzake NPS plaatsgevonden richting de deelnemers, gepensioneerden en slapers. Het eerste moment van communicatie met de deelnemers inzake NPS zal zijn tijdens het onderzoek naar de risicohouding. Dit onderzoek is eind 2022 voorbereid.

Met betrekking tot communicatie vragen de NUB aandacht voor de wijze van communiceren richting onze deelnemers. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de impact van de wijzigingen, maar ook met de begrijpelijkheid die past bij onze doelgroepen. De timing en de hoeveelheid aan informatie is een belangrijk aspect bij zorgvuldige communicatie.

2.3 ESG en vermogensbeheer

Het vermogensbeheerplan werkt naar behoren. Het bestuur is zich continue bewust van de ontwikkelingen van het vermogen en houdt daar zorgvuldig rekening mee. Het bestuur heeft geconstateerd dat in sommige gevallen de afgesproken bandbreedtes niet optimaal functioneren. Dat gebeurt bijvoorbeeld wanneer de relatieve waarde van de vastgoedportefeuille stijgt, zonder dat de reële waarde ervan verandert. Deze stijging van de waarde is alleen het resultaat van de daling van de reële waarde van de overige (matching) portefeuilles. Het bestuur heeft vastgesteld dat het niet verantwoord is om de illiquide vastgoedportefeuille om deze reden aan te moeten passen. De NUB concluderen daarmee dat het bestuur zorgvuldig oordeelt en bewust handelt.

Het bestuur heeft een scenario-analyse en een verkorte ALM studie uitgevoerd inzake renteverhoging en stijgende inflatie. De uitkomsten van deze analyse en ALM hebben voor het bestuur geen aanleiding gegeven het beleid te wijzigen. De NUB stellen wel voor te onderzoeken of het ontwikkelen van inflatiebeleid noodzakelijk is.

De situatie in Oekraïne heeft nogmaals benadrukt dat het inrichten van landenbeleid noodzakelijk is. Dit landenbeleid is in ontwikkeling.

De oorlog in Oekraïne en de daaropvolgende hoge inflatie waren niet verwacht. De directe impact van de situatie in de Oekraïne op de financiële positie van het fonds bleek beperkt te zijn. Er is intensief overlegd tussen KCM en UB en er wordt helder en voldoende teruggekoppeld naar het AB.

Het fonds gaat ESG zorgvuldig verder invoeren. Het bestuur heeft er voor gekozen ESG geleidelijk in te voeren, om de kosten te beperken in het belang van de deelnemers. Het bestuur kiest er voor eerst KPI's te ontwikkelen specifiek voor ESG-beleggingen en er wordt aan een landenbeleid gewerkt. Het ESG-beleid is terug te vinden op de website en het Jaarverslag MVB 2022 is algemeen toegankelijk. Daarmee, concluderen de NUB, is het bestuur transparant over het ESG-beleid en heeft het bestuur de diverse belangen evenwichtig afgewogen.

Hoewel de te volgen processen helder zijn geeft het bestuur aan, dat het vaker en meer tijd wil kunnen besteden om (nog) zorgvuldig(er) te kunnen reflecteren tijdens de gevolgde processen van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. De NUB bevelen aan om meer aandacht te besteden aan de beeldvorming binnen het BOB-model, zodat de counterveiling power optimaal zijn werk kan doen en binnen het bestuur op de juiste momenten discussie kan plaatsvinden.

2.4 Overgang nieuwe pensioenstelsel

De voorbereidingen van het fonds vinden projectmatig plaats.

De UB geven leiding aan dit project en worden door externe adviseurs/bureaus ondersteund. Periodiek wordt het gehele bestuur en andere stakeholders zoals VO en sociale partners geïnformeerd en vindt er gestructureerd opleiding- en kennissessies plaats. Dit gebeurt onder leiding van een externe adviseur.

Met betrekking tot de voorbereidingen zijn sociale partners goed betrokken. Maar het blijft een uitdaging om iedereen op hetzelfde kennisniveau te krijgen en te houden. Op dit moment zijn de benodigde besluiten genomen. Enige vertraging ontstond door het ontbreken van een projectleider en door de trage besluitvorming rondom de wetgeving. De planning is echter niet in gevaar gekomen. Ondertussen is er een wijziging in de structuur van het project aangebracht, waardoor er efficiëntere besluitvorming (door bestuur en sociale partners) bereikt zal worden. Deze voortgang dient het bestuur nauwgezet te volgen.

Binnen het project is er voldoende aandacht voor communicatie in 2022. Er is een communicatieplan samengesteld voor de transitie naar het nieuwe stelsel. Deze dient wel periodiek te worden geactualiseerd. Er staat basisinformatie op de website. Er worden, door bijvoorbeeld AFM, eisen gesteld aan de wijze van communicatie inzake NPS. Hiervoor wordt aandacht gevraagd. De frequentie en kwaliteit van de communicatie tussen het bestuur en de sociale partners is in 2022 aanmerkelijk verbeterd.

Voor de verdere invulling van het communicatietraject vragen de NUB aandacht voor de eisen die daaraan worden gesteld door AFM.

2.5 Risicomanagement

Het bestuur heeft een aantal strategische risico's geformuleerd in relatie tot onze strategische doelstellingen. De risico's zijn opgenomen in de IRM-cyclus van het fonds. De risico's worden frequent besproken en zijn in de ogen van de NUB actueel en relevant. Het strekt tot aanbeveling om tijdens heidagen meer beeldvormend naar de strategische risico's te kijken en hierbij trends en ontwikkelingen mee te nemen. Hierdoor blijft dit thema goed onder de aandacht van het bestuur.

In Q4 2021 is een aanvang gemaakt om de integrale IRM rapportage te maken waarbij zowel de 1ste als de 2de lijn aan het woord komen. Deze suggestie is ook door de interne audit bij risicomanagement benoemd. De rapportage wordt vervaardigd door de UB en

beoordeeld door de SFHRB. Daarbij wordt naar de afgelopen periode gekeken, maar worden ook trends en ontwikkelingen besproken die mogelijk een signaalfunctie hebben als het gaat om de risico's die het bestuur heeft gedefinieerd. In het reguliere proces worden relevante beleidstukken voorzien van een risicoanalyse door de 1ste lijn. Deze analyse beoordeelt of en zo ja welke risico's worden geraakt en in hoeverre de beheersmaatregelen effectief zijn. Daarnaast wordt door de SFH een tweedelijns risico opinie met eventueel adviezen en/of aanwijzingen gegeven. Deze worden door de 1ste lijn van commentaar voorzien en er worden vervolgstappen geïnitieerd. Dit proces werkt naar de mening van de NUB goed. De 2de lijns risico-opinies worden als waardevol ervaren.

Werking sleutelfuncties

De sleutelfunctie risicobeheer (SFHRB) is onderwerp geweest van een audit uitgevoerd door de SFHIA. Intern wordt deze 2e lijns functie binnen ons eigen fonds als heel erg waardevol ervaren. De SFHRB is belegd bij een bestuurslid met aandachtsgebied risicobeheer. Uit de audit zijn aanbevelingen voortgekomen die ofwel al in gang gezet waren ofwel in Q2 2022 zijn verwerkt. Het is wel belangrijk dat er periodiek een evaluatie door het gehele bestuur plaatsvindt. De SFHAct is belegd bij de certificerend actuaaris. Er vindt afstemming plaats met zowel de UB als met de SFH Risicobeheer.

De SFHIA werkt aan de hand van een auditplan. Dit auditplan wordt jaarlijks vastgesteld door het algemeen bestuur. In de regel voert de SFHIA regie op de diverse audits die door de vervullers worden uitgevoerd. De vervullers zijn externen. De NUB constateren dat Opzet en Bestaan is aangetoond en dat de werking is zoals beschreven.

ERB

In 2021 is een volledige ERB gedaan. In 2022 heeft het fonds een gedeeltelijke ERB uitgevoerd in verband met de overgang naar een andere PUO. Deze is voorzien van een oordeel van de SFHRB naar DNB gestuurd. Het fonds kent een ERB-beleid waarin triggers zijn beschreven. Het wisselen van uitvoerder is een trigger die is benoemd. Dat betekent dat, na consultatie van de SFHRB, is besloten door het bestuur een gedeeltelijke ERB uit te voeren die in Q3 2022 gereed was. In deze gedeeltelijke ERB worden de scenario's zoals genoemd in de reguliere ERB gecheckt. De scenario's zijn aangescherpt.

De NUB bevelen aan inzake de ERB om nog een stap te maken om de triggers scherper te zetten en/of te herijken. En een ERB te doen rondom het invaarbepaalt en dit momentum goed af te wegen.

Opvolging aanbevelingen 2021

Vrijwel alle aanbevelingen zijn inmiddels door het bestuur opgevolgd, met uitzondering van twee aanbevelingen die wel zijn opgestart.

Algemeen oordeel

De NUB hebben in dit verslag over de toezichtsthema's alsmede over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel en de communicatie daarover als nieuw thema een oordeel gegeven.

De NUB constateren dat de beleidsvoornemens van het bestuur ten uitvoer zijn gebracht of gepland zijn en dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarbij is er sprake van een voldoende risicobeheersing en een evenwichtige belangenafweging. Desondanks blijft de financiële positie in samenhang met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel de komende jaren voor voldoende bestuurlijke uitdaging zorgen. De NUB zullen de ontwikkelingen terzake in 2023 vanuit intern toezicht perspectief blijven monitoren.

De NUB spreken hun waardering uit voor de goede samenwerking met het Verantwoordingsorgaan, de Auditcommissie en het Bestuur.

Verslag van het Verantwoordingsorgaan over het jaar 2022

Inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) geeft, conform artikel 115a van de Pensioenwet, een oordeel over het handelen van het bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en de overige informatie, waaronder de notulen van het bestuursvergaderingen over 2022, over het door het bestuur gevoerde beleid.

De taken en bevoegdheden van het VO zijn vastgelegd in het Reglement Verantwoordingsorgaan. De taken van het VO liggen onder meer in de sfeer van advisering: het bestuur vraagt het VO om advies bij belangrijke voorgenomen bestuursbesluiten. Het VO kan daarnaast op eigen initiatief adviseren over beleidskwesties. Met het bestuur van het pensioenfonds zijn afspraken gemaakt over de informatie die het VO ontvangt, de frequentie van het overleg met het bestuur en de te behandelen onderwerpen. We streven naar transparantie en openheid en het bestuur geeft het VO de mogelijkheid om de notulen en andere belangrijke fondsdocumenten van het bestuur in te zien.

Samenstelling verantwoordingsorgaan en wijzigingen

Het verantwoordingsorgaan bestaat sinds juli 2021 uit vier leden:

- Twee leden namens actieve deelnemers;
- Een lid namens pensioengerechtigden;
- Een lid namens werkgevers.

In 2022 zijn er geen wijzigingen geweest in het VO.

Vergaderingen VO

In 2022 heeft het VO viermaal een reguliere vergadering gehad en enkele korte overleggen om vergaderingen voor te bereiden.

Met het algemeen bestuur en met het niet-uitvoerend bestuur is met ieder gremium tweemaal gezamenlijk overleg gevoerd.

Daarnaast is er in februari een interne trainingsdag geweest over bestuursmodellen en de rol van het VO. In oktober heeft een heidag plaatsgevonden over het nieuwe pensioenstelsel.

Dit jaar hebben bilaterale overleggen plaatsgevonden tussen VO- en bestuursleden met dezelfde portefeuille.

Adviezen verantwoordingsorgaan

In het verslagjaar is geen sprake geweest van adviesaanvragen conform het reglement en de Pensioenwet.

Het VO is geïnformeerd over de premie en over het herstelplan

Jaarplan VO

Voor 2022 heeft het VO gewerkt met een jaarplan, waarbij het VO een aantal thema's benoemt waar zij zich in het verslagjaar op willen richten. In het jaarplan wordt per thema aangegeven wat de rolverdeling van de leden van het VO daarbij is, welke deelnemersbelangen in het oog worden gehouden en wat het VO nodig heeft.

Oordeel VO

Hieronder wordt eerst per thema de bevindingen en aanbevelingen aangegeven en vervolgens enkele algemene constatering en aanbevelingen.

Nieuw pensioenstelsel (NPS)

Het VO heeft hierbij drie aanbevelingen:

- Houdt aandacht voor de planning en zorg dat er genoeg ruimte is om deze aan te passen aan mogelijke wijzigingen in regelgeving.
- Houdt aandacht voor de betrokkenheid van sociale partners.
- Communiceer tijdig over de voortgang en gevolgen aan deelnemers, met name de gepensioneerden.

Beleggen en maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB)

Het VO constateert dat de beleggingsportefeuille wat minder complex is geworden afgelopen jaar.

Het VO heeft voor de beleggingen 2 aanbevelingen:

- Blijf alert op mogelijkheden om de complexiteit van de beleggingsportefeuille te verminderen
- Overweeg om weer een MVB-uitvraag bij de deelnemers te doen.

Governance en continuïteit van bestuur

Het VO constateert dat er voldoende acties zijn ondernomen om kennis en kunde op peil te houden en tijdig nieuwe bestuursleden te werven.

Het VO beveelt aan om oog te blijven houden voor de mogelijke conflicten die voort kunnen vloeien als 1 persoon meerdere rollen heeft binnen het fonds.

Communicatie

Het VO constateert dat er goed is gecommuniceerd. De tussentijdse aanbeveling van het VO om tijdig te communiceren over mogelijke korting is opgepakt.

Aanbeveling: gerichte communicatie is belangrijk en het VO beveelt een actie om meer email-adressen te bemachtigen aan.

Proces kostenbeheersing

Het VO constateert dat de huidige kostenbewaking meer focus heeft op registratie dan op sturen.

Het VO beveelt een betere kostenrapportage en een proactieve beheersing van de kosten en vastlegging hiervan aan.

Overig

Overige constatering en aanbevelingen van het VO

- Het VO heeft geconstateerd dat de kosten per deelnemer niet zijn gedaald maar gestegen. Door de transitie naar een andere uitvoerder verwachten we dat dit relatief een positieve wending gaat krijgen komende jaren.
- Het VO sluit zich aan bij de aanbeveling van de certificerende actuaire om de herverzekering en de financiering daarvan opnieuw te beoordelen.
- Het VO is geïnformeerd dat de voorbereidingen voor de transitie naar de nieuwe pensioenuitvoerder goed verloopt, wat vertrouwen geeft in de transitie in 2023.

Reactie op het rapport van het intern toezicht (NUB)

Het VO heeft kennis genomen van het verslag en de toelichting hierop door het intern toezicht. Het VO kan zich vinden in de bevindingen

Wetgeving en reglementen

Het bestuur houdt zich op een correcte wijze aan de geldende wet- en regelgeving, de reglementen en de statuten van het pensioenfonds.

Oordeel over het handelen van het bestuur in 2022

Het VO is van oordeel dat:

- Het handelen van het bestuur in 2022 in overeenstemming is geweest met de statuten en reglementen en het herstelplan;
- Het bestuur in 2022 bij de totstandkoming van besluiten en vaststelling van het beleid op evenwichtige wijze rekening heeft gehouden met de belangen van alle betrokken belanghebbenden;
- Het bestuur in 2022 voldoende invulling heeft gegeven aan de beheersing van de diverse risico's;
- Het bestuur hierover in het jaarverslag 2022 voldoende verantwoording aflegt.

Op basis van voornoemde gegevens geeft het VO een positief oordeel over het gevoerde beleid.

Slotwoord

Het VO heeft geconstateerd dat dit verslagjaar de verbetering van de relatie tussen VO en bestuur is voortgezet. Hierbij hebben de overlegmomenten tussen VO-leden en bestuursleden met dezelfde portefeuille geholpen. Daarnaast heeft de voorzitter van het bestuur bij de verbetering van de relatie en communicatie ook een rol gespeeld. De VO is verheugd te kunnen constateren dat de aanbevelingen van VO uit 2021 zijn opgepakt.

Utrecht, 6 juni 2023

Namens het VO van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche,

C. Bulten

Voorzitter Verantwoordingsorgaan

Reactie van bestuur op het verslag van het VO

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor het verslag over het jaar 2022, de zorgpunten en aanbevelingen die hierin worden genoemd en voor de toelichting die 1 juni in de vergadering is gegeven. Het bestuur waardeert de positieve betrokkenheid van het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur zal de aanbevelingen van het VO betrekken bij het bepalen van het beleid en de uitvoerende werkzaamheden in 2023 en blijft zich inzetten voor tijdige betrokkenheid van het verantwoordingsorgaan bij de adviesonderwerpen en andere belangrijke thema's die in 2023 spelen zoals het Nieuwe Pensioenstelsel.

Het bestuur spreekt een woord van dank uit voor de inzet van het verantwoordingsorgaan en deelt de mening dat in 2022 goede stappen zijn gezet in de samenwerking.

Vastgesteld te Almere op 20 juni 2023.

Het bestuur

W. van den Brink
Onafhankelijk voorzitter

N. Passchier
Niet uitvoerend bestuurslid

P. de Geus
Uitvoerend bestuurslid

R. Devue
Niet uitvoerend bestuurslid

M. Simon
Uitvoerend bestuurslid

G. van der Pluijm
Niet uitvoerend bestuurslid

S. Altintas
Niet uitvoerend bestuurslid

L. Seegers
Niet uitvoerend bestuurslid

I. Meijerink- Heuver
Niet uitvoerend bestuurslid

Jaarrekening

Balans per 31 december

(na bestemming saldo; in duizenden euro)

Activa	2022	2021
Beleggingen voor risico pensioenfondsv [1]		
Vastgoedbeleggingen	42.613	103.094
Aandelen	201.446	243.040
Vastrentende waarden	456.740	634.383
Derivaten	1.083	589
	701.882	981.106
Vorderingen en overlopende activa [2]	19.704	19.835
Liquide middelen [3]	8.861	5.144
Totaal activa	730.447	1.006.085

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Passiva	2022	2021
Stichtingskapitaal en reserves [4]		
Algemene reserve	7.232	-35.157
Bestemde premiereserve	2.570	2.066
	9.802	-33.091
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds [5]	712.930	1.038.300
	712.930	1.038.300
Kortlopende schulden en overlopende passiva [6]	7.715	876
Totaal passiva	730.447	1.006.085

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de balans, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

	2022	2021
Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfondsen [7]		
Directe beleggingsopbrengsten	7.906	7.130
Indirecte beleggingsopbrengsten	-322.901	-31.804
Directe kosten van vermogensbeheer	-734	-725
	-315.729	-25.399
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers [8]	40.528	37.605
Saldo van overdrachten van rechten [9]	861	1.819
Pensioenuitkeringen [10]	-9.764	-8.919
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen [11]		
Pensioenopbouw	-37.820	-42.506
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	5.232	6.010
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	9.771	8.970
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	239	219
Wijzigen markttrente	367.178	78.440
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-907	-1.730
Wijziging actuariële grondslagen	-6.598	6.153
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-11.725	-4.640
	325.370	50.916
Herverzekering [12]	4.991	1.401
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten [13]	-3.360	-2.775
Overige baten en lasten [14]	-4	104
Saldo van baten en lasten	42.893	54.752

[..] De tussen haken vermelde nummers verwijzen naar corresponderende nummers in de toelichting op de staat van baten en lasten, die een integraal onderdeel uitmaakt van de jaarrekening.

Bestemming van het saldo

Algemene reserve

Bestemde premiereserve

	2022	2021
	42.389	54.033
	504	719
	42.893	54.752

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro)

	2022	2021
Pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	39.969	37.386
Uitkeringen uit herverzekering	5.218	3.968
Overgenomen pensioenverplichtingen	2.223	2.902
Overige	0	106
	47.410	44.362
Uitgaven		
Uitgekeerde pensioenen	-9.699	-8.842
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.362	-1.085
Premies herverzekering	-3.876	-2.745
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	-3.519	-2.748
Overige	-12	-2
	-18.468	-15.422
Beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Verkopen en aflossingen beleggingen	521.181	275.190
Directe beleggingsopbrengsten	7.880	6.716
	529.061	281.906
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-553.552	-308.963
Kosten van vermogensbeheer	-734	-725
	-554.286	-309.688
Mutatie liquide middelen	3.717	1.158
Saldo liquide middelen 1 januari	5.144	3.986
Saldo liquide middelen 31 december	8.861	5.144

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Het pensioenfonds is statutair gevestigd in 's-Gravenhage, heeft de vestiging in Heerlen op de Akerstraat 92. Het doel van het pensioenfonds is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het pensioenfonds uitkeringen voor de arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomsten en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Banden- en Wielenbranche. Het pensioenfonds geeft invulling aan de uitvoering van de in de branche verplichtgestelde pensioenregeling.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610. De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het bestuur heeft op 20 juni 2023 de jaarrekening vastgesteld.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijzigingen zoals opgenomen in paragraaf "schattingwijzigingen".

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Schattingswijziging 2022

Prognosetafel

In 2022 heeft de Commissie Overlevingstafels van het AG een nieuwe prognosetafel gepubliceerd, zijnde de Prognosetafel AG2022, en heeft het fonds besloten over te gaan op deze nieuwe overlevingstafel. Dit is in 2022 verantwoord als een schattingswijziging. Ultimo 2022 is de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen verhoogd met 6.598 als gevolg van deze schattingswijziging. Dit effect van deze schattingswijziging op de technische voorziening in 2022 is als mutatie in het resultaat verwerkt.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

Beleggingen

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Overlopende activa en passiva worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering). Bij gemengde beleggingsfondsen wordt aangesloten bij de hoofdcategorie, bepaald op basis van reële waarde.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

Reële waarde

De beleggingen van het fonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. De meerderheid van de financiële instrumenten bestaat uit participaties in beleggingsfondsen en wordt gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Voor een ander groot deel van het fonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waardeberekeningen. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van beleggingen niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs. Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Niet-beursgenoteerde beleggingen in vastgoedfondsen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken van de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds. Voor 2015 is niet belegd in direct vastgoed.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op reële waarde. De reële waarde is de beursnotering per balansdatum. De reële waarde van niet beursgenoteerde participaties is bepaald op basis van de laatst bekende intrinsieke waarde. Dit is het aandeel in het zichtbare eigen vermogen.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet-beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Derivaatcontracten met een negatieve waarde worden in de balans onder de overige schulden en overlopende passiva verantwoord.

Overige beleggingen

Geldmarktbeleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, zijnde de contante waarde van de toekomstige kasstromen (rente en aflossing). Posities in rekening courantsaldi worden tegen verkrijgingsprijs gewaardeerd.

Herverzekeringen

Het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn herverzekerd op basis van kapitaaldekking.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van beschikbare informatie. Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit Financieel ToetsingsKader (FTK) voorgeschreven berekeningsmethodiek als het surplusvermogen.

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de bestemde premiereserve op het gewenste niveau is gebracht.

Bestemde premiereserve

Fluctuaties in de uitvoeringskosten en de opbouw van het deelnemersbestand leiden tot bewegingen in de gedempte kostendekkende premie (uitgedrukt in de pensioengrondslagsom). Dat zou kunnen betekenen dat er in het ene jaar een positieve premiemarge (het verschil tussen de vaste premie en de gedempte kostendekkende premie bij de geambieerde pensioenopbouw) is terwijl in een ander jaar een premietekort zou resulteren in een korting van de pensioenopbouw. Dat is ongewenst. Daarom wordt er vanaf 1 januari 2015 een bestemde premiereserve gevormd. Daaraan wordt een positieve premiemarge toegevoegd. Indien er sprake is van een negatieve premiemarge, wordt een gedeelte van de bestemde premiereserve onttrokken. De onttrekking is gelijk aan een naar evenredig deel van de bestemde premiereserve doch maximaal gelijk aan de absolute waarde van de negatieve premiemarge. De onttrekking is beschikbaar als premie voor de financiering van de jaarlijkse pensioenopbouw. Aan de bestemde premiereserve wordt jaarlijks (een deel van) het behaalde fondsrendement toegevoegd. Het vermogen tegenover de bestemde premiereserve wordt buiten beschouwing gelaten bij de vaststelling van de (beleids)dekkingsgraad.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds wordt gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum opgebouwde pensioenaanspraken en rechten. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Dit betreffen alleen onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen en er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisstijgingen.

Voor de vaststelling van de pensioenvoorziening worden de mannelijke en vrouwelijke deelnemers afzonderlijk per geboortjaar en per deelnemerscategorie gegroepeerd. De voorziening is gelijk aan de contante waarde van de opgebouwde bedragen aan uitgesteld en ingegaan ouderdoms- en partnerpensioen.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande toeslagbesluiten (ook voor toeslagbesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van de toekomstige opbouw waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Het arbeidsongeschiktheidsrisico is verzekerd.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen per 31 december 2021:

Overlevingstafels

De Prognosetafel AG2022 (startjaar 2023) van het AG, waarbij de sterftekansen zijn vermenigvuldigd met een leeftijds- en geslachtsafhankelijke factor die is gebaseerd op de ervaringssterfte op basis van een externe maatstaf. Bij het ingegane wezenpensioen is de sterftekans van de wees verwaarloosd.

Partnerfrequentie

Voor de berekening van de technische voorzieningen voor nog niet ingegane partnerpensioenen wordt gebruik gemaakt van de tabel op basis van "CBS 2020, inclusief samenwonend". Tot en met 2020 werd gebruik gemaakt van een leeftijdsafhankelijke partnerfrequentie. In verband met de uitruil van het uitgestelde partnerpensioen, dat wordt opgebouwd vanaf 1 januari 2001, is de partnerfrequentie voor zowel mannen als vrouwen op 1 gesteld vanaf leeftijd 65 tot de pensioenleeftijd. Boven de pensioenleeftijd neemt de partnerfrequentie af volgens de overlevingstafel van de partners.

Leeftijdsverschil man-vrouw

Voor partnerpensioen is aangenomen dat de partner 3 jaar jonger is dan de verzekerde man en 1 jaar en 6 maanden ouder dan de verzekerde vrouw.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

De lasten van nog niet ingegaan wezenpensioen zijn gesteld op 0,35% (2021: 0,35%) van de lasten van het nog niet ingegaan partnerpensioen tot 67 jaar; bij de vaststelling van de lasten van ingegaan wezenpensioen wordt verondersteld dat het pensioen moet worden uitgekeerd tot de 18-jarige leeftijd, waarbij geen rekening wordt gehouden met sterftekansen.

Voorziening voor toekomstige pensioenopbouw arbeidsongeschikten

Bij de bepaling van de pensioenopbouw voor arbeidsongeschikte deelnemers en ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioen worden geen revalideringskansen in aanmerking genomen.

Voorziening voor toekomstige excassokosten

Dit betreft de kostenoverslag ter grootte van 2,5% (2021: 2,5%) van de technische voorziening in verband met toekomstige administratie en excassokosten. De doorlopende (administratie)kosten worden bestreden vanuit de opslag in de bijdrage.

Gehanteerde marktrente

De gehanteerde marktrente die gebaseerd is op de Ultimate Forward Rate methodiek zoals opgenomen in de rentetermijnstructuur gepubliceerd door DNB. De afgeleide rente ultimo 2022 is 2,40% (2021: 0,62%).

Leeftijd

De leeftijd voor de vaststelling van de voorziening wordt in maanden nauwkeurig bepaald.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Dekkingsgraad

De (nominale) dekkingsgraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen in de balans. Onder het nFTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen risico pensioenfonds

Onder premiebijdragen van werkgevers en werknemers wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De premiebaten in het boekjaar zijn gebaseerd op de voorlopige loonsomopgaven van de werkgevers, tenzij definitieve loonsomopgaven al zijn verwerkt in dat boekjaar.

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen

van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de herwaarderingen.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe en de daaraan toegerekende interne kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

Pensioenopbouw

De pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken die toegekend zijn in het boekjaar.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de éénjaarsrente primo boekjaar (2022: -0,486%, 2021: -0,533%) berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode. Jaarlijks wordt 2,5% van de pensioenopbouw en de inkomende waardeoverdrachten toegevoegd aan de technische voorziening ten behoeve van de pensioenuitvoeringskosten. Daarnaast valt 2,5% van de uitkeringen, afkopen en uitgaande waardeoverdrachten vrij uit de technische voorziening ten behoeve van pensioenuitvoeringskosten (excassokosten).

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Overige mutaties pensioenverplichtingen

Dit betreft wijziging van de ervaringssterfte.

Kostenopslag

De kostenopslag is 2,5% van de netto technische voorziening. Gedurende het jaar is deze opslag niet gewijzigd.

Saldo overdrachten van rechten

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

De overige baten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld overeenkomstig de directe methode. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

Toelichting op de balans per 31 december

(in duizenden euro)

Activa

[1] Beleggingen voor risico pensioenfonds

Categorie	Stand	Aankopen	Verkopen	Gerealiseerde	Stand
	ultimo			en niet- gerealiseerde	
	2021			koers- verschillen	ultimo
	2021				2022
Vastgoedbeleggingen					
Vastgoed beleggingsfondsen	103.094	10.226	-59.379	-11.328	42.613
	103.094	10.226	-59.379	-11.328	42.613
Aandelen					
Aandelen beleggingsfondsen	243.040	232.634	-234.914	-39.314	201.446
	243.040	232.634	-234.914	-39.314	201.446
Vastrentende waarden					
Obligaties en leningen	76.850	13.452	-3.891	-30.305	56.106
Bedrijfsobligaties	8.959	0	-8.850	-109	0
Vastrentende beleggingsfondsen	502.510	126.806	-68.070	-235.287	325.959
Geldmarktfondsen	46.064	160.000	-131.362	-27	74.675
	634.383	300.258	-212.173	-265.728	456.740
Derivaten					
Valutaderivaten	324	17.510	-9.959	-6.910	965
	324	17.510	-9.959	-6.910	965
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds	980.841	560.628	-516.425	-323.280	701.764
Derivaten met een negatieve waarde (passiva zijde)					
Derivaten	265				118
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds passiva zijde	265				118
Totaal beleggingen voor risico pensioenfonds activa zijde	981.106	560.628	-516.425	-323.280	701.882

Er zijn geen directe beleggingen in gelieerde ondernemingen.

Methodiek bepaling marktwaarde

Niveau 1: Genoteerde marktprijzen. Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld op een actieve markt.

Niveau 2: Onafhankelijke taxaties.

Niveau 3: NCW-berekening. De netto contante waarde methode wordt gehanteerd voor de derivatenportefeuille.

Niveau 4: Andere methode. Voor fondsbeleggingen in vastrentende waarden, aandelen, vastgoed en hedgefondsen wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages.

					Stand ultimo 2022
31 december 2022	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	42.613	42.613
Aandelen	201.446	0	0	0	201.446
Vastrentende waarden	166.297	0	0	290.443	456.740
Derivaten	0	0	965	0	965
Totaal belegd vermogen	367.743	0	965	333.056	701.764
					Stand ultimo 2021
31 december 2021	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Niveau 4	
Vastgoedbeleggingen	0	0	0	103.094	103.094
Aandelen	243.040	0	0	0	243.040
Vastrentende waarden	173.773	0	0	460.610	634.383
Derivaten	0	0	324	0	324
Overige beleggingen	0	0	0	0	0
Totaal belegd vermogen	416.813	0	324	563.704	980.841

	2022	2021
[2] Vorderingen en overlopende activa		
Vorderingen op aangesloten ondernemingen	3.873	3.308
Vorderingen op deelnemers van het pensioenfonds	3	1
Af te rekenen beleggingstransacties	308	4.776
Vorderingen op verzekeringsmaatschappijen	10.559	7.151
Vorderingen op verzekeringsmaatschappijen inzake langdurig zieken	2.743	2.502
Te vorderen rente met betrekking tot vastrentende waarden	847	888
Te vorderen dividenden	90	0
Dividendbelasting	1.272	1.209
Overlopende activa	9	0
Totaal vorderingen en overlopende activa	19.704	19.835
Alle vorderingen met uitzondering van de vordering op herverzekeraars met betrekking tot langdurig zieken hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.		
[3] Liquide middelen		
Depotbanken	8.268	4.151
ING Bank N.V.	593	993
	8.861	5.144
De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.		
Totaal activa	730.447	1.006.085
Passiva		
[4] Stichtingskapitaal en reserves		
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	-35.157	-89.190
Saldobestemming boekjaar	42.389	54.033
Stand per 31 december	7.232	-35.157
Bestemde premiereserve		
Stand per 1 januari	2.066	1.347
Saldobestemming boekjaar	504	719
Stand per 31 december	2.570	2.066
Totaal eigen vermogen	9.802	-33.091

	2022	2021
<i>De minimaal vereiste dekkingsgraad bedraagt</i>	104,3%	104,2%
<i>De vereiste dekkingsgraad bedraagt</i>	117,4%	114,9%
<i>De beleidsdekkingsgraad is</i>	98,6%	93,9%
<i>De aanwezige dekkingsgraad is</i>	101,0%	96,6%

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa +/- schulden +/- bestemde premiereserve) / Technische voorzieningen x 100%.

Onder het nFTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen twaalf maanden en is daarmee minder afhankelijk van dagkoersen.

Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan de dekkingsgraad op basis van het vereist eigen vermogen is er sprake van een tekort.

Sinds 2015 bevindt het fonds zich in een positie van tekort. Het fonds heeft in 2022 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB, waarin wordt aangetoond dat de beleidsdekkingsgraad binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar herstelt tot het niveau van de vereiste dekkingsgraad. Dit herstelplan voorzag voor ultimo 2022 een beleidsdekkingsgraad van 97,9%. De werkelijke beleidsdekkingsgraad van 98,6% ligt hoger. Het fonds heeft in het eerste kwartaal van 2023 het herstelplan geactualiseerd. Voor deze actualisatie is de eerder gekozen hersteltermijn van 10 jaar verlengd naar een hersteltermijn van 12 jaar. De verwachting is dat het fonds op basis van deze actualisatie herstelt naar de vereiste dekkingsgraad.

Voor het fonds geldt daarnaast de situatie dat de beleidsdekkingsgraad zich eind 2022 voor het achtste opeenvolgende meetmoment onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt. Het fonds maakt net als vorig jaar gebruik van de door de minister geboden vrijstelling om het meetmoment één jaar uit te stellen⁷. Voorwaarde voor het gebruik van deze vrijstelling is dat de dekkingsgraad eind 2022 minimaal gelijk is aan 90%. Indien dat niet het geval is, dan zou het fonds eind 2022 een korting moeten doorvoeren waardoor de dekkingsgraad verhoogd wordt tot 90%. Uw fonds voldoet met een dekkingsgraad van 101,0% aan deze voorwaarde, waardoor het fonds met het gebruik maken van de vrijstelling geen korting hoeft door te voeren.

	2022	2021
Technische voorzieningen		
[5] Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds		
Stand per 1 januari	1.038.300	1.089.216
Het verloop van de voorziening is als volgt:		
- Pensioenopbouw	37.820	42.506
- Indexering en overige toeslagen	0	0
- Rentetoevoeging	-5.232	-6.010
- Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-9.771	-8.970
- Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-239	-219
- Wijzigen marktrente	-367.178	-78.440
- Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	907	1.730
- Wijziging actuariële grondslagen	6.598	-6.153
- Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	11.725	4.640
Stand per 31 december	712.930	1.038.300
De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds is als volgt opgebouwd		
- Actieve deelnemers	316.862	486.386
- Gewezen deelnemers	257.032	386.741
- Pensioengerechtigden	136.284	162.662
- Overigen	2.752	2.511
	712.930	1.038.300
Totaal technische voorzieningen	712.930	1.038.300
[6] Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Negatieve derivaten	118	265
Collateral	571	0
Nog af te wikkelen beleggingstransacties	6.506	0
Schulden aan aangesloten ondernemingen	14	6
Belastingen en sociale premies	210	187
Te betalen bankrente	0	5
Schulden inzake pensioenuitvoerings- en administratiekosten	296	413
	7.715	876
De kortlopende schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.		
Totaal passiva	730.447	1.006.085

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen:

Contractuele verplichtingen

Het pensioenfonds heeft vanaf boekjaar 2023 een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met Appel Pensioenuitvoering B.V. voor de pensioenuitvoering en heeft een looptijd van 5 jaar. De prognose van de jaarlijkse kosten van deze overeenkomst inclusief communicatiediensten bedragen € 0,86 miljoen. Verder heeft het fonds een uitbestedingsovereenkomst gesloten met KCM (vanaf 2023 VLK) en met Northern Trust. Deze overeenkomsten zijn maandelijks opzegbaar. De fiduciaire fee voor KCM bedraagt circa € 450.000 en de jaarlijkse vergoeding voor Northern Trust circa € 142.000.

Verder is pensioenfonds contractuele verplichtingen aangegaan met herverzekeraars:

- Arbeidsongeschiktheidsrisico: dit risico is op basis van arbeidsongeschiktheidsrentes net als vorig jaar herverzekerd bij NNre. Deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2024 en de aangegane verplichting ligt in lijn met die van 2022.
- Overlijdensrisico: dit risico is op basis van overlijdenskapitalen vanaf 1 januari 2023 herverzekerd bij NNre. Ook deze overeenkomst loopt tot en met 31 december 2024. De aangegane verplichting met betrekking tot de verschuldigde premie ligt naar verwachting in lijn met die van 2022.
- ANW-hiaat: dit risico betreft een vrijwillige verzekering, waarbij deelnemers het ANW-hiaatrisico kunnen verzekeren. De premie komt voor rekening van de deelnemer. Dit contract is stilzwijgend voor een jaar verlengd.

Investerings- en stortingsverplichtingen

Er zijn geen investerings- of stortingsverplichtingen.

Voorwaardelijke verplichtingen

Per jaareinde lopen er geen juridische procedures tegen het pensioenfonds en heeft het pensioenfonds tevens geen juridische procedures aangespannen tegenover derden.

Gebeurtenissen na balansdatum

UFR

Conform de Pensioenwet toetst de Commissie Parameters uiterlijk iedere vijf jaar de voorgeschreven economische en rekenkundige uitgangspunten en komt vervolgens met haar oordeel. Het vorige advies dateert van 2019. Met de mogelijke inwerkingtreding van de Wtp per 1 juli 2023 is de Commissie gevraagd om eerder met een nieuw advies te komen.

Onderdeel van het advies is het vaststellen van de parameters van de zogeheten Ultimate Forward Rate (UFR)-methode. Met het advies heeft DNB besloten een aanpassing door te voeren in de UFR-methode die vanaf 1 januari 2021 stapsgewijs werd doorgevoerd. De belangrijkste wijziging is dat de nieuwe UFR-methode leidt tot een DNB-curve die tot een looptijd van 50 jaar gelijk is aan de swapcurve.

In de per 31 december 2022 berekende voorzieningen en dekkingsgraden is rekening gehouden met de tot dat moment geldende stapsgewijze invoering van de UFR-methodiek. De meest recente aanpassing hierin dateert van 1 januari 2022. De wijziging volgens het advies van de Commissie van 30 november 2022 gaat in per 1 januari 2023. De impact van de verschillende aanpassingen in de DNB-rentetermijnstructuren op de voorzieningen en dekkingsgraden is in de volgende tabel weergegeven.

	DNB RTS huidig	DNB RTS nieuw
	50% UFR / 50% nUFR	Methodiek 2023
Technische voorziening (risico fonds)	712.930	718.331
Dekkingsgraad	101,0%	100,3%
Strategisch vereiste dekkingsgraad	117,4%	117,5%

Overige gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 januari 2023 is de pensioenadministratie overgegaan naar Appel Pensioenuitvoering B.V.. Verder hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in duizenden euro)

Bezoldiging bestuursleden, auditcommissie en verantwoordingsorgaan

Gedurende het boekjaar 2022 en boekjaar 2021 zijn de volgende vergoedingen betaald:

	2022	2021
Bestuursvergoedingen	382	434
Vergoedingen auditcommissie	16	17
Vergoedingen Verantwoordingsorgaan	19	15
Totaal	417	466

Personeel

Gedurende het boekjaar 2022 als in 2021 had Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche geen personeelsleden in dienst.

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Verbonden partijen

Er is enkel een relatie tussen het fonds en de aangesloten werkgevers met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling.

Baten en lasten	2022	2021
[7] Beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfond		
Directe beleggingsopbrengsten		
Vastgoedbeleggingen	4.115	3.195
Aandelen	874	947
Vastrentende waarden	2.816	2.948
Subtotaal	7.805	7.090
Banken	88	22
Aangesloten ondernemingen	14	19
Waardeoverdrachten	0	0
Overige	-1	-1
Totaal directe beleggingsopbrengsten	7.906	7.130
Indirecte beleggingsopbrengsten		
<i>Gerealiseerde en niet gerealiseerde koersverschillen</i>		
Vastgoedbeleggingen	-11.328	13.397
Aandelen	-39.314	43.511
Vastrentende waarden	-265.728	-81.349
Derivaten	-6.910	-7.480
Valutaverschillen	379	117
	-322.901	-31.804

In de indirecte beleggingsopbrengsten zijn de indirecte kosten opgenomen die via de beleggingsfondsen rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn verdisconteerd in de koersen van de betreffende beleggingsfondsen.

	2022	2021
Directe kosten van vermogensbeheer		
Beheerloon		
– Fiduciair kosten	-125	-105
Bewaarloon	-171	-175
Toerekening vanuit uitvoeringskosten	-438	-445
Totaal directe kosten vermogensbeheer	-734	-725
De directe kosten vermogensbeheer omvatten de zichtbare ('directe') kosten die het fonds op factuurbasis betaalt. De kosten zijn, indien mogelijk, toegerekend aan de verschillende beleggingscategorieën. In de indirecte beleggingsopbrengsten zijn de indirecte kosten opgenomen die via de beleggingsfondsen rechtstreeks ten laste van het beleggingsrendement zijn gebracht. Deze kosten zijn verdisconteerd in de koersen van de betreffende beleggingsfondsen en bedragen 2.355 (2021: 2.933). De transactiekosten zijn gesaldeerd met de beleggingsopbrengsten. De transactiekosten zijn verrekend in de aan- en verkoopprijzen en bedragen over het verslagjaar 393 (2021: 319). Het is niet mogelijk om de kosten toe te rekenen naar de desbetreffende beleggingscategorie.		
Totaal beleggingsopbrengsten voor risico pensioenfonds	-315.729	-25.399
[8] Premiebijdragen van werkgevers en werknemers		
Pensioenpremie werkgevers en werknemers	40.355	37.414
ANW-Hiaatverzekering	173	191
	40.528	37.605
De premiebijdragen van werkgevers en werknemers bedragen in totaal 28,3% (2021: 27,4%) van de pensioengrondslag. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord.		
Kostendeekkende premie	51.962	55.561
Gedempte kostendeekkende premie	38.964	36.650
Feitelijke premie	40.355	37.414
Ontvangen doorsneepremie	40.355	37.414
Dotatie ten behoeve van bestemde premiereserve	-1.391	-764
Feitelijke premie ten behoeve van toetsing	38.964	36.650

	2022	2021
De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:		
- Actuarieel benodigd	42.496	46.212
- Opslag in stand houden vereist vermogen	6.345	6.793
- Opslag voor uitvoeringskosten	3.121	2.556
	51.962	55.561
De gedempte premie is als volgt samengesteld:		
- Actuarieel benodigd	20.227	19.394
- Opslag in stand houden vereist vermogen	3.020	2.851
- Opslag voor uitvoeringskosten	3.121	2.556
- Voorwaardelijke onderdelen	12.596	11.849
	38.964	36.650
De feitelijke premie is als volgt samengesteld:		
- Actuarieel benodigd	20.227	19.394
- Opslag in stand houden vereist vermogen	3.020	2.851
- Opslag voor uitvoeringskosten	3.121	2.556
- Voorwaardelijke onderdelen	12.596	11.849
- Premiemarge	1.391	764
- Dotatie ten behoeve van bestemde premiereserve	-1.391	-764
	38.964	36.650
[9] Saldo van overdrachten van rechten		
Overgenomen pensioenverplichtingen	2.223	2.904
Overgedragen pensioenverplichtingen	-1.362	-1.085
	861	1.819

	2022	2021
[10] Pensioenuitkeringen		
Pensioenen		
Ouderdompensioen	-7.476	-6.898
Partnerpensioen	-1.898	-1.645
Wezenpensioen	-43	-44
Invalideitpensioen	-121	-165
Subtotaal	-9.538	-8.752
Andere uitkeringen		
Afkoopsommen	-226	-167
Subtotaal	-226	-167
Totaal pensioenuitkeringen	-9.764	-8.919
[11] Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen		
Pensioenopbouw	-37.820	-42.506
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	5.232	6.010
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	9.771	8.970
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	239	219
Wijzigen marktrente	367.178	78.440
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-907	-1.730
Wijziging actuariële grondslagen	-6.598	6.153
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-11.725	-4.640
	325.370	50.916
[12] Herverzekering		
Premies herverzekering	-3.876	-2.744
Uitkeringen uit herverzekering	8.867	4.145
	4.991	1.401

	2022	2021
[13] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten		
<i>Administratie</i>		
– Regulier	-1.351	-1.328
– Incidenteel	-289	-270
– Kosten transitie naar Appel Pensioenuitvoering B.V.	-548	0
Totaal administratie	-2.188	-1.598
<i>Governance</i>		
– Bestuurs- en VO-kosten	-401	-448
– Vergoedingen Auditcommissie	-16	-17
– Bestuursbureau	-353	-321
– Sleutelfuncties en compliance	-114	-133
– Overige governance	-74	-43
Totaal governance	-958	-962
<i>Controlekosten</i>		
– Accountant: Controle van de jaarrekening en DNB-jaarstaten	-45	-46
– Accountant: Andere Controle opdrachten	0	0
– Accountant: Fiscale adviesdiensten	-14	-36
– Accountant: Andere niet-Controle diensten	0	0
	-59	-82
– Actuaris: Certificering	-29	-26
Totaal controlekosten	-88	-108
<i>Advieskosten</i>		
– Actuariële advieskosten	-158	-126
– Communicatie	-161	-154
– Juridisch advies	0	-2
– Overige advieskosten	-132	-145
Totaal advieskosten	-451	-427

	2022	2021
<i>Overige kosten</i>		
– Bijdrage DNB	-65	-60
– AFM	-7	-7
– Contributie Pensioenfederatie	-19	-17
– Pensioenregister	-3	-4
– Overige kosten	-19	-37
Totaal overige kosten	-113	-125
Herallocatie naar kosten vermogensbeheer	438	445
	-3.360	-2.775
[14] Overige baten en lasten		
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-7	165
Gefactureerde boetes	5	-45
Diversen	-2	-16
	-4	104
Saldo van baten en lasten	42.893	54.752

Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds.

De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het voorstel voor de bestemming van het saldo van baten en lasten 2022 is als volgt:

	2022	2021
Bestemming van het saldo		
Algemene reserve	42.389	54.033
Bestemde premiereserve	504	719
	42.893	54.752

Actuariële analyse van het saldo van baten en lasten

	2022	2021
Beleggingsopbrengsten	56.681	59.051
Premies	-5.262	-11.354
Waardeoverdrachten	-46	89
Kosten	0	0
Uitkeringen	7	51
Sterfte	868	876
Arbeidsongeschiktheid	-2.727	-385
Reguliere mutaties	-186	142
Toeslagverlening	0	0
Overige mutaties	-6.438	6.178
Andere oorzaken	-4	104
	42.893	54.752

Risicoparaagraaf

(bedragen in duizenden euro)

Solvabiliteitsrisico

In de risicoparaagraaf binnen het bestuursverslag is het beleid rond risicobeheersing uiteengezet. Hierna wordt een aantal specifieke risico's nader toegelicht en gekwantificeerd.

Het belangrijkste risico dat het fonds loopt is het risico dat het niet over genoeg solvabiliteit beschikt. Indien het fonds niet solvabel is, bestaat het risico dat het fonds de premie moet verhogen of dat een beperkte of geen toeslagverlening kan plaatsvinden voor (delen van) het deelnemersbestand. In het uiterste geval dient het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten te verminderen. Hoe solvabel het pensioenfonds is, wordt getoetst aan de hand van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als de 12-maands voortschrijdend gemiddelde dekkingsgraad. Hoeveel eigen vermogen het fonds aan dient te houden, gegeven de financiële risico's die het (na afdekking) loopt op de balans, komt tot uitdrukking in de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets. Onder het huidige FTK geldt hierbij dat de beleidsdekkingsgraad wordt afgezet tegen de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische beleggingsmix om te bepalen of het fonds in een tekortsituatie verkeert.

Voor de vaststelling van het vereist eigen vermogen maakt het fonds gebruik van het standaardmodel van DNB. In dit standaardmodel worden de risicofactoren aangeduid als S1 tot en met S10. Per risicofactor wordt uitgerekend welke buffer het pensioenfonds nodig heeft voor het betreffende risico. Vervolgens wordt rekening gehouden met de veronderstelde positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico (S1), het aandelen- en vastgoedrisico (S2) en het kredietrisico (S5). Tevens wordt rekening gehouden met de veronderstelling dat niet alle risico's zich tegelijk zullen manifesteren (diversificatie).

De volgende tabel toont de uitsplitsing van de vereist eigen vermogens op basis van de strategische beleggingsmix ultimo 2022 van 17,4% en ultimo 2021 van 14,9%. Voor de procentuele buffers per risicofactor geldt dat rekening is gehouden met de toerekening van de correlatie- en diversificatie-effecten aan de individuele risicobuffers.

	2022		2021	
	€	%	€	%
Renterisico (S1)	44.110	4,2	13.821	0,6
Aandelen- en vastgoed risico (S2)	79.195	9,6	112.890	9,7
Valutarisico (S3)	31.434	1,1	46.175	1,3
Grondstoffenrisico (S4)	0	0,0	0	0,0
Kredietrisico (S5)	21.118	1,9	39.390	2,5
Verzekeringstechnisch risico (S6)	23.428	0,6	35.416	0,8
Actief beheer risico (S10)	2.670	0,0	3.806	0,0
Diversificatie- en correlatie-effect	-77.778		-96.521	
Vereist eigen vermogen risico fonds	124.177	17,4	154.977	14,9
Dekkingsgraad		101,0		96,6
Beleidsdekkingsgraad		98,6		93,9
Minimaal vereiste dekkingsgraad		104,3		104,2
Strategisch vereiste dekkingsgraad		117,4		114,9

De beleidsdekkingsgraad van het Pensioenfonds is per 31 december 2022 lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische verdeling volgens het standaardmodel, waardoor het pensioenfonds in een tekort verkeert. In boekjaar 2022 bedraagt de beleidsdekkingsgraad 98,6%. Afgezet tegen de beleidsdekkingsgraad van 2021 van 93,9%, is de beleidsdekkingsgraad toegenomen met 4,7%-punt.

Reclassificatie beleggingen ten behoeve van risicoparagraaf

Bij toepassing van het Look Through-principe wordt door de betreffende beleggingsfondsen heen gekeken en vervolgens worden deze componenten toebedeeld naar hun desbetreffende beleggingscategorie.

	Stand ultimo 2022 conform balans	Over- lopende interest / te vorderen dividend	Te vorderen dividend- belasting voor risico- fond	Over- lopende aan- en verkopen beleggingen en collateral	Toepassing Look Through	Stand ultimo 2022 na Look Through
Onroerende zaken	42.613	0	0	0	33.134	75.747
Zakelijke waarden	201.446	90	0	0	-33.635	167.901
Vastrentende waarden	456.740	847	0	0	-151.793	305.794
Derivaten	965	0	0	0	-132.700	-131.735
Overige beleggingen	0	0	1.272	-6.769	293.261	287.764
Liquide middelen	8.268	-1	0	0	-8.267	0
	710.032	936	1.272	-6.769	0	705.471

Renterisico

Het renterisico wordt veroorzaakt doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen. Het pensioenfonds kent een langere looptijd voor de pensioenverplichtingen dan voor de looptijd van de beleggingen. Onderstaande duratiecijfers geven meer inzicht.

Duratie van de vastrentende waarden (inclusief rentederivaten) 28,2.

Duratie van de pensioenverplichtingen 23,8.

Het pensioenfonds dekt strategisch 60% van het renterisico af op basis van de swapcurve. Onder het Financieel Toetsingskader dient te worden uitgegaan van de DNB-methodiek voor de berekening van het renterisico. Het renterisico wordt daarbij vastgesteld door middel van looptijdafhankelijke renteschokken die worden toegepast op de DNB-rentetermijnstructuur (inclusief UFR). Dit wijkt aldus af van hoe het Pensioenfonds de (strategische) afdekking in de praktijk vormgeeft.

De strategische renteafdekking van 60% op basis van de swapcurve is eind 2022 equivalent met een renteafdekking van 58,8% op basis van de DNB-methodiek. De feitelijke renteafdekking op basis van de DNB-methodiek bedraagt 58,9% eind 2022.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk renterisico bedraagt 42.636 (4,1%) en voor het strategisch renterisico 44.110 (4,2%).

Aandelen- en vastgoedrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat haar beleggingen in aandelen en vastgoedaandelen in waarde dalen. In het beleggingsbeleid wordt met dergelijke risico's rekening gehouden door ondermeer een toepassing van voldoende spreiding in de beleggingsportefeuille naar categorieën, markten en dergelijke. De volatiliteit van de marktwaarden (prijsrisico's) van beleggingen wordt periodiek geëvalueerd en kan leiden tot bijstellingen in het vermogensbeheer. In onderstaande tabel wordt de verdeling naar de verschillende aandelen en vastgoedcategorieën getoond.

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Verdeling Aandelen en Vastgoed per categorie:</i>				
Niet-beursgenoteerd vastgoed	75.747	31,1	106.926	31,0
Beleggingsfondsen	0	0,0	428	0,1
Private Equity	327	0,1	0	0,0
Ontwikkelde markten (Mature markets)	138.112	56,7	176.031	51,0
Opkomende markten (Emerging markets)	29.462	12,1	61.929	17,9
	243.648	100,0	345.314	100,0

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch aandelen- en vastgoedrisico rekening gehouden met de door DNB voorgeschreven schokken die variëren overeenkomstig de risicograad van het type belegging. De buffer voor het feitelijk aandelen- en vastgoedrisico bedraagt 79.003 (9,7%) en voor het strategisch aandelen- en vastgoedrisico 79.195 (9,6%).

Valutarisico

Het valutarisico wordt veroorzaakt doordat de verplichtingen van het pensioenfonds in euro's luiden terwijl een gedeelte van de beleggingen van het pensioenfonds in niet-euro luidt. Het pensioenfonds loopt het risico dat haar buitenlandse beleggingen dalen in waarde als gevolg van valutakoersontwikkelingen. Het pensioenfonds kiest er daarom voor om (een gedeelte) van haar blootstelling naar buitenlandse valuta's af te dekken. Zonder afdekking van valutarisico loopt het pensioenfonds risico bij een daling van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Indien de afdekking van het risico hoger dan 100% is loopt het fonds juist risico bij een stijging van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Strategisch streeft het fonds naar een afdekking van 50% van de valuta-exposure naar de Amerikaanse dollar, de Britse pond en de Japanse yen. Andere buitenlandse valuta worden niet afgedekt. Eind 2022 zou dit betekenen dat strategisch 29,9% van de niet-euro belangen wordt afgedekt.

Derivaten

Ter afdekking van de valutarisico's op de effectenportefeuille zijn er door de vermogensbeheerders valutatermijntransacties afgesloten. De post valutatermijntransacties bestaat uit de volgende transacties, omgerekend in euro per 31 december 2022:

in miljoenen euro	aankoop- transacties	verkoop- transacties
Euro	76.229	-435
US dollar	0	-58.489
Britse ponden	0	-12.661
Australische dollar	0	0
Japanse yen	435	-4.114
Overige valuta	0	0
	76.664	-75.699

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt voor het feitelijk en strategisch valutarisico rekening gehouden met een door DNB voorgeschreven schok van 20% voor valuta in ontwikkelde landen en van 35% voor valuta in opkomende markten die berekend wordt op de niet-euro beleggingen na afdekking. De buffer voor het feitelijk valutarisico bedraagt 26.089 (0,8%) en voor het strategisch valutarisico 31.434 (1,1%).

Grondstoffenrisico

Het pensioenfonds belegt niet in grondstoffen.

Kredietrisico

Het pensioenfonds loopt het risico dat één of meerdere van haar tegenpartijen niet aan de voorafgesproken betalingen kan voldoen. Bij de berekening van het kredietrisico dient het effect van de kredietwaardigheid van de partijen, waarin belegd wordt, tot uitdrukking te komen. Het kredietrisico komt tot uitdrukking in de zogenaamde creditspread. Deze creditspread is het verschil tussen de uitkering die afhangt van de kredietwaardigheid van de tegenpartij en een uitkering die met volledige zekerheid (risicovrij) tot uitkering zal komen. Het kredietrisico verbonden aan derivatentransacties wordt beheerst door het afsluiten van standaardovereenkomsten met tegenpartijen, het beoordelen van de kredietwaardigheid van tegenpartijen, het spreiden van het transactievolume over verschillende tegenpartijen, het eisen van voldoende onderpand en een adequate monitoring met betrekking tot de gestelde eisen inzake het onderpand.

Het kredietrisico binnen de vastrentende-waardenportefeuille kan naast de creditspread eveneens gemeten worden aan de hand van de ratingverdeling van de rentegevoelige beleggingsportefeuille. Deze ratingverdeling wordt afgegeven door een kredietbeoordelaar. Een Europese staatsobligatie met een AAA-rating wordt in het standaardmodel als kredietrisicovrij beschouwd. Daarentegen worden beleggingen die geclassificeerd staan onder 'lager dan BBB' als zeer risicovol beschouwd. Cash wordt als kredietrisicovrij beschouwd. Beleggingen die geen rating ontvangen worden als zeer risicovol beschouwd.

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Rating vastrentende waarden:</i>				
AAA	84.336	27,6	79.071	18,0
AA	85.100	27,7	166.778	37,9
A	73.992	24,2	55.741	12,7
BBB	40.619	13,3	99.727	22,7
Lager dan BBB	12.096	4,0	25.259	5,7
Geen rating ¹⁾	9.651	3,2	13.301	3,0
	305.794	100,0	439.877	100,0
<i>Verdeling vastrentende waarden naar looptijd:</i>				
Resterende looptijd < 5 jaar	194.629	63,6	262.212	59,6
Resterende looptijd > 5 jaar, < 10 jaar	33.282	10,9	52.832	12,0
Resterende looptijd >= 10 jaar	77.883	25,5	124.833	28,4
	305.794	100,0	439.877	100,0

Hoogte buffer

Binnen de berekening van het standaardmodel wordt een kredietrisico becijferd conform de ratingverdeling van de vastrentende-waardenportefeuille. Naarmate de rating slechter wordt neemt de te hanteren buffer toe. Afgaande op de hierboven genoemde ratingverdeling resulteert dit in een buffer voor het feitelijk kredietrisico van 19.863 (1,8%) en voor het strategisch kredietrisico van 21.118 (1,9%).

Verzekeringstechnisch risico

Binnen het verzekeringstechnische risico worden in principe alleen risico's meegenomen die verband houden met sterfte. Het omvat de risico's als gevolg van afwijkingen ten opzichte van de verwachte sterfte en afwijkingen van de verwachte sterftetrend (langlevensrisico). Tot het verzekeringstechnische risico worden gerekend: procesrisico, risico-opslag voor afwijkingen ten opzichte van de sterftetrend en negatieve stochastische afwijkingen van de verwachtingswaarde. Deze drie risico's bedragen een percentage van de op actuele waarde berekende technische voorziening. Het procesrisico neemt af naarmate het deelnemersbestand toeneemt, omdat het sterfteproces dan beter kan worden geschat. De beide andere risicofactoren houden respectievelijk rekening met de onzekerheid in de sterftetrend en met de negatieve stochastische afwijkingen.

Hoogte buffer

De buffer voor het feitelijk verzekeringstechnisch risico bedraagt 23.428 (0,6%) en voor het strategisch verzekeringstechnisch risico 23.428 (1,9%).

1) Geen slechtere rating, maar niet gerate. Dit betreft structured credit.

Concentratierisico

Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen.

De spreiding van de portefeuille is in de toelichting op de balans nader toegelicht. Ook "grote posten" zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. In het standaardmodel is geen rekening gehouden met een buffer voor concentratierisico. Het risico dient enkel kwalitatief toegelicht te worden.

Onroerende zaken

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Verdeling onroerende zaken per sector:</i>				
Participaties in vastgoed beleggingsfondsen	75.747	100,0	106.926	100,0
	75.747	100,0	106.926	100,0
<i>Verdeling onroerende zaken per regio:</i>				
Europa	72.769	96,1	102.341	95,8
Noord-Amerika	1.548	2,0	2.060	1,9
Azië	49	0,1	1.103	1,0
Overige	1.381	1,8	1.422	1,3
	75.747	100,0	106.926	100,0

Aandelen

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen per regio:</i>				
Europa	62.531	37,3	93.321	39,2
Noord-Amerika	62.035	36,9	68.201	28,6
Azië	19.838	11,8	49.111	20,6
Overige	23.497	14,0	27.755	11,6
	167.901	100,0	238.388	100,0

	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Verdeling aandelen per sector:</i>				
Financiële instellingen	28.063	16,7	39.608	16,6
Informatietechnologie	29.376	17,5	40.120	16,8
Industriële ondernemingen	17.008	10,1	25.446	10,7
Cyclische consumentengoederen	15.537	9,3	26.939	11,3
Niet-cyclische consumentengoederen	13.865	8,3	50.825	21,3
Energie	5.446	3,2	9.198	3,9
Farmacie	30.126	17,9	0	0,0
Telecommunicatie	16.392	9,8	26.671	11,2
Materialen en basisindustrieën	8.269	4,9	12.524	5,3
Nutsbedrijven	3.819	2,3	6.981	2,9
Andere sectoren	0	0,0	76	0,0
	167.901	100,0	238.388	100,0

Vastrentende waarden	2022		2021	
	€	%	€	%
<i>Verdeling vastrentende waarden per regio:</i>				
Europa	222.820	75,1	327.917	74,6
Noord-Amerika	15.861	5,2	18.072	4,1
Azië	8.617	2,8	10.255	2,3
Emerging markets	58.496	16,9	83.633	19,0
	305.794	100,0	439.877	100,0
<i>Grote posten: vastrentende waarden van eenzelfde uitgevende instelling groter dan 5% van de totale beleggingen in vastrentende waarden</i>				
Staatsobligaties Duitsland	16.275	5,3	24.456	5,6
Staatsobligaties Nederland	16.447	5,4	27.910	6,3
Aeam Dutch Mortgage Fund	28.322	9,3	33.905	7,7
Kempen Alternative Investment Fund SICAV	28.132	9,2	44.271	10,1

Actief beheer risico

Actief beheer risico ontstaat doordat vermogensbeheerders actief beheer voeren op (delen van) de beleggingsportefeuille. Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van strategische benchmarks. De mate van actief beheer wordt bepaald aan de hand van de tracking error. Een lage tracking error impliceert dat het feitelijke rendement dicht bij de gekozen benchmark ligt, terwijl een hoge tracking error aangeeft dat het rendement duidelijk van de benchmark afwijkt. Een hogere tracking error impliceert een hoger actief beheer risico.

Hoogte buffer

Bij de berekening van het vereist eigen vermogen wordt alleen een actief beheer risico becijferd voor de aandelenportefeuille (inclusief vastgoedbeleggingen) indien de tracking error groter is dan 1%. Voor het pensioenfonds resulteert een buffer voor het feitelijk actief beheer risico van 2.493 (0,0%) en voor het strategisch actief beheer risico van 2.670 (0,0%).

Diversificatie- en correlatie-effect

Bij de becijfering van het totale vereist eigen vermogen dient gebruik gemaakt te worden van de wortel formule. Hierdoor is het totale vereist eigen vermogen kleiner dan de optelsom van de afzonderlijke buffers. In de wortel formule wordt namelijk verondersteld dat niet alle risico's zich op hetzelfde moment zullen voordoen (diversificatie). Wel wordt uitgegaan van een positieve samenhang (correlatie) tussen het renterisico, het aandelen- en vastgoedrisico en het kredietrisico. Per saldo heeft dit een risico-verlagend effect. Bij het pensioenfonds is dit voor de feitelijke beleggingsportefeuille 72.554 eind 2022 en voor de strategische beleggingsportefeuille 77.778.

Vastgesteld te Almere op 20 juni 2023.

Het bestuur

W. van den Brink
Onafhankelijk voorzitter

N. Passchier
Niet uitvoerend bestuurslid

P. de Geus
Uitvoerend bestuurslid

R. Devue
Niet uitvoerend bestuurslid

M. Simon
Uitvoerend bestuurslid

G. van der Pluijm
Niet uitvoerend bestuurslid

S. Altintas
Niet uitvoerend bestuurslid

L. Seegers
Niet uitvoerend bestuurslid

I. Meijerink- Heuver
Niet uitvoerend bestuurslid

Overige gegevens

Statutaire resultaatbestemming

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. De bestemming is nader uitgewerkt in de ABTN. Het jaarresultaat dient te worden toegevoegd danwel onttrokken aan de Bestemde premiereserve en aan de Algemene reserve.

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche te 's-Gravenhage is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2022.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 3.500.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 107.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materieële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;
- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel gezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

Met betrekking tot artikel 139 (actualisatie herstelplan) en artikel 140 (maatregel minimaal vereist eigen vermogen) merk ik op dat het pensioenfonds gebruik heeft gemaakt van de ministeriële vrijstellingsregeling (in verband met uitzonderlijke omstandigheden) om geen kortingsmaatregel toe te passen in 2023. De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Voor de volledigheid merk ik op dat, als op balansdatum in de rentetermijnstructuur rekening zou worden gehouden met de UFR-methodiek zoals deze door DNB in 2023 wordt toegepast, mijn oordeel over de vermogenspositie niet zou wijzigen.

Rotterdam, 21 juni 2023

drs. H.L.N. Stofbergen AAG
Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche (hierna ook: "het pensioenfonds") statutair gevestigd te 's-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Banden- en Wielenbranche op 31 december 2022 en van de staat van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het pensioenfonds, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op een bedrag van € 3,6 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 0,5% van de som van het stichtingskapitaal en reserves en de technische voorzieningen. Wij hebben voor deze grondslag gekozen gelet op het feit dat deze relevant is voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat

wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 108.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's en niet naleven van wet- en regelgeving

Frauderisicobeheersing door het pensioenfonds

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en de omgeving waarin zij opereert, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het toezichthoudend orgaan het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

In paragraaf Impact fraude- en andere risico's van het bestuursverslag beschrijft het bestuur de procedures ten aanzien van de risico's op fraude.

Onze frauderisico-analyse

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording is weerlegd, gezien de aard van de opbrengsten. De opbrengsten bestaan uit premiebijdragen die per deelnemer over de pensioengrondslag met een vastgesteld tarief wordt berekend en daardoor op objectieve wijze zijn vast te stellen. Daarnaast bestaan de opbrengsten uit beleggingsopbrengsten die eveneens op objectieve wijze zijn te bepalen.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan de risico's van het doorbreken van interne beheersing door het bestuur. Wij hebben bijzondere aandacht gehad voor posten met een hoge schattingsonzekerheid, waaronder de technische voorzieningen. We verwijzen hierbij ook naar de kernpunten van onze controle voor onze specifieke controle-aanpak voor dit risico.

Onze specifieke controle-aanpak voor het frauderisico

Ten aanzien van het risico op doorbreking van de interne beheersing door het bestuur hebben wij werkzaamheden uitgevoerd zoals het toetsen van de aanvaardbaarheid van de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht.

Verder hebben wij geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door het pensioenfonds mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving. Tevens hebben we elementen van onvoorspelbaarheid opgenomen in onze controlewerkzaamheden. Ook hebben wij de uitkomsten van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur en toezichthoudend orgaan.

Onze specifieke controleaanpak voor het risico op het niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben gesprekken gevoerd met het bestuur en het toezichthoudend orgaan om inzicht te verkrijgen in welke mate er is voldaan aan wet- en regelgeving. Ook hebben wij communicatie met De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markten (AFM) doorgenomen. Wij hebben een schriftelijke bevestiging verkregen van het bestuur dat alle bekende aangelegenheden van vermoede non-compliance aan ons zijn gemeld.

Onze observaties

De hiervoor vermelde werkzaamheden zijn uitgevoerd in het kader van de controle van de jaarrekening. Ze zijn daarom niet gepland en uitgevoerd als een specifiek onderzoek gericht op fraude en het niet voldoen aan wet- en regelgeving. Deze werkzaamheden hebben niet geleid tot bevindingen die van materieel belang zijn voor de jaarrekening.

Controleaanpak continuïteit

Het bestuur heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van minimaal twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening.

Wij hebben de beoordeling van de continuïteitsveronderstelling met het bestuur besproken en geëvalueerd. Bij deze beoordeling hebben wij in ogenschouw genomen dat de vermogenspositie van het pensioenfonds toereikend wordt geacht. Hierbij hebben wij kennis genomen van het herstelplan. Deze beoordeling levert geen informatie op die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van het bestuur met betrekking tot de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
Waardering van beleggingen De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds en bestaan naast beursgenoteerde effecten uit belangen in beleggingsfondsen en derivaten. In de toelichting behorende tot de jaarrekening heeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de beleggingen uiteengezet.	Onze controlewerkzaamheden omvatten onder andere het: <ul style="list-style-type: none"> – Beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen bij de beleggingsadministrateur; – Gebruik maken van de ontvangen SOC 1-rapportage van de beleggingsadministrateur voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening; – Voor beleggingen in beursgenoteerde effecten het nagaan van de juiste waardering door een 're-pricing' uit te voeren; – Voor beleggingen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen het kennis nemen van de waarderingsgrondslagen, de laatst beschikbare jaarrekening en de controleverklaring daarbij;

Beschrijving kernpunt	Samenvatting uitgevoerde werkzaamheden
	<ul style="list-style-type: none"> – Voor derivaten beoordelen of de gehanteerde waarderingsmethoden en technieken geschikt zijn om binnen de geldende verslaggevingsregels te komen tot de marktwaarde van deze beleggingen. Verder het beoordelen van de uitkomsten van de waarderingsmodellen waarbij wij tevens een eigen waarderingspecialist hebben ingeschakeld; – Toetsen of de in de jaarrekening opgenomen toelichting adequaat is in de context van het van toepassing zijnde stelsel van financiële verslaggeving.
Waardering van de technische voorzieningen	
<p>De technische voorzieningen, waaronder de voorziening pensioenverplichtingen, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds.</p> <p>In de toelichting behorende tot de jaarrekening heeft het pensioenfonds de gehanteerde waarderingsmethoden en belangrijke veronderstellingen voor waardering van de technische voorzieningen uiteengezet.</p>	<p>Bij de toetsing van de adequate waardering, waaronder de toereikendheid van deze voorziening, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaris. Om dit te kunnen doen hebben wij onder andere instructies gegeven aan de certificerend actuaris, hebben wij zijn onafhankelijkheid in de rol van certificerend actuaris vastgesteld en zijn de bevindingen en het certificeringsrapport door ons met hem besproken.</p> <p>Door ons is tevens nagegaan of:</p> <ul style="list-style-type: none"> – de administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden, die door de certificerend actuaris worden gehanteerd bij het certificeren van de technische voorzieningen, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist, volledig en in overeenstemming met de pensioenregeling zijn opgesteld. – de toegepaste methodiek ter bepaling van de voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's; – de door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast; – de interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie is geborgd.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur met betrekking tot de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslag-gevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen.

De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Rotterdam, 21 juni 2023

Mazars Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Harteveld RA

Bijlage Duurzaam beleggen

Bijlage IV

Model voor de periodieke informatieverstrekking voor de financiële producten als bedoeld in artikel 8, leden 1, 2 en 2 bis, van Verordening (EU) 2019/2088 en artikel 6, lid 1, van Verordening (EU) 2020/852

Productbenaming: Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Banden-en Wielenbranche
Identificatiecode voor juridische entiteiten (LEI): 549300R0YILOS65XHC05

Duurzame belegging: een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het behalen van een milieudoelstelling of een sociale doelstelling, mits deze belegging geen ernstige afbreuk doet aan milieu- of sociale doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur toepassen.

De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat is vastgelegd in Verordening (EU) 2020/852, waarbij een lijst van ecologisch duurzame economische activiteiten is vastgesteld. In de verordening is geen lijst van sociaal duurzame economische activiteiten vastgesteld. Duurzame beleggingen met een milieudoelstelling kunnen al dan niet in overeenstemming zijn met de taxonomie.

Ecologische en/of sociale kenmerken

Heeft dit financiële product een duurzame beleggingsdoelstelling?

☒ ☒ ☐ Ja	☒ ☐ ☒ Nee
☐ Er zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling gedaan: <ul style="list-style-type: none"> ☐ in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie	☐ Het product promootte ecologische/sociale (E/S) kenmerken, en hoewel het geen duurzame beleggingen als doelstelling had, had het een minimaal aandeel duurzame beleggingen van <ul style="list-style-type: none"> ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ met een milieudoelstelling in economische activiteiten die niet als ecologisch duurzaam zijn aangemerkt in de EU-taxonomie ☐ met een sociale doelstelling
☐ Er zijn duurzame beleggingen met een sociale doelstelling gedaan:	☒ Het product promootte E/S-kenmerken, maar deed geen duurzame beleggingen

In hoeverre is voldaan aan de ecologische en/of sociale kenmerken die dit financiële product promoot?

Het pensioenfonds promoot ecologische en sociale kenmerken via het MVB-beleid, maar heeft zich niet gecommitteerd aan een duurzame beleggingsdoelstelling volgens Regulation (EU) 2019/2088 (SFDR). Het pensioenfonds heeft ervoor gekozen binnen de brede context van het MVB specifieke aandacht te geven aan het thema klimaat, diverse sociale aspecten en praktijken van goed bestuur.

Het pensioenfonds hanteert duurzaamheidsindicatoren per MVB-thema om te beoordelen of de ecologische en sociale kenmerken in lijn met het MVB-beleid zijn gerealiseerd. De indicatoren zijn weergegeven in de volgende sectie. Voor de realisatie van de ecologische kenmerken kijkt het pensioenfonds op dit moment naar de omzet behaald uit de extractie van en energieopwekking uit thermische kolen en extractie van overige fossiele brandstoffen. Voor de realisatie van de sociale kenmerken kijkt het pensioenfonds naar het aantal ondernemingen dat niet handelt naar onderschreven internationale standaarden zoals UNGC en OESO. In beide gevallen is er beperkte blootstelling en voldoet dit financiële product aan het promoten van ecologische en sociale kenmerken. Om de overige indicatoren te beoordelen is informatie over het voorgaande jaar gewenst. Dit is het geval vanaf de volgende periodieke rapportage (over 2023).

Duurzaamheids-indicatoren meten hoe wordt voldaan aan de ecologische of sociale kenmerken die het financiële product promoot.

Hoe hebben de duurzaamheidsindicatoren gepresteerd?...en in vergelijking tot voorafgaande perioden?

Milieu-indicatoren	Parameter	2022	% Dekking
Scope 1-BKG-emissies	tCO ₂ e	18.319,71	36%
Scope 2-BKG-emissies	tCO ₂ e	6.772,57	36%
Scope 3-BKG-emissies	tCO ₂ e	159.611,11	36%
Totale BKG-emissies (Scope 1,2,3)	tCO ₂ e	184.166,63	36%
Koolstofvoetafdruk	tCO ₂ e per miljoen EUR van belegging	242,45	36%
BKG-intensiteit ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde tCO ₂ e per miljoen EUR omzet	740,17	39%
Aandeel beleggingen in ondernemingen actief in de sector fossiele brandstoffen	Aandeel beleggingen	2%	40%
Aandeel verbruik en opwekking niet-hernieuwbare energie	Aandeel beleggingen	73%	35%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten NACE sectie code B	GWh per miljoen EUR omzet	2,20	33%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten NACE sectie code C	GWh per miljoen EUR omzet	0,82	33%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten NACE sectie code D	GWh per miljoen EUR omzet	2,47	33%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten NACE sectie code E	GWh per miljoen EUR omzet	0,89	33%
Intensiteit energieverbruik per sector met grote klimaateffecten NACE sectie code H	GWh per miljoen EUR omzet	0,49	33%
Beleggingen in ondernemingen zonder initiatieven voor koolstofemissiereductie	Aandeel beleggingen	14%	39%
Sociale indicatoren	Parameter	2022	% Dekking
Aantal ernstige mensenrechtenproblemen en -schendingen die verband houden met de ondernemingen waarin is belegd	Gewogen gemiddelde	1%	39%
Schendingen van de beginselen van het VN Global Compact of van de richtsnoeren voor multinationale ondernemingen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)	Aandeel beleggingen	0%	40%

Sociale indicatoren	Parameter	2022	% Dekking
Ontbreken van procedures en compliancemechanismen voor het monitoren van de naleving van de beginselen van het VN Global Compact en de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen	Aandeel beleggingen	20%	40%

Betrokkenheid	Parameter	2022	% Dekking
Entertainment voor volwassenen	Aandeel beleggingen	0%	1%
Conventionele Olie & Gas	Aandeel beleggingen	1%	38%
Alcohol	Aandeel beleggingen	0%	2%
Controversiële wapens	Aandeel beleggingen	0%	0%
Conventionele wapens	Aandeel beleggingen	0%	1%
Gokken	Aandeel beleggingen	0%	0%
Stroomopwekking	Aandeel beleggingen	1%	4%
Thermische kolen	Aandeel beleggingen	0%	39%
Tabak	Aandeel beleggingen	0%	0%
Onconventionele Olie & Gas	Aandeel beleggingen	0%	38%

- Wat waren de doelstellingen van de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan en hoe droeg de duurzame belegging bij tot die doelstellingen?**
Niet van toepassing, het product heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.
- Hoe hebben de duurzame beleggingen die het financiële product gedeeltelijk heeft gedaan geen ernstige afbreuk gedaan aan ecologische of sociale duurzame beleggingsdoelstellingen**
Niet van toepassing, het product heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

Waren duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtsnoeren voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten? Details:

OESO	UNGP
N.v.t	N.v.t

Hoe is in dit financiële product rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

- Ja
 Nee

Belangrijkste ongunstige effecten zijn de belangrijkste negatieve effecten van beleggingsbeslissingen op duurzaamheidsfactoren die verband houden met ecologische en sociale thema's en arbeidsomstandigheden, eerbiediging van de mensenrechten en bestrijding corruptie en omkoping.

Het pensioenfonds heeft rekening gehouden met de belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren. In het MVB-beleid zijn specifieke factoren, tolerantiegrenzen en beheersingsmaatregelen gedefinieerd. De belangrijkste ongunstige duurzaamheidsfactoren voor het pensioenfonds zijn opgenomen in de eerder besproken tabel met duurzaamheidsindicatoren.

Wat waren de grootste beleggingen van dit financiële product?

Grootste emittenten	Sector	Land	Activa
Germany	Overige	Duitsland	3%
Netherlands	Overige	Nederland	2%
Direction Générale du Trésor	Overige	Frankrijk	1%
Alphabet Inc.	Communicatie- diensten	Verenigde Staten	1%
Belgium	Overige	België	1%
Austria	Overige	Oostenrijk	1%
Microsoft Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	1%
Finland	Overige	Finland	1%
Tesla, Inc.	Duurzame consumenten- goederen	Verenigde Staten	1%
AstraZeneca PLC	Gezondheidszorg	Verenigd Koninkrijk	1%
Novo Nordisk A/S	Gezondheidszorg	Denemarken	1%
The International Development Association	Overige	Verenigde Staten	0%
NVIDIA Corporation	Informatie- technologie	Verenigde Staten	0%
Sumitomo Mitsui Trust International Limited	Overige	Verenigd Koninkrijk	0%
Kuntarahoitus Oyj	Overige	Finland	0%

De lijst bevat de beleggingen die **het grootste aandeel** van het financiële product vormen tijdens de referentie periode, te weten: 01 januari 2022 t/m 31 december 2022.

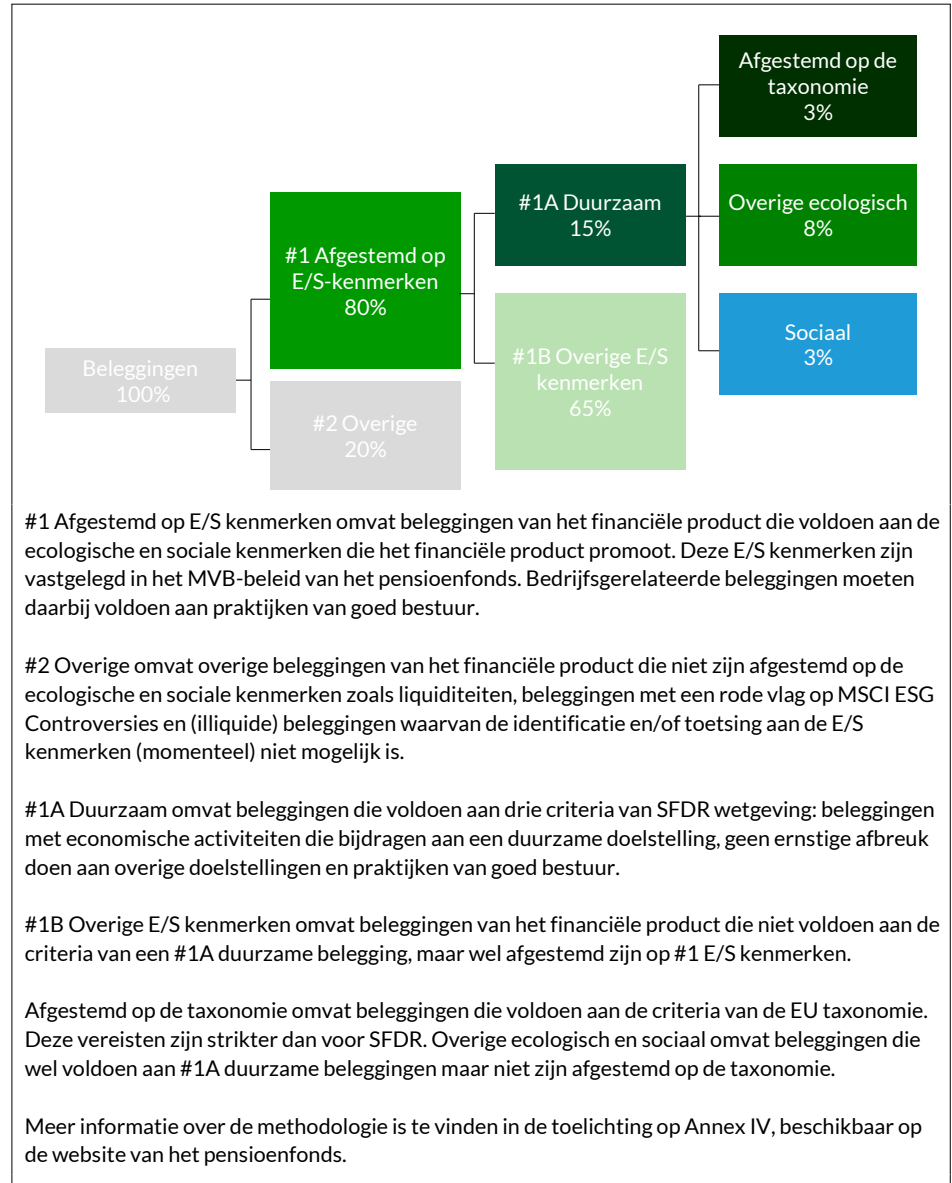
Wat was het aandeel duurzaamheidsgerelateerde beleggingen?

Hoe zag de activa-allocatie eruit?

De activa-allocatie beschrijft het aandeel beleggingen in bepaalde activa.

Op de taxonomie afgestemde activiteiten worden uitgedrukt als aandeel van:

- de omzet die aangeeft hoe "groen" de ondernemingen waarin is belegd vandaag zijn;
- de **kapitaaluitgaven** (CapEx) die laten zien welke groene beleggingen zijn gedaan door de ondernemingen waarin is belegd, die relevant zijn voor een transitie naar een groene economie;
- de **operationele uitgaven** (OpEx) die de groene operationele activiteiten van ondernemingen waarin is belegd weerspiegelen

In welke economische sectoren werd belegd?

Sector	Afgestemd op E/S-kenmerken	Duurzaam	Overige E/S kenmerken	Afgestemd op de taxonomie	Overige ecologisch	Sociaal	Overige
Alle	80 %	15 %	65 %	3 %	8 %	3 %	20 %
Communicatiediensten	2 %	0 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Duurzame consumentengoederen	3 %	1 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Niet-duurzame consumentengoederen	2 %	1 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Energie	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Financiële dienstverlening	8 %	0 %	8 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Gezondheidszorg	5 %	4 %	1 %	0 %	2 %	2 %	0 %
Industrie	2 %	1 %	2 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Informatietechnologie	4 %	2 %	3 %	0 %	1 %	0 %	0 %
Basisindustrie	1 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vastgoed	5 %	3 %	2 %	1 %	1 %	1 %	0 %
Overige	46 %	3 %	42 %	0 %	3 %	0 %	20 %
Nutsvoorzieningen	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

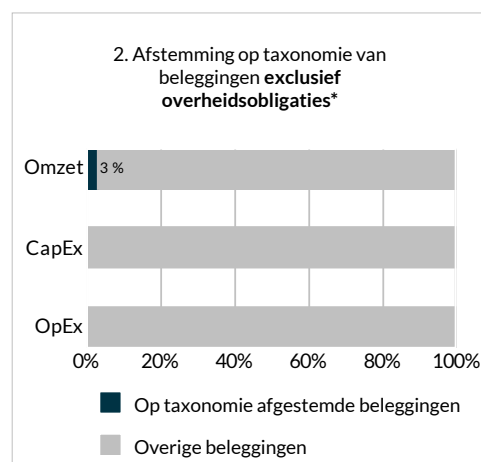
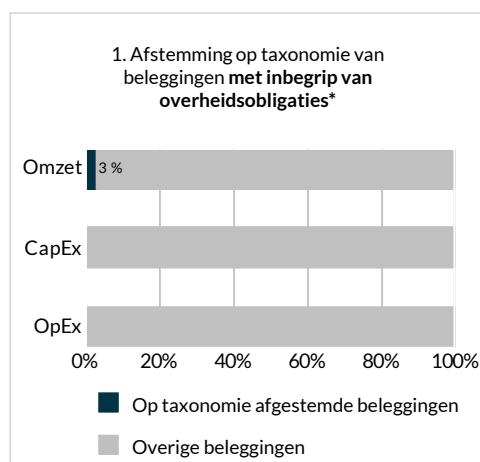
Faciliterende activiteiten maken het rechtstreeks mogelijk dat andere activiteiten een substantiële bijdrage leveren aan een milieudoelstelling.

Transitieactiviteiten zijn activiteiten waarvoor nog geen koolstofarme alternatieven beschikbaar zijn en die onder meer broeikasgasemissieniveaus hebben die overeenkomen met de beste prestaties.

In welke mate waren de duurzame beleggingen met een milieudoelstelling afgestemd op de EU-taxonomie?

De onderstaande grafieken tonen in groen het percentage beleggingen dat was afgestemd op de EU-taxonomie. Aangezien er geen geschikte methode is om te bepalen of overheidsobligaties zijn afgestemd op de taxonomie*, toont de eerste grafiek de afstemming op de taxonomie voor alle beleggingen van het financiële product, met inbegrip van overheidsobligaties, terwijl de tweede grafiek de afstemming op de taxonomie toont voor uitsluitend de beleggingen van het financiële product anders dan in overheidsobligaties.

*Voor deze grafieken omvatten "overheidsobligaties" alle blootstellingen aan overheidsschulden

zijn duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die geen rekening houden met de criteria voor ecologisch duurzame economische activiteiten in het kader van de Verordening (EU) 2020/852.

Wat was het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten?

Informatie over het aandeel beleggingen in transitie- en faciliterende activiteiten is op dit moment niet beschikbaar. We zijn in gesprek met onze dataleverancier over de kwaliteit en beschikbaarheid. De verwachting is dat de informatie beschikbaar is in de volgende periodieke rapportage (over 2023).

Wat was het minimaal aandeel duurzame beleggingen met een milieudoelstelling die niet waren afgestemd op de EU-taxonomie?

Niet van toepassing.

Wat was het minimaal aandeel sociaal duurzame beleggingen?

Niet van toepassing.

Welke beleggingen zijn opgenomen in "overige"? Waarvoor waren deze bedoeld en waren er ecologische of sociale minimumwaarborgen

Het promoten van E/S kenmerken zoals vastgelegd in het MVB-beleid wordt gewaarborgd in het beleggingsproces. Dit is integraal onderdeel van het manager selectieproces, de monitoring en de verantwoording. Onder "Overige" vallen beleggingen met een rode vlag op MSCI ESG controversies, cash en (illiquide) beleggingen waarvan de identificatie en/of toetsing aan de E/S kenmerken (voorlopig) niet mogelijk is. Liquiditeiten lenen zich in principe niet om ecologische en sociale kenmerken te promoten. In het geval van liquiditeiten zijn wel ecologische en sociale minimumwaarborgen geïntegreerd door uitsluitingen. Alle beleggingen van het pensioenfonds moeten voldoen aan het MVB-beleid.

Welke maatregelen zijn er in de referentieperiode getroffen om te voldoen aan de ecologische en/of sociale kenmerken?

De maatregelen om te voldoen aan de ecologische en sociale kenmerken komen voort uit het MVB-beleid. De toepassing in de afgelopen referentieperiode lichten wij kort toe:

- Screening: onderzoek naar de belangrijkste duurzaamheidsindicatoren in de portefeuille.

Daarvoor baseerde het pensioenfonds zich op 'UN Global Compact' principes en andere controversiële activiteiten. Daarnaast zijn alle beursgenoteerde deelnemingen gescreend op de vereisten van goed bestuur.

- Uitsluiting: het pensioenfonds sloot bedrijven en landen uit die betrokken zijn bij ongewenste activiteiten zoals beschreven in het uitsluitingsbeleid. Dit waren onder andere bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot uit of met betrokkenheid bij de productie of verkoop van controversiële wapens. In het overzicht van duurzaamheidsindicatoren is de betrokkenheid in bepaalde CO₂-intensieve sectoren weergegeven.

- ESG integratie: het pensioenfonds heeft via de fiduciair vermogensbeheerder beoordeeld hoe duurzaamheidsfactoren in het beleggingsproces van zijn externe vermogensbeheerders zijn geïntegreerd.

- Dialoog: het pensioenfonds voerde via de fiduciair vermogensbeheerder de dialoog met een aantal bedrijven over specifieke zaken zoals klimaatverandering of de schending van arbeids- en mensenrechten. Voor sommige dialogen werd via een collectieve initiatief met andere financiële instanties samengewerkt, bijvoorbeeld Climate Action 100+ en Platform Living Wage Financials.

- Stemmen: via uitoefening van het stemrecht was het pensioenfonds betrokken als aandeelhouder en heeft het pensioenfonds invloed uitgeoefend.

- Best-in-class: met deze aanpak belegt het pensioenfonds alleen in bedrijven die goed presteren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het pensioenfonds heeft de best-in-class benadering voortgezet in 2022.

- Positieve selectie: het pensioenfonds draagt bij aan positieve oplossingen. In de beleggingsportefeuille zijn bedrijven geselecteerd die een positieve bijdrage leveren aan meerdere duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's). In 2022 heeft het pensioenfonds dit beleid voortgezet.

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor de Banden- en Wielenbranche**

Postbus 4471
6401 CZ Heerlen

www.bandenpensioen.nl